12 HAZİRAN 1980 PERŞEMBE 10 LİRA

Halkın Gazetesi

Demokrat

On yıl öncesinin direnişini yaşamış olanlar:

Bugün 15-16 Haziran artık aşılmıştır

Röportaj: Hüseyin ... / Yarın 8. sayfada

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Sorumlusu Bernhard HOFFMANN Demokrat'ın sorularını yanıtladı

"Türkiye'deki gelişmeleri kaygı ile izlemekteyiz"

"Azınlıkların haklarını savunmayı engelleyen yasalar nedeniyle TEP'in kapatılması, sosyolog Beşikçi'nin cezalandırılması hâlâ belleklerimizdedir"

- "Türkiye Birleşmiş Milletlerde Avrupa Konseyinde insan haklarına ilişkin politik, medeni, ekonomik, sosyal ve kültürel hakları kapsayan uluslararası anlaşmaları imzalamamıştır. Hatta Birleşmiş Milletler'in bu konuda bağlayıcı olmayan kararlarını bile onaylamamıştır.
- "Uluslararası Af Örgütü'ne Türkiye'de birçok insanın mahkemeye çıkarılmadan önce yasaların belirlediği süreden çok daha uzun bir süre gözaltında tutulduğu haberleri gelmektedir. Tabii bu süre içinde gözaltındakilere işkence yapıldığı iddiaları yasal olmayan uygulamanın anlamını daha da artırmaktadır."
- "Uluslararası Af Örgütü'ne, Türkiye'deki tutukluluk koşulları ile ilgili şikayetler gelmektedir. Hücrelerin tıka basa dolu olduğu, yatacak yerlerin bulunmadığı, sağlık gereksinmelerinin ya hiç karşılanmadığı ya da yeterince ciddiye alınmadığı ileri sürülmektedir."
- "Bizleri ve demokrat dünya kamuoyunu kaygılandıran önemli olaylardan birisi de "dur" emrine uymayan kişilere güvenlik güçlerince ateş açılması ve öldürülmesidir.
- "Uluslararası Af Örgütü, bugüne değin birçok kez ölüm cezalarına karşı olduğunu açıklamış ve Türkiye Başbakanı'na da ölüm cezalarının kaldırılması için başvurmuştur

Dursun AKÇAM

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Sorumlusu Bernhard Hoffmann Demokrat'ın sorularını yanıtladı. Ve "Uluslararası Af Örgütü Türkiye'deki gelişmeleri kaygı ile izlemektedir"dedi. Dursun Akçam'ın sorularını yanıtlayan Hoffman Türkiye'deki uygulamalarla ilgili ayrıntılı bilgiler aktardı.

(Devamı 7. Sayfada)

ÇORUM HALKI: "DİRENEREK FAŞİST KATLİAMA ENGEL OLDUK"

GEÇTİĞİMİZ GÜNLERDE ÇORUM'DA BİR "İÇ SAVAŞ" YAŞANDI. ÇORUM HALKI BU SAVAŞTA TAM YEDİ GÜN BOYUNCA KADINIYLA ÇOCUĞUYLA, GENCİYLE-İHTİYARIYLA SALDIRILARA KARŞI DİRENDİ. VE ÇORUM'UN KAHRAMANMARAŞ'A BENZETİLMESİNE İZİN VERMEDİ."

Röportaj:Mehmet GENÇ / 8. sayfada

"İŞKENCE DEVLETİN RESMİ YÖNTEMİ HALİNE GELDİ"

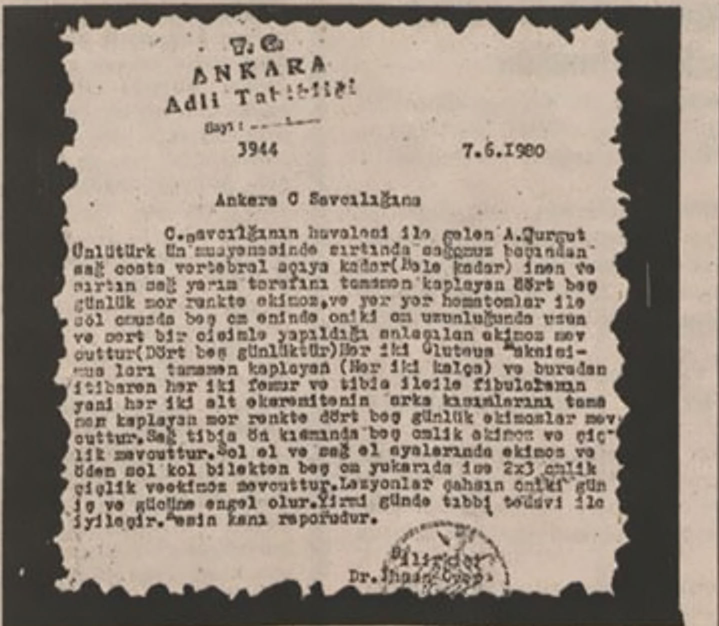
Çağdaş Hukukçular Derneği Başkanı Helvacı:

"İşkenceler cezaevlerinde sürüyor"

- Çağdaş Hukukçular Derneği Başkanı, "Tüm yurttaşlarımız gibi tutuklu ve hükümlülerin güvenlikleri devletin sorumluluğu altındadır"

HABERİ 7. SAYFADA

T.C.
ANKARA
Adli Tabibliği
Sayı:
3944 7.6.1980

Ankara C Savcılığına

C.savcılığının havalesi ile gelen A.Gurgut Ünlütürk ün muayenesinde sırtında sağomuz başından sağ costa vertebral açıya kadar(Bele kadar) inen ve sırtın sağ yarım tarafını tamamen kaplayan dört beş günlük mor renkte ekimoz,ve yer yer hematomlar ile sol omuzda beş cm eninde oniki cm uzunluğunda uzun ve sert bir cisimle yapıldığı anlaşılan ekimoz mevcuttur(Dört beş günlüktür)Her iki Gluteus maksimus ları tamamen kaplayan (Her iki kalça) ve buradan itibaren her iki femur ve tibia ileile fibulaların yani her iki alt ekstremitenin arka kısımlarını tamamen kaplayan mor renkte dört beş günlük ekimozlar mevcuttur.Sağ tibia ön kısmında beş cmlik ekimoz ve çiçlik mevcuttur.Sol el ve sağ el ayalarında ekimoz ve ödem sol kol bilekten beş cm yukarıda ise 2x3 cmlik çiçlik veekimoz mevcuttur.Lezyonlar şahsın oniki gün iş ve gücüne engel olur.Yirmi günde tıbbi tedavi ile iyileşir.Resim kanı raporudur.

Bilirkişi
Dr.İhsan [illegible]

Mahkemeye çıkar çıkmaz tahliye edilen yurttaşa Adli Tabiplik'çe 20 günlük rapor verildi. (Altta) Can güvenliği nedeniyle isminin açıklanmasını istemeyen ancak bir kamu kuruluşunda çalıştığını söyleyen yurttaş (A.T.Ö.) Etimesgut'ta 3 Haziran günü 4 arkadaşı ile birlikte dövüldüğünü öne sürdü (Üstte).

Etimesgut'ta dövüldüğünü iddia eden bir mühendise 20 günlük rapor verildi

- Dövüldüğünü öne süren yurttaş: "Bir yandan ayaklarımıza ve sırtımıza çopla vuruyorlardı, bir yandan da "Bozkurtların intikamı alınıyor" diye bağırıyorlardı"

HABERİ 7. SAYFADA

Elazığ'daki hastanelerden 42 hizmetli sürülünce 3 başhekim istifa etti

ELAZIĞ (DEMOKRAT)

Elazığ'daki hastanelerde çalışan toplam 42 hizmetli ve Hasta bakıcının faşist saldırıların etkin olduğu illere sürgün edilmesi üzerine 3 başhekim istifa etti. İstifa eden hekimler sürgün ve kıyımlarla halka hizmet götürülmesinin engellendiğini, bu koşullarda çalışmalarının mümkün olmadığını belirttiler.

Elazığ Valisi ve İl Sağlık Müdürü'nün özel gayretleri üzerine Devlet Hastanesi'nde çalışan 42 hizmetli ve hastabakıcı faşistlerin etkin olduğu illere sürgün edildi. Sürgünlerin öğrenilmesi üzerine

(Devamı 7. Sayfada)

Üniversitelerarası Seçme Sınavları nedeniyle geniş güvenlik önlemleri alındı

Öğretmenler: Bu düzende tüm halk çocuklarının üniversiteye girebilmesine olanak yoktur

- Sınavlara İstanbul'dan 101 bin öğrenci katılıyor

HABER MERKEZİ

467 bin öğrencinin katılacağı Üniversiteler arası Seçme Sınavları cuma günü yapılıyor. 35 bin öğrencinin üniversitede

(Devamı 7. Safyada)

ŞAVŞAT'TA HAYAT PAHALILIĞINI PROTESTO MİTİNGİ YAPILDI

Hacıbektaş ve Şavşat'ta yapılan yürüyüş ve mitinglere binlerce yurttaş katıldı. İşkence ve faşist katliam girişimleri protesto edilerek sorumlularından hesap sorulması istendi. Yapılan konuşmalar sık sık zamları ve hayat pahalılığını yeren sloganlarla kesildi.

Halk Hacıbektaş'ta işkence ve faşist baskıları protesto etti

- Artvin'in Şavşat ilçesinde 3 bin dolayında kişinin katılımıyla yapılan mitinge memur, öğretmen ve öğrencilerin katılması kaymakamlıkça yasaklandı

YURT HABERLERİ SERVİSİ

Hayat pahalılığı ve giderek yoğunlaştırılan faşist terör ve işkencelerin yurdun çeşitli bölgelerinde yapılan yürüyüş ve mitinglerle protesto edildiği

(Devamı 7. Sayfada)

İzmir'de belediye işçileri greve hazır

- DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası'na üye yaklaşık 7 bin işçinin toplu sözleşmedeki hakların yerine getirilememesi nedeniyle Ege Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı'nın izin vermesi halinde yarın greve çıkması bekleniyor.

HABERİ 7. SAYFADA

AET ÜLKELERİNİN VENEDİK ZİRVESİ BAŞLIYOR

AET, OPEC'de biriken fonları geri almanın yollarını tartışıyor

- Bağımlı ülkelerin kredi gereksinimleri sürekli artarken, özel bankalar bu ülkelere verdikleri borçları azaltmak istiyorlar.
- AET "Parasal Komitesi"nin sunduğu bir raporda OPEC'de biriken bir kısmının geri alınma ve bağımlı ülkelere aktarılma yolları araştırılıyor.

EKONOMİ SERVİSİ

Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) Maliye Bakanları'nın 9 Haziran tarihinde Lüksemburg'da yaptıkları toplantıda OPEC ülkelerinde biriken ve "petro dolar" adıyla anılan dolar fazlalarının bir kısmını geri almanın yollarının tartışıldığı bil-

(Devamı 7. Safyada)

Faşistlerin CHP'lilere yönelik saldırıları sürüyor

İstanbul'da CHP'li bir esnaf daha katledildi

- İstanbul'da 15-16 Haziran işçi hareketlerinin yıldönümü nedeniyle gösteriler yapıldı.

HABERİ 5. SAYFADA

IMF uzmanları devalüasyon konusunda diretiyorlar

- Para Fonu uzmanlarının yüzde 22 oranında devalüasyon yapılarak Türk Lirası'nın ABD Doları karşısında 94 liraya düşürülmesi yolundaki görüşlerine karşın Türkiye, IMF Yönetim Kurulu'ndaki temsilcisi Groote aracılığıyla Yönetim Kurulu Başkanı de Larosiere ile küçük oranlı bir dizi devalüasyon konusunda anlaşma sağlamıştı.

HABERİ 7.SAYFADA

Bolivya Parlamentosu ordunun seçimleri erteleme isteğini reddetti

- Ordu'nun uluslararası tepkiden ve halkın direnişinden çekindiği, bunedenle milletvekillerinin oybirliğiyle aldığı karara şimdilik bir karşılık vermediği ileri sürülüyor.

HABERİ 7. SAYFADA

Bağımsızlığına kavuştuğu günden bu yana 150'yi aşkın darbenin gerçekleştirildiği Bolivya'da halk yeni bir darbe girişimine karşı direnmeye kararlı. Gözlemciler yeni bir darbenin iç savaşa yolaçacağını belirtiyorlar.

Yeraltı Maden-İş, devletleştirilen madenlerin özel sektöre devrini kınadı

Sendikanın Genel Yönetim Kurulu bildirisinde "devletleştirilen madenlerin geri verilmesi gerekçesi bir yutturmacadır"denildi.

HABERİ 7. SAYFADA

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Siyasi Komisyonu toplantısı başladı

HABERİ 7. SAYFADA

YORUM

İktidarın zam furyası

Tekel zamlarında Tekel Bakanı ve resmi yetkililerin tutumu oldukça ilginçtir."Öyle şey mi olur? Zam yok"deyip inkar ettiler. "Rakı üretimini şöyle artırıyoruz, böyle artırıyoruz" diye gerçekleri çarpıttılar. "Bakın karaborsada sigara ve rakı bulunmuyor" denince de gerçeği bir kez daha çarpıtıp, "Elbette, bir gazete rakı şu kadara sigara bu kadara çıkıyor derse bulunmaz" diye gerçeği bir kez daha çarpıttılar. Rakı ve sigara zammını ilk haber veren bu gazeteydi. Ve eğer Tekel Bakanı'nın elinden gelse zam bizim yazdığımız ölçüde yapılacaktı. Ama Başbakan Demirel, Tek-Gıda İş Sendikası ile süren toplu sözleşmeler imzalanınca bir zam daha yapma hakkını elinde tutmak için, zamları biraz kırptı...

Tekel Bakanı zamların işçi ücretlerine yapılan zamlardan doğduğunu söyleyip gerçekleri bir daha çarpıtıyor. Tekel de işçi ücretlerine 1980 yılında zam yapılmış değil. Toplu sözleşme görüşmeleri sürüyor henüz. Zammın nedeni, Tekel maddeleri üretiminin bu hükümetin, herkese "bulduk, buluşturduk" diye beceriklilik çalımı satan bu hükümetin, beceriksizliği yüzünden, üretimin aklın alamayacağı bir oranda (bazı ürünlerde yüzde 55-60'ı bulan) düşmesidir. Doğrusu bu marifeti (!) değil Cumhuriyet, Osmanlı Hükümetlerinin hiçbiri, dünya savaşı koşullarında bile göstermemiştir.

(Devamı 7. Sayfada)

AKLA KARA

EMİL GALİP SANDALCI

...olabilemez

Şimdi siz, geç kalmadan, Hazret kutsal babasının yanına doğru yola çıkmadan, ellerini ayaklarına çakılan çivileri hemen sökseniz ve İsa peygamberi çarmıhtan indirseniz... bir bardak su içirseniz... elini yüzünü yıkasanız... yaralarını temizleseniz... sakalını kesseniz... saçlarını kısaltsanız... sırtına mavi bir gömlek ve lacivert bir takım elbise geçirseniz ve CHP Küçük Kurultayı'nda kürsüye çıkarsanız... Ecevit olur mu? Sanırım, sadece komik olur.

Ya da, Ecevit'i kürsüden alsanız, kravat-gömlek - pantolon - ceket - çorap - ayakkabıdan arındırsanız... bir kısacık mayo ile bıraksanız... saç ve sakalını uzatıp-biraz da kumrallaştırıp -Kudüs kentinin bir tepesinde... başını hafif sağa eğerek...çarmıha gerseniz... Acaba, İsa'laşıp... bir dolu meleğin eşliğinde... gökyüzünde Meryem Ana'ya doğru uçuşa geçer mi? Sanmam. Geçebilemez. Geçse bile, Meryem Ana'mız ördek yumurtası üzerinde kuluçkaya yatırılan tavuk durumuna düşmez. Gelen ördek yavrusunu öz civcivi İsa bilmez.

Yani; İsa'dan Ecevit, Ecevit'ten İsa olabilemez.

Bunu gökyüzündeki tüm peygamberler, Meryem Ana'dan başlayarak bütün peygamber anaları ve oralarda adı-sözü geçen önemli meleklerin hepsi bildiği gibi, yeryüzündeki Ecevit'te bilir... de... dayanamaz... arada bir... İsa Peygamberliğe özenir. Örneğin: Tak... tak... tak... tak... birbiri ardına il-ilçe düzeyinde CHP yöneticileri öldürülür... Ana Muhalefet Partisi lideri "Adalete sığınıyor ve acımızı yüreğimize gömüyoruz" der. Gerçi, hiç kimse kendisinden, Genç Osman'mışcasına, üst dudağına tarağın dişlerini geçirip, elde pala sağa sola saldırmasını ya da kan davası gütmesini beklemez. Ama,öğretmeninin "hal ve gidiş" notunu kırmaması için, uslu ve terbiyeli çocuk pozunda, önüne gelenden tonla sopa yiyen öğrenci davranışında... faşist baskı ve cinayetler ile devlet terörü karşısında bunalan vatandaşın yarasına merhem olacağı da... söylenemez.Dahası, üst düzeydeki CHP yöneticilerinin kalplerine gömülen acıların... yaygın işkence uygulamalarında vatandaşların patlayan tabanları, yarılan kafaları, kırılan kemikleri, alınan canlarının acıları ile inandırıcı bir bağı paylaşılan bir yanı kalmamıştır artık.

CHP, can pazarında salon protokolü uyguladıkça ve en ağır baskılar altında bunalan vatandaşı topyekün kucaklamak yerine - kiraz sepetinden çürük ayıklarcasına - "Bu CHP'li... bu değil..." ayrımını yaptıkça... biz daha çok... (Sonunu siz dilediğiniz gibi bağlayın. Ne deseniz uyacak.)

YARADANA SIĞINIP

Harbe gidiş

Can YÜCEL

Benim küçük kız yeni ilkokula başlamıştı, karnesini getirdi üçayın bitiminde. "Su". dedim, "Niye bu notların hepsi orta?" Hafiften buruk bir sesle. "Görmüyor musun?" dedi. Harbe gidiş pekiyi! ' Ben de bu harbi "hal ve gidiş " karşısında sustum, oturdum . Bu balıkçı ilmiğini böylece attıktan sonra,sıkıştırmasını yazının sonuna bırakalım.

Bülent Ecevit'in memleket ahvalini tasvir babında bu ara söylediklerini dinleyip de "Yandık!" diye feryadetmemek elde değil.*"İllerimizin bazılarında iç harp başlatılmıştır."*dan tutun da, *"AP ve MHP ortaklaşa devletin rejimini değiştirmeğe çalışarak vurguncuların tekeline dayanan bir sınıf diktası oluşturuyorlar, bu amaçla Endonezya tipi katliam planları tezgahlıyorlar"* uyarısına dek öyle demir-leblebi sözler ki bunlar, hergün hangi tehlikelerden, hangi ateşlerden geçtiğinizi bir an için unutup "yau ben uçurumun kıyısında zıp zıp oynuyormuşum da haberim yokmuş!" diye irkilmekten kendinizi alamıyorsunuz. Boru değil çünki, evvel-emirde devletin evveliyatını, esteğini, kösteğini bilen koskoca bir muhalefet lideri ediyor bu lafları! Ama beni asıl korkutan büsbütün beter eden şey, bunca önemli bir zatın karga olmayan bir klavuzun böyle ölümcül bir durum karşısında önerdiği önlemlerin suyuna tiritliği, geçersizliği.

Partisinin Küçük Kurultayında verdiği açış şöylevine bakıyorum sanki karşımızda bir lokmanHekim! Bir bakışta hastaya koyuyor, teşhisini! "Faşist Humması!" diyor. "Sarı Hummadan da Malta Hummasından da beter!" Sonra cebinden çıkardığı enfiye kutusundan bir tutam enfiye alıp koklatıyor hastaya. Bu hazakat karşısında apşırıyorsak, kusurumuza bakmayın! Belki de böylece hummadan değil hayal kırıklığından henüz gebermediğimizi göstermek istiyoruz...

Bre Allahın mübarek kulu kime peşkeş çekiyorsun sen o Deve Tabanlı Koalisyonu! Deccal Kıyamet tellallığına çıkmışken. karınca duanı dinler mi senin?. . Örneğin *"Humeyni'yi öldürtemezsek İran'da iç savaş çıkmaz!"* diye dertlenip NATO Başkomutanı Haig'e raporlar döşenen Gnl. Huyser sen üç kufuvallahu bir elham okuyunca secdeye gelecek değil a! .Erbakan, Nakşibendilere Tercih i Bend düzmekten soluk alabiliyor mu ki, o senin okuduğun üçlü ittifak tıknefesine dümtek tutabilsin?. Haa, muradın, Erken Seçim ayağıyla Demirel i katempereye getirmekse 1977'de gördün o Erken İnzal'ın netayicini! Hem görmüyor musun sen,*"Diyalog!"* diye çırpınırken. hazret *"Ben Ventroloğum"* deyip çıkıyor işin içinden! Ama sen de karnından konuşmuyor değilsin hani! Ne var ki acep İşkembe'i Kübranda? Sakın Ordu daha önce davranmadan, ben Demirel'i kurtarayım diyor olmayasın?..Eski bir Vatan Kurtaran Aslan olduğuna göre..Ve de kepazesi çıkmak üzre olan sömürgen yönetimleri allem kallem temize çıkarıp böylece rejimi selamete çıkarmağa partice ötedenberi pek meraklı olduğunuza bakılırsa, değil mi? Ama ya Demirel senin kendisini kurtarmanı istemiyorsa ordu ile başka bir sevkülceyşe şevkliyse? Yufka yüreklisindir bilirim kan görmeye dayanamazsın, belki de ondan bu telaşın! Ama kardeşim,nerde görülmüş faşist kanlısının *"Üsküdara gidelim, Üsküdara gidelim!"* diye Kumru ağızlarıyla yola getirildiği? Bu senin doktorluğun kanı durdurmak değil kanı sulandırarak rengini açmak, ürkütücülüğünü gidermek...

Yoksa çoktan faşizme karşı olan bütün yurtseverlerle birlikte çepheleşirdin. Ama sen, Küçük Kurultay'da başında böyle bir çıkış yolu olabileceğini yadsımak için bin dereden su getirmeği yeğledin. Bu çıkış yolunu savunacak partililerinin de toplantıları başına kapayıp soluğunu kesiverdin. Veyl böyle Demokrasiye!... Sonra tabiy veriştir serbestçe o "Slogan Sosyalistler"ine "Kendini solcu sananlar"a "Ayakları havada başları havada sözde solcular"a "bazı çok bilmiş ilerici aydınlar"a! Ardından da *"Slogan sosyalistleri karşısında kompleksе kapılmayalım!"* diye talkın ver!..Ne kompleksi bu? Yoksa şimdilerde dilimize "Anam avradım olsun kompleksi" diye aktarılan Oedipus Kompleksi mi?. . İdeoloji başkaymış dış politika başkaymış! O senin dediğin ideoloji değil, idioloji ayol! O kadarcığını biz de biliyoruz *"Sovyet yetkilileri biz uzaydan her gün sizi gözlüyoruz"* demişler kendisine Soruyor

(Devamı 7. Safyada)

HALKIN DİLİNDEN

Bir baba kahrından öldü

Asım Dülger

Ben burada faşizmden nasibini almış bir babanın. Asım babamızın öyküsünü aktarmaya çalışacağım. Asım Dülger. 22 Mayıs 1980 günü kalp yetmezliğinden vefat etti. Diyeceksiniz ki ne ilgisi var kalp yetmezliğiyle faşizm arasında. Var bal gibi var. 12 Mart 1980 günü İstanbul Sefaköy'de elinde pazar torbasıyla pazara giden oğlum Nurhan Dülger vuruldu. Hastanede o gencecik canı uçtu gitti. Vurulma sebebi de bir dükkan sahibinden işçilerin verilmeyen paralarının ödenmesini istemekti. İşçinin parasını ödemeyen dükkan sahibinin jandarmalara "Soyguncu var vurun"diye bağırması üzerine gelen bir jandarma ile arasında çıkan çatışma sonucu önce oğlumu yerlerde sürüklüyorlar, sonra oğlum yaralanıyor. Yetişen halk oğlumu hastaneye kaldırıyor ama kan kaybı ve iç kanamadan dolayı ölüyor. Biz haberi babasıyla birlikte aynı günün akşamı 7 haberlerinde radyodan öğrendik. Evde bir şivandır koptu. Kocam Asım Dülger hemen bir taksi tutarak buradan İstanbul'a hareket etti. Yollarda araba bozulmuş, kaza geçirmişler. İstanbul'a varıncaya kadar başlarına gelmedik şey kalmıyor. Daha sonra Adli Tıptan tersyüz ediliyor. 4. gün yollarda aç susuz üzüntü ve heyecan içinde oğlunun cenaze arabasını arıyor. En sonunda cenaze arabası ile Artvin dağlarında karşılaşıyor.Burada cenaze töreni yapıldı. Biz ev halkı olarak hep ağladık, ağıt yaktık fakat o ağlamadı Belki bizden ona fırsat kalmadı. "Millet için öldü o şehittir üzülmeyin"diye bize teselli verdi.

Nurhan'ın üstünden çıkanlar bizlere teslim edilmedi. Hele basın organlarında "soyguncu terörist"diye Nurhan'dan bahsedilmesi Asım babayı çok üzdü. Derdini üzüntüsünü hep içine attı.Nurhan ölmeden önce babası sapasağlamdı. Hiç bir illeti yoktu. Kahvecilik yapardı. Bütün esnaf kendisine saygı duyar ve severdi.

Asım baba önceleri AP've oy verirdi . Daha sonra kimin ne olduğunu öğrendi. Savşat'ta ve İstanbul'da birçok mitinge katıldı ölen devrimcilerin cenazelerini kaldırdı. Her zaman devrimcilerle evlatları gibi konuşur dertleşirdi. Dinine bağlı, beş vakit namazını kaçırmaz dini kendine alet edenlerden nefretle bahsederdi. Özü-sözü bir yalandan nefret eden haksızlıklara karşı çıkan biriydi. Oğlumuzun şehit olmasından sonra zayıfladı ama her gün işe gidip geldi. Mayısın 2. yarısında hastalandı. Bir hafta Artvin'de hastanede yattı. Eve getirdiğimizde çok halsizdi ve üçüncü günü aramızdan ayrıldı Kalp yetmezliğinden

EVET! Oğlunun ölümüne dayanamayanbabamızı Asım Dülger kahrındanöldü! Onun ölümünün sebebi cana kıyılmasına göz yumanlar. cana kıymaktan zevk alanlardır. Bu düzendir. Sizlere sesleniyorum tüm analar, babalar! Evlatlarımız ölmesin diye biz anaların babaların tek ümitleri hayat umutları, çiçekleri taze fidanları ölmesin diye bugüne kadar katledilenlerin tüm katillerine karşı bu olayların nedeni bu faşist düzene karşı el ele verelim Sesimizi yükseltelim. Ben bu düzende iki kurban verdim . Hem oğlumu hem kocamı kaybettim. Benim gibi binlerce insan var aynı şartlar altında. Yeter artık daha fazlasına tahammülümüz yok. Eski di artık bu düzen Yenisi doğacak bizlerden. evlatlarımızdan. Mücadele edelim yeni kayıplar vermemek için Birlik olalım Mücadele edelim bu düzenin çarklarına çarklarını döndürenlere karşı!

SAYGILARIMLA
HEZAKET DÜLGER/SAVŞAT

FİDANLAR

Sizler öldürdükçe
Çocuk,genç ihtiyar yurtsever bizleri
Yas fidanlar kesiliyor demektir
Kanımız akıttıkça
Suluyor yeni tohumları
İşte yeni fidanlar üriyor demektir.

A K ANKARA

Beşer beşer okula

Yazıma Anayasa'nın 50. maddesi 1. bendinde yer alan Öğrenim ve eğitim ihtiyaçlarını karşılamak devletin başta gelen ödevlerindendir" ve 14. maddenin 3. bendinde yer alan "Kimseye eziyet ve işkence yapılamaz"yasalarını devlet büyüklerimize hatırlatmakla başlamak istiyorum.

Ve soruyorum bunlar bugün geçerli mi? Uygulanıyor mu? Bunlara uyuluyor mu?Burada Gazi Eğitim Enstitüsünde gelişen olayları anlatarak bu soruları kendim yanıtlayacağımı sanıyorum. Bugün Gazi Eğitim Enstitüsünde asteğmen olarak Haluk Pirimoğlu (Erzurum Öğrenci Derneği Başkanı) ve Yaşar Koç (Mersin Ülkü Bir Başkanı) görevli olarak veriliyor. Şimdi soruyorum bu derneklerin niteliklerini herkes biliyor. Faşist yuvalardan olan bu derneklere mensup kişiler halka karşı tarafsız olması gereken güvenlik kuvvetleri içinde nasıl halka karşı tarafsız kalabilirler? İşte sizlere cevabı Gazi'de bugün okuyan öğrenciler okula zorla girmekte ve çok basit sebebler gösterilerek kimlikleri alınmakta veya yırtılmakta fakat 2 Haziran 29 Temmuz döneminde okuyacak kişiler yanlarında birçok yandaşlarını çeşitli okullardan toplayarak getirdikleri öğrenciler okula kimliksiz olarak rahatça alınmakta. Yine Gazi'de grup halinde çıkan öğrenciler saatlerce bekletilerek beşer beşer yollanmakta. Aynı zamanda yolda parçalanmakta, daha olmazsa zorla dağıtılmaktadırlar. Okul içinde camlar açtırılmamakta koridorlarda ders saatleri içi veya dışında idareyle ilgili işçiler uğraşmak için bile dolaştırılmamaktadırlar. Şimdi artık yargıyı sizler verin. Nerde Anayasa nerde özgürlüklerimiz,nerde can güvenliğimiz?

GAZİ EĞİTİM ENSTİTÜSÜNDEN BİR ÖĞRENCİ
ANKARA

Faşizmden yana olmayan herkes mücadele etmelidir

Son günlerde özellikle yeni MC'nin kurulmasından bu yana halka yönelik saldırı ve sömürü politikası azgınlaşmış ve katmerleşmiş bir şekilde sürdürülmektedir

Şimdi yeni MC dendiğinde emekçi halk güçlerinin aklına zam. zulüm, baskı, sürgün, kıyım gelmektedir. Her "zam yapılmayacak"kelimesinin ardından zam gelmekte. hayat pahalılığı % 200 300 oranında arttırılmakta. emekçi kesime hayat yaşanmaz bir hale getirilmektedir.

Artık eve şeker yağ soğan almak isteyen bir emekçi saatlerce düşünmek zorunda bırakılmıştır. Açaba alsam mı diye?

Kısaca yeni MC nin yedi aylık bilancosu yokluk. açlık pahalılık olmuştur. Halkı sefil perişan hale getirmiştir. Bir yanıyla bu sömürü politikası sürerken. bir yanıyla da faşist baskı ve saldırılar had safhaya ulaşmıştır.

CHP'lisinden ilericisine demokratından devrimcisine her anti faşiste yönelik saldırılar üst boyutlara çıkarılmakta. çeşitli illerde halka kan kusturulmaktadır. Yeni MC yetkilileri ise bu cinayet ve katliamları onaylamaktadır Evet işte devrin İçişleri Bakanvekilinin CHP'lilerle ilgili açıklaması ortada. (Onlar normal değilmiş)

Tüm bunların yanısıra. yeni MC'nin kurulmasıyla insanın onur ve haysiyetiyle bağdaşmayan Anayasa'nın İnsan Hakları Evrensel Beyannamesine,Avrupa İnsan Hakları Bildirisine ters düşen işkence uygulamaları aleni olarak yapılmakta ve bu iş için devlet kurumlarında işkence aletleri imal edilmektedir

Evet bugün ülkemizi Pinochet'nin Şili'sine,Hitler'in Almanya'sına çeviriyorlar.

İşte tüm bunlara işkenceden yana olmayan her insan faşizme karşı olan her insan her hukukçu doktor savcı hakim mühendis din adamı karşı çıkmalıdır,

Her devrimci yurtsever baskı ve saldırılara karşı mücadele etmelidir.

ZONGULDAKTAN BİR DEVRİMCİ
N.F.

KÜÇÜMEN — Haslet Soyöz

DÜŞÜNCE ALANI

Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Altan Günalp:

Yüksek öğrenim sorunları üzerine

"öğrencilerin en büyük sorunu üniversiteye girememek ya da istediği yere girememektir" -1-

Yarım milyona yakın genç insanı ilgilendiren Üniversite Seçme Sınavları konusunda bir soruşturma yapmayı yararlı bulduk En başta Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Altan Günalp olmak üzere Prof. Dr. Cevat Geray (SBF Dekanı), Doç. Dr Türker Alkan (SBF Anayasal Davranış Kürsüsü), Dr. Ömer Esensoy (Hacettepe Üniversitesi İstatistik Bölümü öğretim görevlisi) a bazı sorular yönelttik. Soruların yanıtlarını birlikte sunuyoruz.

Demokrat: Orta eğitimde eşitsizlikler size göre nelerdir? Ve bu eşitsizliklerin sonuçları neler olmaktadır?

Günalp: Orta öğrenimdeki eşitsizlikler birkaç boyutta ele alınabilir.Birincisi orta öğrenim kurumlarında verilen eğitimin düzeyine ilişkin eşitsizlikler. Bunda orta öğrenim kurumundaki öğretmen sayısı öğretim ve eğitim olanaklarının genişliği, kütüphane laboratuvar gibi hususların var olup olmaması sayılabilir. Orta öğrenimdeki eşitsizliklerin yanısıra şu kategoriyi de çok önemli bulmaktayım. Bu da çevre eşitsizliği. Mesela yurdun çok değişik yerlerinde liseler açılmış durumda. Bunların bazıları gerçekten20. yy'ın tüm nimetlerine açık olan yerleşim merkezleri iken bir kısmı ise yurdun çok daha uzak yörelerinde yetişme olanakları oldukça kısıtlı yerleşim bölgelerinde açılmış durumda. Yani özetleyecek olursak orta öğrenimdeki eşitsizlikler 1. Orta öğrenim kurumunun yapısından ve öğretim kapasitesinden meydana gelen eşitsizlik. 2.Orta öğrenim kurumlarının içinde bulunduğu çevrenin değişikliğinden kaynaklanan eşitsizlik. Bu eşitsizliklere ek olarak ayrıca belli bir orta öğrenim kurumunda okuyan çocukların ailelerinin meydana getirdiği daha iç çevre ve onların ekonomik güçlerinin farklılığı dolayısıyla ortaya çıkan eşitsizlikler de var Bu eşitsizliklere başkaları da eklenebilir ancak, kesin olan şudur ki orta öğrenim kurumlarımızda okuyan gençler aynı fırsatlarla karşı karşıya kalıyor değiller Bunu peşinen gayet açık bir biçimde kabul etmemiz gerekiyor. Bu eşitsizliklerin sonuçları neler oluyor konusuna geldiğimizde normal olarak bir lise mezunları veya lise dengi bir meslek okulu mezunları bilgi ve beceriler yönünden birbirlerinden çok farklı düzeylerde sahip oluyorlar. Ayrıca ana dillerini kullanmadan, değişik toplumsal olaylara verdikleri cevaplara kadarçok değişik sonuçlar görülebiliyor. Bir kısmı kendisini gayet güzel ifade edebilmekte. bir kısmı çevrede değişen koşullara kolaylıkla intibak edebilirken bir kısmı çevresine uyumsuz kalabiliyor. Bütün bunlar da çok değişik açılardan gençlerin ilerdeki hayatlarını etkiliyor.

Demokrat: Üniversiteye girmek isteyen lise mezunlarının, üniversiteye girişte karşılaştıkları sorunlar ve bu sorunların kaynaklarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Günalp: Üniversiteye girmek isteyen lise mezunlarının üniversiteye girişte karşılaştıkları sorunların başında yüksek öğrenime girmek isteyen öğrenci sayısıyla yüksek öğrenim kapasitesi arasındaki zıtlık gelmekte. Eğer bizim 40.000-45.000 kişilik yüksek öğretim kapasitemize karşılık 40.000-45.000 kişilik de aday varolsaydı sorun çok daha küçük boyutlarda olacaktı. Ama Türkiye'deki gibi 45.000 kişilik bir yüksek öğretim kapasitesinin karşısında 450.000 veya 500.000 gibi bir aday yığını ortaya çıkınca doğaldır ki, sorun en başta yüksek öğretimde bir yer bulup bulamama sorunu haline dönüşüyor. Buna ek olarak yüksek öğrenime giren bir lise mezununun gerçekten arzu ettiği bir yere girip girememesi de söz konusudur. Her ne kadar gençler 18 tane tercih yapma şansına sahip iseler de bunların gerçek istekleri genellikle, kendilerine soracak olursanız 2-3 taneden ibarettir. Tıp diyeceklerdir, falanca mühendislik diyeceklerdir ya da buna benzer geçerli meslek dallarından bir tanesini söyleyeceklerdir. Fakat yüksek öğretim dışında kalmanın paniği ile çocuklar belki de içtenlikle istemedikleri bazı diğer dalları da tercih listelerinde gösteriyorlar. Öyle oluyor ki,çocuk laf olsun diye yazdığı bir yüksek öğrenim dalını o tercihinde gösterdiği için seçmiş oluyor ve oraya kayıt yaptırmak durumunda kalıyor. Bu arada bir noktayı açık olarak belirtmek istiyorum.. Bizim sistemde öğrencinin tercih listesinde göstermediği bir yeri kazanması diye bir şey söz konusu olamaz. Genel olarak kamuoyunda böylesi yanlış bir izlenimin uyandığı gözlenmekte. Bunun gerçekle bir ilgisi yok. Mutlak suretle bilerek veya bilmeyerek öğrenci o kayıt olmak zorunda kaldığı bölümü tercih listesinde yazmıştır. Bu sorunlardan bir diğeridir. Toplam 3000 kişilik Tıp Fakültesi kontenjanına 1. tercih olarak 90.000 kişi müracaat ediyor. Yani bu 450 .000 kişiye her yer açık istediğiniz yere gidin kaydolun deseniz. bu 90.000 kişi Tıp Fakültesi'ne başvuracak bu çok anlamsız bir durum. Şöyle ki:

Türkiye'de 90.000 kişilik bir doktor kadrosuna ihtiyaç yok. Her yıl Tıp Fakültelerine 5.000 öğrenci alınsa 5 yıl sonra Türkiye'nin doktor ihtiyacı karşılanmış olacak. Bugün 2000 kişiye bir doktor düşüyor, bunun ideali 700 kişiye bir doktor düşmesidir, tabii bunun da eşit bir dağılımını sağlamak gerekiyor. Yani biz 25.000 doktor daha yetiştirirsek doktor ihtiyacımız tümüyle karşılanmış olacak. Tıp Fakültesi'ne girmek isteyen bu 90.000 kişi farklı yerlere girdikleri anda mutsuz kişiler olarak toplumun karşısına çıkıyorlar. Türkiye'nin 90.000 kişilik tıp eğitimi yaptıracak ne eğitim kadrosu var ne eğitim imkanları var ne de 90.000 doktora ihtiyacı var, bunlar Türkiye'nin gerçekleridir Bu durumu hemen hemen her bir bilim dalı için geçerlidir.Hukuk Fakültesine tercih gösterenlerin sayısı 107.000 civarında. Bugün Türkiye'nin kat be kat üstünde eğitim imkanlarına sahip kat be kat ekonomik güce sahip bir takım Batılı ve Doğulu ülkelerde yüksek öğretime bu kadar hücum olmamaktadır, böylesi bir yükün altında kalmamaktadırlar. Dünyanın hiç bir ülkesinde 90.000 tane tıp öğrencisi söz konusu olamaz. Doğaldır ki, şimdiki sosyal koşullarda bu muazzam bir olay olarak ortaya çıkmaktadır. Haklı veya haksız ama bu bir gerçek. Yani böylesine bir panik içinde orta öğrenimden mezun olan gençler, yüksek öğretim kapılarına geliyorlar. Bence üniversite kapılarına gelen öğrencilerin en büyük sorunları daha önce de değindiğim gibi girememek veya istedikleri yerlere girememek. Bunun yanında diğer sorunlara da değinmek mümkün. Üniversiteyi kazandıkları takdirde bu yüksek öğrenime gelen gençlerin okuyabilme imkanları var mıdır, yok mudur? Okuma imkanı bulabilirler mi bulamazlar mı? Öğrencilerimizin önemli bir kısmı yurt sorunları kitap sorunları geçinme sorunlarını nasıl çözümleyebilirler, geldikleri çevrelere nasıl uyum sağlayabilirler, bu tür sorunlar da mevcuttur. —DEVAMI VAR—

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

12 HAZİRAN

1964 Adapazarı Zirai Donatım Fabrikası'nın 530 işçisi ücretlerine istedikleri zammın verilmemesi üzerine greve başladı.

1968 Ankara Üniversitesi Fen Fakültesi öğrencileri okulu işgal ettiler

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğrencileri tek sıra halinde bir yürüyüş düzenleyerek Tarım Bakanını istifaya çağırdılar.

1977 Malatya Yeşilyurt fabrikasında çalışan işçiler (İPAŞ) işverenin toplu sözleşmeye oturmaması üzerine greve başladı.

1978 İLHAN FEVZİ–ALİ ÖZPOLAT

Gaziantep Düztepe mahallesinde İlhan Fevzi ve Ali Özpolat adlı devrimci öğrenciler güvenlik kuvvetleriyle girdikleri çatışma sonucu öldüler.

Schmidt, Sovyetlerden Avrupa'ya nükleer füze yerleştirmemesini istedi

ESSEN (DPA) Federal Almanya Başbakanı Helmut Schmidt, Sovyetler Birliği'ne yapacağı resmi ziyaretten üç hafta önce, bu ülkeye bir çağrıda bulunarak, Sovyet yapısı orta menzilli nükleer füzelerin önümüzdeki üç yıl içinde Doğu Avrupa'ya yerleştirilmemesini istedi.

30 Haziran–1 Temmuz tarihlerinde Sovyet liderleri ile Moskova'da görüşecek olan Schmidt'in, bu süre içinde silahsızlanma görüşmelerinin başlayacağından ümitli olduğu belirtiliyor.

Essen'de yapılan bir Sosyal Demokrat Parti Kongresinde yaptığı bir konuşmada Schmidt, uluslararası durumun son derece kritik olduğunu ve Afganistan bunalımının ABD-İran gerginliği ve Filistin sorunu ile birleşerek çok daha büyük boyutlu tek bir bunalım haline geldiğini kaydederek, bu bunalımdan ülkesinin ancak ekonomik ve politik alanlarda etkilenebileceğini çünkü Federal Almanya ordusunun asli görevinin Avrupa ve Atlantik Okyanusu ile sınırlı olduğunu söyledi.

Schmidt, Ortak Pazar'ın durumuna da değinerek, ülkesinin İngiltere'nin topluluk bütçesine katkısını azaltmasının maliyetini, Avrupa'nın genel çıkarları açısından kabul ettiğini söyledi. Schmidt, "Eğer topluluk yaşayacaksa, bunun bazı ülkeler tarafından özel çıkarların finanse edileceği bir hayır kurumu olarak görülmesinden vazgeçilmesi gerekir" şeklinde konuştu.

CIA tarafından desteklendiği iddia edilen Jamaika İşçi Partisi militanları, sık sık halka saldırıyorlar. Resimde yakınları öldürülmüş Jamaika'lı bir aile görülüyor.

Bir Amerikan gazetesine göre

ABD, Jamaika Hükümetini devirmeyi planlıyor

● ABD'NİN JAMAİKA'DAKİ DURUMA MÜDAHALE EDEBİLMEK İÇİN BAŞBAKAN MANLEY'İ DEVİRMEYİ PLANLADIĞI, BU AMAÇLA DA, İKTİDARA GELDİĞİ TAKDİRDE IMF'YE GERİ DÖNECEĞİNİ VAADEDEN MUHALEFET LİDERİ SEAGA'YI DESTEKLEDİĞİ İLERİ SÜRÜLÜYOR'

● GEÇEN AY 150 KİŞİNİN ÖLÜMÜYLE SONUÇLANAN DÜŞKÜNLER EVİ YANGINININ BİR SABOTAJ SONUCU ÇIKTIĞININ ANLAŞILMASI ÜZERİNE, "MUHALEFETİN İKTİDARA GELEBİLMEK İÇİN, YAŞLI VE KİMSESİZ İNSANLARI YAKMASININ" UTANÇ VERİCİ OLDUĞU BELİRTİLDİ.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Amerika Birleşik Devletlerinde yayınlanmakta olan New York Amsterdam News adlı bir günlük gazetede, ABD'nin BM eski büyükelçisi Andrew Young ile Los Angeles milletvekili Julian Dixon'un, ABD Ulusal Güvenlik Konseyi'nin Jamaika ile ilgili planları konusunda bir açıklama yaptıkları bildirildi. Gazetenin haberine göre, iki siyah politikacı, ABD'nin Jamaika'da bir darbe hazırlığı içersinde olduğunu ileri sürdüler. Haberde ayrıca, ABD'nin, Jamaika'da gün geçtikçe büyüyen ekonomik ve sosyal krize bir müdahalede bulunmak gerekçesiyle, başbakan Manley'i iktidardan düşürmeyi planladığı belirtildi.

Habere göre, ABD'de bir çok üst düzeyde milletvekili ve diplomat, Jamaika'nın IMF'yi protesto etme kararının Batıya ve ABD'ye zarar verdiği kanısındadır. Bu doğrultuda oluşturulacak müdahale programı da iki aşamadan meydana geliyor:

Siyah milletvekillerine göre, Ulusal Güvenlik Konseyi, Jamaika'daki iş adamlarını, Manley hükümetinden ekonomik ve siyasal desteklerini çekmeleri için zorlayacak. İkinci olarak da, ABD-deki sermaye kaynaklarını, Jamaika muhalefet lideri Edward Seaga'yı desteklemeleri için teşvik edecek.

Jamaika İşçi Partisi lideri olan Edward Seaga, iktidara geldiği takdirde IMF'ye geri dönmeyi vaadetmektedir.

Yerel kaynakların yanısıra, ABD'deki bazı siyah parlamenterler de, Jamaika'da gün geçtikçe artan şiddet olaylarının, ABD tarafından desteklenen Anti-Manley'ci gruplar tarafından yaratıldığını ileri sürüyorlar

Öte yandan, geçtiğimiz Mayıs ayının 26'sında Jamaika'da 150 kişinin ölmesiyle sonuçlanan Düşkünler Evi yangınının bir sabotaj sonucu çıktığı saptandı. Polisin ve olayı yaşamış kişilerin açıklamalarına göre, yangın çıktığı sırada, binadan koşarak uzaklaşan dört kişi görüldü.

Yangından sonra, muhalefet lideri Edward Seaga, olaydan büyük üzüntü duyduğunu, çünkü partisinin birçok üyesinin de yanan binada yaşamakta olduğunu söyledi. Çeşitli çevreler, Seaga'nın yangın nedeniyle doğan sorumluluğu üzerinden atmak için böyle bir açıklama yaptığını ileri sürdüler.

Jamaika Basın Birliği, bir bildiri yayınlayarak üyelerini varolan tertipleri açığa çıkarmaya çağırdı. Basın Birliği ayrıca, yangının, 4 yıl önceki seçimler sırasında Orange Lane adı verilen bölgede meydana gelen ve sekizi çocuk olmak üzere 11 kişinin ölümüne yol açan yangının yıldönümüne rastlamasına dikkat çekti. Bildiride 4 yıl önce olan ve sabotaj olduğu açığa çıkarılan Orange Lane yangınının da, Düşkünler Evi yangınının da hükümeti yıpratmaya çalışan muhalefet güçleri tarafından tertiplendiği ve CIA ajanı olduğu ileri sürülen Seaga'nın da bu planlardan bizzat haberdar olduğu savunuldu.

Jamaika'da bulunan Amerikan gazeteci ve öğretim üyesi Fred Landis de, "Jamaika'da olanlar, Allende Şili'sini anımsatmaktadır. Şili'de de, bugün Jamaika'da olduğu gibi, Allende'yi devirmeyi planlayan faşist güçler, ülkede karışıklık çıkartmak yolunu seçmişlerdi" şeklinde konuştu.

Landis ayrıca, gerek Şili'de, gerekse Jamaika'da sürdürülen bu yıkıcı faaliyetlerin içinde CIA'nın yer aldığının açık olduğunu belirtti.

HAFIZ ESAD: "MÜSLÜMAN KARDEŞLERE KARŞI DAHA ETKİN ÖNLEMLER ALINACAK"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad Baas Partisi rejimine karşı silahlı eylemlerini sürdüren tutucu Müslüman Kardeşler Örgütünü engellemek amacıyla alınan tedbirlerin daha sıkılaştırılacağını söyledi.

Suriye Devlet Başkanı Esad Müslüman Kardeşler için "Direnişlerininbelini kırdık, ama vurmaya devam edeceğiz" şeklinde bir açıklama yaparak güvenlik önlemlerinin daha da artırılacağını belirtti.

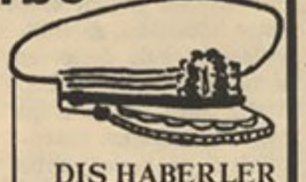
Müslüman Kardeşler Örgütü Esad rejimine karşı giriştiği eylemler geçen mart içinde daha da yoğunlaşmış ve Halep ve Hama şehirlerinde genel greve gidilmişti. Genel grevden sonra Esad kent çevresine çok sayıda asker yerleştirdi. Ve kentte çok sıkı aramalar yapıldı. Genel grev sırasında hükümeti desteklemeyi reddeden avukat, doktor ve mühendis odaları yönetim kurulları feshedildi, yerlerine hükümet yanlısı yönetimler getirildi. Çok sayıda avukat, doktor, mühendis tutuklandı. Buna rağmen ordu olayları önleyemedi. Ve bu bölgedeki kasabalardan çekilmek zorunda kaldı.

Hafız Esad Müslüman Kardeşler Örgütü'nün terörünü bahane ederek diğer muhalefet hareketlerini engellemek için güvenlik kuvvetlerinden bağımsız olarak silahlı halk milisi kurulmasını önerdi.

Müslüman Kardeşler Örgütü Esad rejimine muhalefet eden şövenist dinci ve tutucu bir yapıya sahip fakat Suriye'de oldukça etkin bir örgüt. Saldırdıkları arasında özellikle Alevi müslümanlar bulunmakta

Askeri darbe eşiğinde bir ülke BOLİVYA

DIŞ HABERLER SERVİSİ ①

İki yıllık "demokrasiye dönüş" döneminde siyasal bunalım giderek derinleşti

Bolivya ordusu Haziran 1980'de yapılması planlanan seçimlerin bir yıl ertelenmesini talep eden bir muhtıra verdi ve olağanüstü durum ilan etti. İlerici Cizvit papazı Luis Espinal'in ölümü faşistlerin giriştiği kaçırma ve suikast eylemleri dizisinin yeni bir dorğuğnu teşkil etti. Safdışı edilmesi planlanan yüzlerce sendikacı ve muhalifin adlarını içeren bir karaliste ortaya çıkarıldı. Askerler sürekli olarak ödevlerinin anayurdu kargaşa ve düzensizlikten kurtarmak olduğunu vurgulayan resmi bildiriler yayınlamaya başladılar. Hazırlanan darbenin ilk adımı olarak aşırı sağcı general Meza Genel Kurmay Başkanlığı'na getirildi. Böylece askerlerin darbeci kanadı güç ve etki kazanmış oldu. Kendisi de burjuva partilerinin sağ kanadına mensup bulunan ve ABD'nin desteklediği Başkan Lidia Gueiler darbeci askerlerin eylemlerine fazla bir direniş göstermemekte. Buna karşılık sendikalar ve devrimci sol ise "savunma komiteleri" oluşturarak, darbeye karşı halk direnişini örgütlüyor.

Yedi yıllık Banzer diktatörlüğünden sonra 1978 Temmuz'unda ilk seçimler yapıldı. Yapılan geniş çaplı seçim yolsuzlukları sonucunda Banzer'in adayı General Pereda seçimleri "kazandı". Yapılan sahtekarlıklar o kadar ortadaydı ki, Pereda'nın kendisi seçimlerin yenilenmesini onayladı, ama iki gün sonra yeni bir darbe düzenlemek üzere. ABD'nin bu rejimi tanımasına karşın istikrar sağlanamadı ve 24 Kasım 1978'de Genel Kurmay Başkanı David Padilla karşı-darbe düzenledi. Padilla'nın yaptığı ilk açıklama, kesintiye uğrayan demokratikleştirme sürecinin devam ettirileceği oldu ve ilk başta sendikalar ve sol tarafından desteklendi. Seçimler 1 Temmuz 1979'da gerçekten yapıldı, ama iki büyük seçim blokundan hiçbiri mutlak çoğunluğu sağlayamadı. Seçimlerde en fazla oyu FUDP'nin başkan adayı Hernan Siles Zuazo aldı. FUDP sağ sosyal demokratlardan savaşkan sendikalara ve ilerici demokratlarla devrimci sola dek herkezi kucaklıyordu. Bolivya seçim sisteminden dolayı parlamentodaki sandalyelerden çoğunluğunu yine de Ulusal - Devrimci Hareket'in (MNR) kurucusu olan Victor Paz Estenssoro sağladı. MNR 1952 devrimine öncülük etmiş ancak gittikçe sağa kaymış ve sonunda işi Barrientos ve Banzer'in askeri hükümetine katılmaya dek vardırmaktan sakınmamıştı. Victor Paz sağcı burjuva partilerinin oluşturduğu seçim ittifakının başında yeralıyordu.

Bu durumda Meclis Walter Guevara Arze'yi geçici olarak devlet başkanı seçmeyi ve seçimlerin 1980 Mayısı'nda tekrarlanmasını kararlaştırdı. Ancak bu, Albay Natusch Busch'un 1 Kasım 1979'daki darbe girişimiyle engellendi. Ancak Natusch Busch kitlelerin güçlü direnişi ve burjuva kampıyla olan eşgüdüm eksikliği nedeniyle ancak iki hafta işbaşında kalabildi. ABD bu hükümeti desteklemedi. darbeyi ilk başta elaltından destekleyen Victor Paz Estenssoro da, Albay Natusch hükümetinin tutunamayacağını anlayınca ondan desteğini çabucak çekti. Bunalım Lidia Gueiler'in geçici başkan olarak kabul edilmesiyle sonuca bağlandı.

Gueiler Hükümeti'nin aldığı ilk önlem, darbeci Natusch Busch ile de görüşmelerde bulunan(!) Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) ekonomik önlemlerini ülke içinde uygulamaktan ibaret oldu. İlkin Pesonun değeri yüzde 25 oranında düşüren bir devalüasyon yapıldı. büyük fiyat artışları meydana gelirken, benzin fiyatları da serbest bırakıldı. Bu ise yüzde 130 ile 400 arasında değişen fiyat artışları anlamına geliyordu

Ekonomik sorunların çözümlenmesi için hükümete yaptığı işbirliği önerisi yankı bulmayan Bolivya Sendikalar Merkezi (COB), bu önlemler paketine derhal karşı çıktı. Halkı sefalete iten bu önlemlere karşı ülkenin her yanında büyük kitle gösteriri düzenlendi. Yalnızca başkent La Paz'da 50.000 kişi gösteri yaptı. Ama en şaşırtıcı ve en önemli direniş Bolivya'da geleneksel olarak daha tutucu olan köylülerden geldi. Köylüler özellikle benzinin pahalanmasından yakınıyordu. (Köy ekonomisi, tamamen aracı fonksiyonu gören özel şirketlerine bağımlı bulunmaktadır.)

İlk kez 1979 ortalarında bir Köylü sendikası (CSTUTCB), dört ayrı köylü sendikasını bünyesinde topladıktan sonra Bolivya Sendika Merkezi'ne (COB) üye olarak kabul edildi. Yalnızca ÇKP çizgisindeki bir Campesino (Köylü) Sendikası bu birleşmenin dışında kaldı.

Campesina 1 Aralık'ta yeni sendika merkezlerinin önderliğinde bütün yolları kapattılar, böylece gıda maddelerinin taşınması engellendi. Bin kadar yabancı turist Titicaca gölünde mahsur kaldılar ve ancak hava yoluyla aktarılabildiler.

YARIN
HALK "SAVUNMA KOMİTELERİ" İÇİNDE DİRENİŞE HAZIRLANIYOR

EKONOMİ

TİSK Genel Sekreteri ücretlerin sınırlandırılması talebini yineledi

● Rafet İbrahimoğlu, devletin, enflasyonu önleme görevini yerine getirebilmesi için ekonominin imkanlarını aşan toplu sözleşmelerde ki aşırı ücret taleplerinde belirli bir ücret politikası içinde düzenlemesinin zorunlu olduğunu belirtti.

ANKARA (DEMOKRAT)

Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Genel Sekreteri Rafet İbrahimoğlu, ücretlerin sınırlandırılması yolundaki talebini yineleyerek "aşırı ücret talepleri ülke çapında bir ücret politikasının tesbitini kaçınılmaz hale getirmiştir" dedi.

İbrahimoğlu, TİSK'in yayın organı olan "İşveren" dergisinde yayınlanan yazısında "eşel-mobil" sisteminin toplu sözleşme düzenine ve çalışma barışına yardımcı olacağını da savundu. TİSK Genel Sekreteri "eşel-mobil'in başarıya ulaşabilmesi, fiyat artış hızının derhal ve otomatik olarak ücretlere yansıtılmaması halinde gerçekleşebilir" görüşünü savundu.

Rafet İbrahimoğlu, yazısında şunlara yer verdi:

"Eşel-mobil" sistemi, yüksek seviyede fiyat artışlarının görüldüğü ülkelerde ücretle çalışanları korumak amacını güden bir sistemdir. Batıda fiyat artışlarının seyrine göre değişik biçimlerde uygulanmış olduğunu görmekteyiz.

Hemen belirtmek isterim ki enflasyonla mücadelede bir ücret politikası olarak bu sistemin başarıya ulaşabilmesi fiyat artış hızının derhal ve otomatik olarak ücretlere yansıtılmaması halinde gerçekleşebilir. Aksi halde enflasyonu körükleyici bir hüviyet kazanır.

Bu sistemin toplu sözleşme düzenini ortadan kaldıracağı görüşüne katılmamaktayım. Aksine ekonominin izin verdiği makul ölçülerde kaldığı takdirde toplu sözleşme düzenine ve çalışma barışına yardımcı olacağı kanaatindeyim.

Aslında bugün ülkemizde toplu sözleşme uygulamasında görülen aşırı ücret talepleri ülke çapında bir ücret politikasının tesbitini kaçınılmaz hale getirmiştir. Bunun için yasal dayanak vardır. Hatta Anayasamızın 53. maddesine göre bu devletin ödevidir.

Bilindiği gibi Anayasamızın 53.maddesi devletin sosyal ve iktisadi amaçlara ulaşma ödevini ancak iktisadi gelişme ile mali kaynakların yeterliliği ölçüsünde yerine getireceğini açıkça belirtmiştir.

Bu hüküm karşısında da devletin enflasyonu önleme görevini yerine getirebilmesi için Türk ekonomisinin imkanları üzerine çıkmış olan toplu sözleşmelerdeki aşırı ücret taleplerini, belirli bir ücret politikası içinde düzenlemesi zorunluluğu artık tartışılmamalıdır.

Merkez Bankası, bankaların faiz oranlarını saptamalarını istiyor

ANKARA(ANKA)

Merkez Bankası reoskont hadlerini saptamak üzere bankaların faiz oranlarını açıklamalarını bekliyor. Öte yandan tahvil faizleriyle ilgili kararnamenin teknik ayrıntılarının da hazırlandığı, ancak tahvillere uygulanacak faiz oranlarının henüz mediği öğrenildi.

Özel Banka yetkililerinden alınan bilgelere göre serbest bırakılan faiz oranları için belli bir saptama yapılabilmesi için, reoskont hadleri ile tahvil faiz oranlarının açıklanması gerekmektedir. Yetkililer reoskont hadleri ile tahvil faizlerinin açıklanması halinde bankaların biraraya gelerek, mevduat ve kerdi faizleri konusunda ortak bir görüş saptamalarının kolaylaşacağını belirtmektedirler.

Banker Kuruluşları ile ilgili olarak da bazı ilgili olarak da bazı yasal önlemelere başvurulması gerektiğini söyleyenler, onların üzerinde daha sıkı bir vergi denetimi kurulmasını ve topladıkları mevduatın belirli bir tutarının mevduat munzam karşılığı olarak Merkez Bankası'na yatırmaları izin Maliye Bakanlığı Nezdinde çalışmaların yapılmasını istediler. Banka yetkilileri bu konularda kesin ler alınması gerektiğini vurgulayarak, aksi takdirde banker kuruluşların her koşulda bankalar tarafından saptanacak faiz oranlarının üzerinde bir piyasa oluşturacaklarını açıkladılar.

GÖSTERGE

Devalüasyonlar, zamlar ve üsler

Arslan Başer KAFAOĞLU

Demirel hükümetinin devlet örgütünü MHP'lileştirmesi nedensiz değildir. Bunun temel nedeni, ülkeyi sömürgeleştirmenin ancak ücretleri dondurma ve dolayısıyla satın alma gücü olarak düşünme istasyonundan geçen bir yol ile mümkün olabilmesidir. Bu istasyonun arkasından ise silahlı güçleri rejim yani halka zulüm ve baskı rejimi yön ve yönetimine kayıtsız şartsız çekmek gelir(1) Nazi İmparatorluğu hakkında bir Amerikan gazetecinin yazdığı kitapta bu adımlar ayrıntılarıyla anlatılmıştır.

Bu adımlar karşısında yapılacak şeyler, takınılacak tavırlar teker teker tartışılabilir. Ama bir şey vardır ki bu "olmazsa hiç bir şey olmaz" İyice bilinmesi gerekli olan şey, ideolojik bütünlük ve faşizmin taktiklerine karşı kullanılacak silahlardır. Faşizm "birlik adına" ayrılık yaratır. "Kürtler"der, "Aleviler" der, "komünistler" der. Tıpkı Hitler'in "yahudiler", "komünistler", "sosyal demokrat fareler" dediği gibi. Faşistler üretim artışına düşman olarak sendikaları ve grevleri gösterirler ve tıpkı Türkeş (ve Hitler) gibi bir tek "Milli Sendika" önerirler. Faşistler hep "Ekonominin kurtulması" der, Ekonomi halkın dışında bir şeymiş gibi.

1950'lerden sonra özellikle bu "ekonominin kurtulması" temasının,amacı faşist uygulamanın kurtuluş simidi olmuştur. "Ekonominin Kurtuluşu" adına bu faşsit uygulamalara alkış tutmaktadırlar. Bunlardan birörnek eski bir CHP bakanının çıkardığı kitapta bol bol vardır. Bu eski profesör ve eski bakana göre devalüasyonlar fiyat artışı getirmezmiş. Bu bütünüyle yanlış bir düşüncedir. Devalüasyonlar teorik modelde bile "bir üst fiyat düzeyinde kararlılık" sağlanmak amacıyla yapılır. Devalüasyon birkarasız ekonomiye karşı ilaç değil aksine "toksin" aşılamaktadır. Bu toksin aşılanışı ile istikrar daha da bozulur. Birkaç koşulla bozulabilirler:

1)İşçi ücretleri reel olarak azaltılarak, firmaların kar marjları artırılıp, bu arada sınırsız dış yardımla bazı üretici kapasiteler harekete geçirilerek. (Şili'deki Pinochet örneği galiba CHP'li arkadaşımız bu uygulamanın fikir babası Firiedman'ın ve çevresini saran diğer şarlatanların etkisindedir)

2)Bazı ekonomilerin, örneğin batının endüstri kapitalizminin sizi borca boğma bankasına fazla mal satma politikası izlemesi hali. 1975-1977'de DÇM uygulamalarıyla ya da Brezilya'da 1970-1976 modeli uygulaması gibi.

Bu iki yol dışında devalüasyonlar mutlaka (ve üzerine basarak burada yazıyoruz) mutlaka devalüasyon davet eder. Ve MUTLAKA fiyat artışlarını astronomik boyutlara sürükler. Tıpkı sayın Profesörün içinde yer aldığı hükümetin birbirinden 12 ayla ayrılan dönemde yaptığı % 100'e yakın devalüasyonu, 6 ay sonra yeni hükümetin yeni bir devalüasyonunun izlemesi gibi....

***

Sayın profesör ve onun fikrinde olanlar son 30 yıldır IMF ve batı ekonomi literatürünü izleseler zaten bu yolun çıkmaz yol olduğunun itirafını görürler. Eskiden devalüasyonlarla gelen tedbirlere Para Fonu (IMF) belgelerinde "İstikrar Programı" adı verilirdi. Yani para dış değeri düşürülür, fiyatlar bir üst düzeyde karar bulur, ondan sonra devalüasyon (yenileri ve minileri) beklenmezdi. Şimdi ise IMF devalüasyonundan sonra fiyatlar artınca "mini" devalüasyonu ihmal etmeyin diyor.

Biz bunları yazarken önümüze Ecevit'in Kurultay konuşması geldi. Onun yanılgısı profesörden daha büyük. (Üsler konusunda) Mantığı şu: "Madem Ruslar bizi gözetliyor, bizde onları ORTAK TESİSTE(!) gözetleriz Desenin çizgileri gibi neresinden düzeltmeye başlayalım?

1)Üslerde gözetleme yapan biz değil Amerikan Genel Kurmayıdır. Üsler elektronik amaçlarla bazı diyagramlar, grafikler elde eder. Bir kalp kardiyografisi gibi... Bunu üsteki ne Türk komutan ne de Amerikan komutan anlar. O Birleşik Amerika'da bi yere gider, diğer üslerden gelen bilgilerle birleştirilerek değerlendirilir. Bu durumda gözetlemeyi yapan Türkiye değil, hadi Amerika demiyelim, NATO'dur.

2)NATO'nun üyelerinin çoğunluğu ise ihtilafların Orta Doğu'ya kaymasına böylece Avrupa'nın kurtulmasına can atarlar.

Şimdi anlaşıldı bizimkilerin 22 ay niye bocaladıkları. Meğer en basit ekonomik ve askeri-siyasal konularda, kapkara cahillermiş...

(1) Son Küçük Kurultay'da Ecevit'te bu konuya parmak basmıştır.

GÜNÜN GÖZLEMİ

İç savaş var mı?

Turhan TEMUÇİN

Bir ülkenin vatandaşları ülke içinde birbirleri ile silahlı çatışmaya girerse bunun adına "iç savaş" denir. Silahlı çatışmanın boyutları değişik olur. Örneğin bir İspanya İç Savaşı gibi. Bir milyondan fazla İspanyol vatandaşının yok olmasına neden olanı da vardır. Amerikan İç Savaşı gibi o zaman teknolojinin ve gelişmiş silahların daha az oluşu nedeni ile daha az can kaybına neden olanı da vardır. Sinsi sinsi yürüyeni, zaman zaman alevlenip, zaman zaman söneni de vardır. Hangi türlü olursa olsun hepsinin adı "iç savaş"tır.

Türkiye'nin bugünkü içinde bulunduğu durum nedir?

Süleyman beye bakarsanız "nerde iç savaş" diyor "gösterin nerede imiş"...

Şimdi biz Türkiye'de iç savaşın nerde olduğunu göstermeden, çok kısa bir süre önce bir sıkıyönetim komutanının söylediği bir sözü hatırlatalım:

'Türkiye ilan edilmemiş bir iç savaşı yaşıyor, diyordu, sıkıyöneti komutanı, bir erimizin şehit edilmesinden sonra.

Ve son derece doğru bir yargı idi bu. Bir ülkede o ülkenin polisi, eri, subayı, işçisi, memuru, genci öldürülürse, bir ülkede yalnız iki gün içinde 'kana kan intikam" çığlıkları ile otuz iki vatandaş yine kendi vatandaşları tarafından kurşuna dizilirse acaba bu polisiye bir olay mıdır, yoksa bir iç savaş mıdır?

Bunun yanıtını iktidarı döneminde yalnızca altı ay içinde 1353 vatandaşın öldürülüşüne hala gözlerinin teki ile bakan, bakarak susanlar vardır.

Bir ülkede Dr.Sevinç Özgüner'in evine dört gömme kilitli kapısı kırılarak girilip de sevgili arkadaşımız param parça ediliyor. Ve devlet bunu önleyemiyorsa bunun adı iç savaş değilse nedir?

Bir ülkenin mahallelerinde, kentlerinde, sokaklarında barikatlar kurulmuş karşı barikatlardakiler, öteki barikatlarda geceliyorsa ve kentlerin insanları sırtlarında eşyaları göç ediyorsa gösterin bana nerede iç savaş varmış" denilebiliyor.

Kendileri gibi düşünmeyen insanları, iç savaşın harman olduğu bölgelere sürgün olarak göndererek, onların ya oralara gidemiyerek görevlerinden ayrılmasını amaçlayan ya da giderlerse o iç savaşın içinde yokolmalarını dileyen, anlayış bir iç savaş çığırtkanlığı değil de nedir?

Nedir Yozgat'ın terminaline giremeyen insanlarımızın hali? Nedir Çorum'da evlerinden ekmek almak için bile dışarıya çıkamayan halkımızın hali? Nedir bu silah sesleri, nedir bu bombalar, nedir bu cinayetler ve nedir insanları tavuk boğazlar gibi boğazlayan eşkiyanın pervasızlığı?

İç savaşta bundan kötüsü mü olur acaba? İç savaşta mevzilenen kuvvetleri hastaneleri bombalar mı konutlara girip kadınları, çocukları doğrar mı, sokak başlarını tutup beş yaşındaki bebelere mermi sıkar mı?

Tüm bunları görmeyip de "normal CHP'liler öldürülmüyor" diyebilenler iki gün içinde otuz iki vatandaşın öldürülmesini doğal birtepkiye bağlayabilenler ve hergün "kana kan intikam" diye tüm kentlerin duvarlarını boyayanlar. İç savaşı hangi boyutlara ulaştırmak istiyorlar?

Bu ülkenin insanlarından kendi gibi düşünmeyenlere, ölüm tuzakları hazırlayabilmek için bunca kanı yeterli görmeyenler daha ne olmasını isterler ki? Hala onlara bakıp da "nerede iç savaş" diyebiliyorlar.

Sabahları herkesin evden vedalaşarak çıktığı ya da korkudan yahut da öldürüldüğü için hiç çıkamadığı bir ülkeye dönüştü Türkiye.

Yok mu bu ülkenin sahibi, yok mu bu kan deryasını dindirecek bir kurtuluş yolu?

Var elbette var da, o kurtuluş yolunu bulmadan önce olaylara bu ülkeyi ve bu insanları severek bakacak anlayış yok, göz yok. Bütün yoksunluğumuz bu bence.

İnsan sevgisi ülke sevgisi...

Ve gözümüzde kaybettik
ağlamayı
Bizi bir parça hazin ve
dimdik bırakıp.
Gözyaşlarımız gittiler
Ve bundan dolayı biz
unuttuk bağışlamayı

Anısı faşizme karşı mücadelede ve halkımızın kalbinde yaşıyor.

Ali Kemal TURUT

Zonguldak Kozlu'dan Devrimci Arkadaşları

(Demokrat: 356)

vuruldun kavgada
dağ gibi düştün
zelzelen duyuldu
dörtbir tarafta

Anısı yaşıyor.

Aykut KAYNAR

AYBASTI'DAN DEVRİMCİ ARKADAŞLARI

Demokrat: 320

YSE-İŞ BAŞKANI ACAR: "DEMİREL SÖZ VERDİĞİ HALDE İŞTEN ATILAN ÜYELERİMİZİ İŞE ALDIRMADI"

ANKARA (DEMOKRAT)

Başbakan Süleyman Demirel'in bir süre önce yapılan Türk-İş Yönetim Kurulu Toplantısı'nda işten atılan Türk-İş üyesi işçilerin geri alınacağına dair verdiği sözü tutmaması üzerine, YSE-İş Sendikası Başkanı İsmet Acar 'Demirel söz verdiği halde üyelerimizi işe aldırmadı" dedi.

İsmet Acar, Demokrat'a yaptığı açıklamada, işten atılan Türk-İş üyesi işçilerin "terörist" ya da silahlı militan olmadığını, oysa Başbakan'ın bunları öyle nitelediğini söyledi.

Acar, açıklamasına şöyle devam etti:

"İşten çıkartılan YSE İş üyesi hiç bir işçi devletin temeline dinamit koyan silahlı militan değildir. Haklarında hiç bir soruşturma yapılmamıştır.'

Türk İş yöneticileriyle hükümet arasında kamu işyerlerinde yapılan sözleşmeler konusuna da değinen YSE İş Başkanı İsmet Acar "Ben bu siyasi iktidarla yapılan toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin sonuç vereceğine inanmıyorum." şeklinde konuştu.

DİSK'e bağlı Hür Cam-İş Sendikası üyesi grevci işçiler grev yerinde kendilerini ziyarete gelenleri karşılamaya çıkarken.

Anadolu Cam Sanayii İşçileri:"İşgüvenliği ve sosyal haklarımızda direneceğiz"

MERSİN (DEMOKRAT)

Toplu sözleşme görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine 23 Mayıs gününden itibaren greve giden Mersin Anadolu Cam Sanayii'nde çalışan 1350 işçi, "İş güvenliği ve sosyal haklarımızdan işverene taviz vermemiz kesinlikle mümkün değildir" dedi.

Demokrat'a özel bir açıklama yapan DİSK'e bağlı Hürcam-İş Sendikası Mersin Şube Başkanı Erol Aşık şunları söyledi:

"Üyelerimizle oluşturduğumuz toplu sözleşme taslağına son şekli verdikten sonra işverenle anlaşmaya oturduk. 107 maddelik istemlerimizin 80 maddesinin kabul edilmemesiyle uyuşmazlığa gittik, daha sonra oluşturulan uzlaştırma kurulu kararı da reddedilince, yasal hakkımız olan grevi başlattık."

Anadolu Cam Sanayii işçileri, "emekçi halkın düşmanı Demirel" iktidarının da holding ile beraber grevi kırmaya yönelmesi halinde, mücadeleye kararlı olduklarını ve grev boylarında, mücadele alanlarında bir bütün olacaklarını vurguladılar.

Anadolu Cam Sanayii'nin kuruluşundan beri üç arkadaşlarının iş kazasında öldüğünü ve 25 arkadaşlarının da kolunun koptuğunu belirten işçiler, "İşgüvenliği ve sosyal haklarımızda kesinlikle direneceğiz" dediler.

Ankara Tabip Odası:"Tam Gün Yasası'nın uygulanamamasının en büyük sorumlusu Bakan İslamoğlu'dur"

Sağlık Bakanının istifası istendi

ANKARA (DEMOKRAT)

Ankara Tabip Odası adına yapılan açıklamada, Tam Süre Çalışma Yasası'nın uygulanmamasından Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı'nın sorumlu olduğu belirtilerek, "Eğer Sayın Bakan halk sağlığına katkıda bulunacak bir adım atmak istiyorsa yapacağı iş istifa etmektir" denildi.

Ankara Tabip Odası adına yapılan açıklamada özetle şu görüşlere yer verildi:

"Sağlık hizmetlerinin istenilen düzeyde verilmemesinin ilk ve en önemli nedeni siyasal iktidarların halkın sağlığına karşı gösterdikleri umursamaz tutumdur. Bu böyleyken hizmetin yürümemesinin suçlusu olarak hekimleri göstermek büyük bir hedef saptırmacasıdır.

Yasanın sağlık hizmetlerinde yara açtığını öne süren Sayın Bakan bu sayısal verilere gözatmalıdır. 1977 yılı sonunda Sağlık Bakanlığı'nda görevli uzman hekim sayısı 2723 iken 1979 sonunda 2452'dir. Yasayla ayrılan uzman hekim sayısı 271'dir. Buna karşılık kırsal alanda hizmet veren pratisyen hekim sayısı 828'dir. Net hekim artışı ise 551'dir. Yasanın açtığı yara bu mudur?"

"YSE 3.Bölge Müdürü işçilerin Mayıs ayı ücretlerini ödemedi"

İZMİR (DEMOKRAT)

YSE-İş 1. Şube Başkanı Şeref Bora dün yaptığı açıklamada, YSE 3. Bölge Müdürü Kaya Serdaroğlu'nun işçi ücretlerine ambargo koyarak, mayıs ayı ücretlerini ödemediğini söyledi.

İşçilerin ücretlerinin ödenmesini istediği için kendisinin işten atıldığını belirten Bora, Serdaroğlu'nun Köy-YSE-İş Sendikası Sekreteri Hasan Güçlü'den emir aldığını öne sürdü.

İşçilerin zorla MİSK'e bağlı Köy YSE-İş Sendikası'na üye yapılmak istendiğini ifade eden Bora, özetle şunları söyledi:

"Kaya Serdaroğlu, Köy YSE-İş Sendikası'nın Sekreteri Hasan Güçlü'den emir alarak 226 YSE-İş üyesinin Mayıs ayı ücretlerini gasp etmiş, ödememiştir. Bu durum 14 kişilik yönetim kurulumuzla birlikte heyet olarak kendisine aktarılmış, niçin ödetmediği öğrenilmek istenmişse de, bizlere kapıyı göstererek kovmuştur. Ayrıca, 'ben istediğim zaman öderim, kimse engelleyemez" diye hakaret etmiştir.

Sonradan büyük bir suç işlediğini anlayan müdür, yanında fedai ve kapıkulu olarak çalıştırdığı 3 kişiye, Başkan Şeref Bora bana hakaret etti diye tutanak tutturarak kapısındakilere imzalattırıp 17. maddeye göre iş akdimi 3.6.1980 tarihinden itibaren tazminatsız fesh etmiştir."

Bora, konuyu sıkıyönetim dahil ilgili makamlara ilettiğini ve Kaya Serdaroğlu'nun görevden alınmasını istediğini de sözlerine ekledi.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencileri sınıfta bırakılmak isteniyor

İZMİR (DEMOKRAT)

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde okuyan öğrencilerin, "pratik derslerden" devam etmedikleri gerekçesiyle sınıfta kalma tehlikesiyle karşı karşıya oldukları bildirildi.

Bu konuda bir açıklama yapan Tıp Fakültesi öğrecileri, "Maraş katliamı gibi bütün insanlığın lanetlediği bir soykırımını, faşist katillerin yoğunlaşan saldırılarını protesto etmek amacıyla, dersleri boykot etmemizi gerekçe gösteren okul idaresi, bizleri devamsızlıktan sınıfta bırakmak istemektedir." dediler.

Forum yapmak gibi en basit demokratik haklarının kısıtlandığını; yemekhane, kitap, teksir vb. sorunları kapsayan tüm akademik istemlerinin sürekli askıya alındığını belirten öğrenciler, okulda muhbir-polis ağı kurulduğunu ve "kaynağı belirsiz" ihbarlarla öğrenci temsilciliğini arama, temsilcileri gerekçesiz gözatına alma gibi yıldırma yöntemlerinin uygulandığını sözlerine eklediler.

Öte yandan İşletme Fakültesi'ne bağlı Pazarlama ve Reklamcılık Yüksek Okulu'nda okuyan 1. sınıf öğrencilerinin büyük bir kısmının da sınıfta kalacağı bildirildi.

Öğrenciler bu konuda şöyle dediler: "1. sınıfta okuyan 210 arkadaşımızdan 180'i, çok ağır olan baraj koşulları nedeniyle sene kaybedeceklerdir. Barajın kaldırılması doğrultusundaki girişimlerimiz, okul idaresinin gerici tutumu yüzünden sonuçsuz kaldı. Bunun üzerine süresiz boykot kararı aldık. Baraj koşulları düzeltilinceye dek boykotumuz sürecektir."

VELİLER,ÇOCUKLARININ CAN GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMAYA KARARLI

Karadeniz Teknik Üniversitesi öğrenci velileri:

"Çocuklarımızın can güvenliğini ancak biz sağlarız"

● *"Örgütlenelim, çocuklarımızı okullarına biz getirip götürelim. Onların can güvenliğini kendimiz sağlayalım. Bu işi ne hükümet yapar, ne de rektörlük çözebilir. Bunu ancak bizler yapabiliriz Faşist çeteler dağınık olmamızdan istifade etmektedirler"*

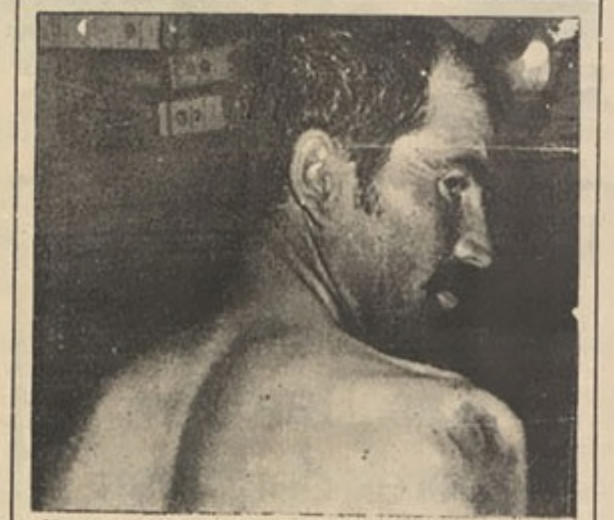
TRABZON (DEMOKRAT)

Trabzon Ticaret Odası'nda geçtiğimiz hafta içinde bir toplantı yapan Karadeniz Teknik Üniversitesi öğrenci velileri faşist terörün hükümetten açıkça destek gördüğünü belirterek, çocuklarının can güvenliklerinin güvenlik güçlerine bırakılamıyacağını ve bunu ancak ana-babaların sağlıyabileceğini söylediler.

Toplantıda sözalan veliler, KTÜ Mimarlık Bölümü'nü bombalayan ve Fatih Eğitim Enstitüsü devrimci öğrencilerini yaylım ateşine tutarak katledenler herkesçe bilinirken, güvenlik güçlerinin hala ilerici ve devrimcilerle uğraştığını, ilerici ailelerin oturduğu mahallelere baskın düzenlediğini ve hedef saptırmaya çalıştığını belirttiler.

Orta dereceli okullarda olduğu gibi KTÜ'de de can güvenliğinin kalmadığını Üniversite'de görevli güvenlik güçlerinin yanlı davrandığını ifade eden veliler, "Bizler çocuklarımızı katillerin insafına terkedemeyiz. Örgütlenelim, çocuklarımızı okullarına biz getirip götürelim. Onların can güvenliğini kendimiz sağlayalım. Bu işi ne hükümet yapar, ne de rektörlük çözebilir. Bunu ancak bizler yapabiliriz. Faşist çeteler dağınık olmamızdan istifade etmektedirler" dediler.

Toplantıda söz alan KTÜ öğrencileri ise, faşistlerin okulda öğretimi engellemeye çalıştıklarını ve güvenlik görevlilerinin taraflı davrandıklarını kaydederek, "Senato ve fakültede suçlular saptanmalı, yetkili yerlere iletilmelidir. Faşist yuvalar kapatılmalı, can güvenliği olmadığı nedeniyle devam edemiyen öğrencilere de vize verilmelidir" şeklinde konuştular.

Kır bekçisi Yıldız Ünsal hiç bir suçu olmadığı halde köyde arama yapmak için gelen jandarmalar tarafından dövüldü.

BİR BEKÇİ JANDARMALAR TARAFINDAN DÖVÜLDÜ

NİĞDE (DEMOKRAT)

Niğde'nin Havuzlu Köyü kır bekçisi Yıldız Ünsal'ın bir süre önce Bor ilçesinden gelen güvenlik kuvvetlerinin köyde yaptığı arama sırasında dövüldüğü öne sürüldü.

Köy halkı Başbakan Süleyman Demirel'e gönderdikleri bir mektupla olayı protesto ettiklerini belirttiler ve "köyün emniyetini sağlamakla görevli bekçilere işkence yapılır mı?" diye sordular. Köylüler güvenlik kuvvetlerinin sorumluları hakkında yasal işlem yapılmasını da Demirel'den istediler. Demirel'e gönderdikleri şikayet mektubunda olayın meydana geliş şeklini anlatan köylüler şöyle dediler:

"Bor ilçesinde görevli yüzbaşı, yanına emrindeki askerleri ve polisleri de alarak bekçileri ve koyun otlatmakta olan çobanları öldüresiye dövmüşlerdir. Şimdi size soruyoruz. Dağdaki çobana işkence yapılır mı? Köy emniyetini sağlamakla görevli bulunan bekçilere işkence yapılır mı? Bekçiler köyün emniyet kuvveti değil midir?

Sayın Demirel, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin altında Türkiye'nin imzası varsa ve bu imza Türkiye'nin onurunu ve gururunu teşkil ediyorsa, bekçilere ve çobanlara işkence yapan yüzbaşının hemen görevden alınmasını ve Türk ordusunu yönetmeye kalkan aslında dolandırıcılıktan ve hırsızlıktan sabıkası olan Kemerhisarlı İsmail Türk'ün hakkında da derhal yasal işlem yapılmasını istiyor ve bu olayı protesto ediyoruz. Aksi takdirde doğacak olayların sorumlusu biz değiliz. Saygılar."

Hakkari'nin Uludere ilçesinde arabalarla un taşınması yasaklandı

ULUDERE-HAKKARİ (DEMOKRAT)

Hakkari'nin Uludere ilçesi köylerine arabalarla un ve benzeri yiyecek maddesi taşınmasının yasaklandığı, bir kamyonuna Şırnak Alay Komutanlığı'nca elkonduğu ve köylerde yiyecek sıkıntısının başgösterdiği bildirildi.

Katırı olan köylülerin yiyecek maddelerini katırlarıyla taşıdığı, olmayanların ise sırtlarıyla taşımak zorunda kaldığı ve halkın güç durumda olduğu belirtildi.

27 Mayıs günü Uludere Kalkındırma Kooperatifi tarafından verilen bir arabaya Uludere Kaymakamlığı'nca taşınma ruhsatı verildiği halde, Şırnak Alay Komutanlığı'nca el konduğu öğrenildi.

TÜRKİYE MADEN-İŞ SENDİKASI'NIN GAZETEMİZE GÖNDERDİĞİ AÇIKLAMA

"Erdemir'de yetki Maden-İş'indir"

Erdemir İşletmeleri'nde toplu sözleşme imzalama yetkisiyle ilgili olarak Maden-İş Sendikası tarafından gazetemize gönderilen açıklamada şunlar dendi:

"Erdemir'de yetki sorunu halen çözümlenmemiş değildir. Yetkili sendika Türkiye Maden İş Sendikası'dır. Bu konuda mahkeme kararı vardır. Dev.Maden-İş'in bir takım politik ilişkilerle yetki kararının Yargıtay'dan usül yönünden bozdurmuş olması sonucu değiştirmez. Dev.Maden-İş bu tavrıyla toplu sözleşme imzalanmasını geciktirip Erdemir işçilerinin bir süre daha mağdur olmalarına yol açmıştır. Yoksa Maden-İş'in yetkisi kesindir. Bu gerçeği hiçbir güç değiştiremez."

Şükrü Özbayrak'ın 10 Şubat 1978'de yaptırdığı grevin bir Şike Grev olduğunu ve Maden-İş'i bölmeye yönelik olduğunun belirtildiği açıklamada, özetle şu görüşlere yer verildi:

"Maden-İş Sendikası'nın en fazla üyeye sahip ve yetkiyi alması gereken sendika olduğu, Çalışma Bakanlığı'na bağlı İş Müfettişleri tarafından tespit edilmiştir. Bu Erdemir işçilerince de, Ereğli basınınca da bilinir. Buna rağmen, Çalışma Bakanlığı ve ona bağlı Bölge Çalışma Müdürlüğü'nce kasıtlı olarak yetkimiz verilmemiştir. İrade beyanı da bunun üzerine gündeme gelmiştir. Referandum, sendikamızın ve üst örgütümüz DİSK'in ilkeleri arasındadır ve tarafımızdan daima kararlılıkla savunulmuştur. Dev.Maden-İş ise, referandum'un tamamen olanaksız olduğu dönemlerde, biz sorunun bir an önce çözümlenebilmesi için irade beyanını savunurken referandum çağrısı yapmış, ancak yetkili mercilerin referandum talebini onaylayacağı, tarafların kabul etmesinin yeterli olduğu, yani gerektiği sırada referanduma yanaşmamıştır."

Açıklamada devamla SLAP Sahası, Sevkiyat, Kok Fabrikası ve Elektrik ve Mekanik Bakım İşçilerinin sorunlarını çözmeye yönelik girişimlerin hepsinde, işçilerin, Maden İş'in ve onun aktif üyelerinin öncülüğünde hareket ederek günlerce direndikleri, Dev.Maden-İş'in ise bunların bazıları karşısında kayıtsız kalırken, bazılarını kırma yönünde çalıştığı belirtilerek, yetki konusunda özetle şunlar denildi:

"Sınıf ve kitle sendikacılığının kararlı bir savunucusu ve uygulayıcısı olan T.Maden-İş, hiçbir zaman burjuvaziden icazet, yardım beklemez. Ne var ki, bir sendika olarak 274-275 sayılı Sendikalar, Grev-Lokavt ve Toplu İş Sözleşmesi Yasaları'na bağlı olarak çalışmak durumundadır. Her fırsatta, bu yasaların sınırını zorlamak ve işçi sınıfı lehine değiştirilmesi için mücadele etmekle birlikte, bu yasalar var oldukça, onları gözönüne almak zorundadır. Bunun aksi hayalcilik olur, yaşamdan kopmak olur. Bu açıdan, Maden-İş'in mahkemeden sonuç çıkarmak için tüm yasal yolları zorlaması, doğru devrimci bir tavırdır. Türkiye'de yetki kararını ya Bölge Çalışma Müdürlüğü ya da mahkeme verir. Kendi kendinize yetkili olamazsınız. Diğer yandan karşınızdakiler her türlü yöntemi uygulayarak, türlü oyunlar çevirerek, yetkiyi burjuva yasalarına göre alıverir, siz de bakakalırsınız. Maden-İş, işçi sınıfının çıkarları için her yöntemi denemiş, yasal yolları da sonuna kadar zorlamıştır ve zorlayacaktır. Buna kimsenin leke sürmeye hakkı yoktur. Bu nedenle, yetkinin uzaması konusunda Maden İş'i suçlamak tamamen yanlıştır. Dev.Maden-İş'in sendikacılıktan ve sınıf mücadelesi biliminden nasibini almamış yöneticileri, kendileri de sendikacı oldukları halde sendikaları suçlayabilirler. Maden-İş gücünü işçi sınıfından alan bir işçi sınıfı örgütüdür. Asıl suçlu sendikalar değildir. Dev-Maden-İş Sendikası tabelası altında, biraraya gelmiş birkaç kariyerist, mevki ve para düşkünü ve onları destekleyen bazı siyasi çevreler asıl suçludur. Herşeyin ötesinde asıl suçlu sermayedir, kapitalist düzendir, işbirlikçi burjuvazinin iktidarıdır. İşçiler haklarını ancak örgütlenerek alabilirler. "Asıl suçlu sendikalardır" yani "Şu sendikaları başımızdan atsak biz kendi işimizi daha iyi halleder iz" gibisinden sözler "Örgütsüz daha iyi mücadele ederiz" anlamına gelir ki bu da işçi sınıfını uçuruma götürür, burjuvaziye yarar.

Erdemir'de yetki mücadelesi veren sendikaların yönetimlerinde farklı nitelikte insanlar vardır. Bu doğaldır. Eğer aynı görüşte insanlar olsaydı, farklı sendikalar olmazdı. Maden-İş Sendikası'nın gerek Merkez, gerekse Ereğli 9. Bölge düzeyindeki yöneticileri, işçi sınıfı mücadelesinden süzülüp gelmiş devrimci işçilerdir. "Her ik sendikanın yönetiminde devrimci işçiler olsaydı, bu işler olmazdı" gibi sözler anlamsızdır, çünkü o durumda iki sendika olmazdı. Biri devrimci, diğeri sarı uzlaşmacı olacak ki iki sendika olsun. Bunlardan devrimci olanına, güçlü olanına, işçi sınıfına bağlı olanına, doğru yolda olanına bakmak gerekir.

Sonuç olarak, Erdemir'de işçilerin çoğunluğu DİSK'e bağlı Türkiye Maden-İş Sendikası'nda örgütlüdür. Dev.Maden-İş'ten görünen bir kısım işçi ise, ya bilinç düzeyinin düşüklüğünden yararlanılarak kandırılmış, ya da baskılardan dolayı o taraftan görünmüştür; bunlarla zaten yakında kucaklaşılacaktır. Bunun dışında, tamamen menfaat peşinde koşan bir bölümü vardır ki, onlar iflah olmaz. Ama şu bilinmelidir ki, yetkiye gerçekten az zaman kalmıştır; Dev.Maden-İş'in elinde ise yetkiyi bozacak, uzatacak koz kalmamıştır."

Faşistlerin CHP'lilere yönelik saldırıları sürüyor

İstanbul'da CHP'li bir esnaf katledildi

HABER MERKEZİ

Faşistlerin CHP'lilere saldırıları yoğunlaşarak sürüyor. İstanbul'da CHP'li esnaf Tevfik Gülaçtı faşistlerce öldürülürken, Isparta'nın Senirkent ilçesinde de bir CHP'linin eşi öldürüldü. CHP Samsun Milletvekili adaylarından Suat Binici de faşistlerin saldırısına uğradı. Kars-Iğdır'da Aralık ilçesi eski MHP'li Belediye Başkanı öldürülürken, Gaziantep'te 10 yurttaşın 22 gündür emniyet müdürlüğünde gözaltında bulunduğu açıklandı. Orhan Bakır'ın cenazesi Karakoçan'da bulunan mezarından arkadaşları tarafından kaçırılarak Nazımiye'ye götürüldü.

Demokrat Haber Merkezi'ne ulaşan bilgilere göre olaylar şöyle gelişti:

İSTANBUL'DA FAŞİSTLER BİR CHP'LİYİ ÖLDÜRDÜLER

● Kocasinan Siyavupaşa'da bir kahvede oturmakta olan CHP'li Teyfik Gülaçtı faşistlerin saldırısına uğrayarak ağır yaralandı. Gülaçtı hastaneye kaldırılırken yolda öldü. Teyfik Gülaçtı Van'dan İstanbul'a geldiği ve İstanbul'da mobilyacılık yaptığı öğrenildi. Olayla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

● Beşiktaş'ta faşistlerin saldırısına uğrayan bir devrimci yaralandı. Yolda yürümekte olan Yıldız Mühendislik ve Mimarlık Akademisi Makina Bölümü son sınıf öğrencisi Alahittin Çelik'e saldıran faşistlerden birinin silahı ile birlikte yakalandığı ve diğer saldırgan faşistlerin aranmasına başlandığı bildirildi.

● Kasımpaşa'da Çelik Palas Oteli önünde oturmakta olan Orhan Hoca adlı bir kişi açılan ateş sonucu ağır yaralandı.

● İstanbul Teknik Üniversitesi'ne bağlı Maçka Maden Fakültesi öğrencileri dün Prof. Kemal Kafalı'nın rektör olmasını protesto ettiklerini bildirerek 1 günlük boykot ilan ettiler. Öğrenciler "Kafalı İTÜ'ye rektör olamaz", "Copsuz, süngüsüz demokratik eğitim" sloganlarını söyleyerek okulu boşalttılar.

● Kasımpaşa'da bir bakkala açılan ateş sonucu bir kişi öldü. Aynalıkavak Mahallesi'nde Haydar Abonoza ait bir bakkal dükkanına gelen kimliği belirsiz kişiler ateş açtılar, olayda dükkan sahibi Abanoz ağır şekilde yaralandı ve hastaneye kaldırılırken yolda öldü. Yetkililer olayla ilgili soruşturmaya başlandığını bildirdiler.

● Yeşilköy Tren İstasyonu giriş kapısında 55 yaşlarında bir ceset bulunduğu ve isminin Mehmet İlyasoğlu olduğu bildirildi.

İstanbul'un Gültepe, Çeliktepe, Sanayi Mahallesi ve Gürsel Caddesi'nde bazı grupların 15-16 Haziran olaylarının yıldönümünün yaklaşması nedeniyle bildiri dağıttıkları bildirildi.

Öte yandan Bakırköy İstasyon Caddesi'nde yürüyüş yapan bir grup "15-16 Haziran'ı unutmadık" şeklinde sloganlar söyledi. Gösteri yapanların güvenlik kuvvetleri gelmeden dağıldıkları bildirildi.

ISPARTA'DA FAŞİSTLERİN BİR KADINI ÖLDÜRDÜKLERİ BELİRLENDİ

Gün Sazak'ın öldürülmesinden sonra Isparta Senirkent'te terör havası yaratmaya çalışarak halka saldıran faşistlerin bir kadını da öldürdükleri belirlendi. CHP'li İhsan Aköz'ün evini ve bir halıcı dükkanını bombalayan faşistler büyük maddi hasara neden oldular.

Faşistlerce evi bombalanan İhsan Aköz durumu karakola bildirmek üzere oğluyla birlikte giderken aralarında Mehmet Ertekin adlı faşistin de bulunduğu 30 kişilik bir grubun saldırısına uğradı. İhsan Aköz'ün kardeşi Şükrü Aköz ve eşi de faşistlerin silahlı saldırısına uğradılar. Şükrü Aköz'ün eşi öldü, kendisi yaralandı.

SAMSUN'DA FAŞİSTLER CHP MİLLETVEKİLİ ADAYINA SALDIRDILAR

Samsun'a bağlı Vezirköprü ilçesinde CHP Samsun Milletvekili adaylarından Suat Binici faşistlerin silahlı saldırısına uğradı. Suat Binici saldırıdan yara almadan kurtulurken, saldırganlardan Mehmet Cemal Erkul adlı faşistin halk tarafından yakalanarak emniyet görevlilerine teslim edildiği bildirildi. Mehmet Cemal Erkul'un bomba imal etmek suçundan arandığı öne sürülürken, diğer saldırgan Hüseyin Kara'nın kaçtığı öğrenildi.

ORHAN BAKIR'IN CENAZESİ MEZARINDAN ARKADAŞLARI TARAFINDAN KAÇIRILDI

Elazığ'ın Karakoçan ilçesinde polislerle giriştiği silahlı bir çatışmada öldürülen TİKKO önderlerinden Orhan Bakır'ın cenazesi arkadaşları tarafından gömülmüş olduğu Karakoçan'daki mezarından çıkarılarak kaçırıldı.

Orhan Bakır'ın Karakoçan'da öldürülmesinden sonra ilçeye gelen kız kardeşi Hediye Bakır'ın cesedinin kendisine verilmesini istemiş ancak kendisine kardeşinin gömülme hakkını güvenlik kuvvetlerine devrettiği yolunda bir kağıt imzalatılmıştı. Bunun üzerine Bakır'ın kız kardeşi mahkemeye başvurarak "Fakk-i kabir" kararı çıkartmış ve kardeşini Karakoçan'da bulunan mezarlıkta toprağa vermişti.

Önceki gün Karakoçan Savcılığına yapılan bir ihbar sonucu Orhan Bakır'ın cenazesinin Karakoçan'daki mezarından çıkartılarak arkadaşları tarafından kaçırıldığı saptandı. Bakır'ın cenazesinin Tunceli'nin Nazimiye ilçesinde olduğu şeklinde bir ihbar değerlendirilerek durum Nazımiye Savcılığı'na da bildirildi.

Yapılan aramalar sonucu Orhan Bakır'ın cenazesinin dağlık bir yerde bulunduğu ve üzerinde "Orhan'lar ölmez", "Kanın yerde kalmayacaktır" yazılı bir pankarta sarılı olduğu öğrenildi. Bakır gerekli işlemler yapıldıktan sonra Nazimiye mezarlığında toprağa verildi.

ARALIK MHP ESKİ İLÇE BAŞKANI ÖLDÜRÜLDÜ

Kars'a bağlı Iğdır ilçesinde Lise öğretmeni Cihangir Ersoy'un evi kimliği belirlenemeyen kişilerce silahla tarandı. Olay sırasında evde misafir olarak bulunan ve öğretmenin kayın biraderi olan Aralık MHP eski ilçe başkanı Abdullah Yurt'un ağır yaralandığı ve hastaneye kaldırılırken yolda öldüğü bildirildi. Yetkililer olayla ilgili soruşturmaya başlandığını bildirdiler.

KIZ TEKNİK YÜKSEK ÖĞRETMEN OKULU'NDA FAŞİSTLER İLERİCİ ÖĞRENCİLERE SALDIRDI

Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'nda faşistler ilerici öğrencilere saldırdı. Bir öğrenci başından yaralandı, 6'sı ilerici toplam 16 kız öğrenci gözaltına alındı.

Okul yatakhanesinde meydana gelen olayda 20-30 kişilik bir grup faşistin saldırısına uğrayan ilerici öğrencilerden Yazgülü Aybek başından yaralanarak Numune Hastanesi'ne kaldırıldı. Yaralı kız öğrenciyi daha sonra güvenlik kuvvetlerinin hastaneden alarak Çiftlik Karakolu'na götürdükleri oradan da bir bölümü tutukevi olarak kullanılan 2 Yıllık Eğitim Enstitüsü'ne teslim ettikleri öğrenildi. Saldırıya uğrayan öğrenciler kendilerine saldıranlar arasında Reyhan Özalp, Hadiye Nilüfer, Mesude Uçakan, Menekşe Bacak, İclal Gül Gölgeli, Cahide Saygılı, Ülkü Adanur ve Nigar Kasap adlı aynı okul öğrencilerinin bulunduğu söyleyerek Çiftlik Karakolu'na başvurdular. Karakoldaki soruşturma sonucu altısı şikayetçi olmak üzere toplam 16 öğrenci gözaltına alındı.

Öte yandan Haymana'da 6 Haziran'da Milli Eğitim Müdürü'nün başkanlığında yapılan bir toplantıda öğretmenler tarafından protesto edilmek suretiyle konuşturulmayan Milli Eğitim Müdürü Osman Işık, önce telefonla, daha sonra da bir yazıyla dört öğretmeni açığa aldı.

● Mamak Askeri Ceza ve Tutukevinde çeşitli suçlardan tutuklu olarak bulundurulan faşistlerin kaçma hazırlığı içinde olduğu öne sürüldü.

Bir tutuklunun annesinden edinilen bilgilere göre, askeri cezaevinde, üçüncü tecritteki faşistlerin kaçma planları yaptıkları ayrıca koğuşta, bir silahla birlikte iki subay elbisesi bulundurdukları öğrenildi.

Adının açıklanmasını istemeyen tutuklunun annesi, faşistlere Mustafa, Coşkun, Adnan ve Şenol isimli erlerin yardım ettiğini öğrendiğini de öne sürdü.

● SBF-DER Başkanı iken 10 Haziran 1979 günü öldürülen Hakan Şenyuva, ölümünün 1. yıldönümü nedeniyle mezarının başında anıldı.

Anma törenine 100 kadar kişinin katıldığı, saygı duruşundan sonra Hakan Şenyuva'nın mücadelesini anlatan konuşmalar yapıldığı ve törenin olaysız dağıldığı bildirildi.

● Ankara DEV-GENÇ eski Başkanı Tevfik Doğan Toker'in duruşması 1 nolu Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde yapıldı. Mahkeme savunma avukatlarının gösterdiği tanıkların dinlenmesi için 8 temmuz 1980 tarihine ertelendi.

Askeri Savcının, bir bankanın Ankara Şubesi soygununa katıldığı iddiasıyla hakkında 1 nolu Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde dava açtığı Tevfik Toker, mahkeme heyetinden soruşturmanın genişletilmesi talebinde bulundu. Mahkeme heyeti, 5 Mayıs günlü celsede incelenmesine karar verilen vesikalık fotoğrafların Askeri Savcılık kayıtlarında ve emanetinde bulunmadığını belirtti.

Mahkeme heyeti soruşturmanın genişletilmesi istemini reddederek, savunma tanıklarının dinlenmesi için duruşmanın 8.7.1980 saat 9.30'a ertelenmesine ve Tevfik Doğan Toker'in tutukluluk halinin devamına karar verdi.

● Ankara Başkent Lisesi önünde oturmakta olan sekiz devrimci öğrenciye saldıran beş faşist, biri ağır olmak üzere üç kişiyi yaraladı.

Saat 16.10 sıralarında gerçekleştirilen saldırı sonucu, yaralanan üç kişi Ankara Tıp Fakültesi Acil Servisi'ne kaldırıldılar.

Devrimcilere yaklaşarak, "siz komünist misiniz?" diye soran, sonra da silahla tarayan faşistlerin Abidinpaşa yönüne kaçtıkları bildirildi. Daha sonra, kaçanlardan iki kişinin yakalandığı bildirildi.

MERSİN'DE BİR KİŞİ ÖLÜ BULUNDU

Necmi Tok isimli bir gencin ölü olarak bulunduğu ve tabanca ile öldürüldüğü bildirildi. Yetkililer olayla ilgili soruşturmaya başlandığını bildirdiler.

● Mersin Emniyet Müdürlüğü'nde görevli iken Tarsus'a tayini çıkan Ramazan Eşiyok isimli polis memuru kimlikleri belirsiz kişiler tarafından bıçakla ağır yaralandı.

GAZİANTEP'TE 10 KİŞİ 22 GÜNDÜR GÖZALTINDA

Gaziantep'in Düztepe mahallesinden 10 yurtaşın 22 gündür gözaltında tutulduklarını belirten aileleri yakınlarının sağlık durumlarından endişeli olduklarını söylediler.

Bu arada gözaltına alınanlardan sendikacı Kenan Demirtaş'ın ailesi, Demirtaş'ın Gaziantep Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldükten sonra bir ara hastaneye kaldırıldığını belirterek, halen gözaltında tutulmasından endişe duyduklarını söylediler. Öte yandan diğer gözaltına alınanların 50 yaşındaki Halil Özgül ile eşi Elmas Özgül, Haydar Varlık, Celal Geyik, Zelican Demirel ve Ferizan Demirel oldukları bildirildi.

SİVEREK'TE BİR KİŞİ ÖLÜ BULUNDU

Urfa'ya bağlı Siverek ilçesinin Haliliye mahallesinde bir kişi ölü olarak bulundu. Yetkililer ölen kişinin kimliğinin belirlenemediğini ve olayla ilgili soruşturmaya başlandığını bildirdiler.

SİİRT ERUH'DA BİR KÖY İMAMI ÖLDÜRÜLDÜ

Siirt'in Eruh ilçesinin Çizmeli Köyü İmamı Ali Aksu Miliyan Köprüsü civarında bir kişinin açtığı ateş sonucu öldü. Jandarma yetkilileri olayla ilgili olduğu sanılan Selman Keskin adlı kişinin gözaltına alındığını bildirdiler.

İZMİR'DE BİR ER ARKADAŞINI YARALADI

Ege Üniversitesi İzmir Tıp Fakültesi önünde devriye gezen erlerden Halit Yavuz, arkadaşının silahından çıkan 3 mermiyle kolundan yaralandı.

Olay erlerden birinin silahının ateş almasıyla kaza sonucu meydana geldi.

Faşistler köylüleri dövünce Sarıyar köyü halkı Aybastı'ya yürüdü

AYBASTI (DEMOKRAT)

Ordu'nun Aybastı İlçesine bağlı Sarıyar köyünden 65 yaş maaşlarını almak üzere ilçeye giden köylülerin yollarının faşistlerce kesilerek dövülmeleri ve ağır yaralanmaları üzerine Sarıyar köylüleri İlçeye yürüdü.

Sarıyar ve çevre köylerden toplanan yurttaşlar Dörtyol kavşağını keserek "Kaymakam buraya", "Komiser buraya", "Halka kalkan faşist eller kırılır", "Faşist teröre karşı direnelim" şeklinde sloganlar söylediler. Aybastı halkı da olayı duyup köyden ilçeye yürüyen yurttaşlara katıldı. Halkın gösterisini bir süre sürdürmesinden sonra. Kaymakam ve komiser topluluğun bulunduğu alana geldi.

Halkın aralarından temsilci seçtiği bir kaç yurttaş sırayla şunları anlattılar:

"Biz köyümüzü ilçeye bağlayan yolu kendi ellerimizle yaptık. Şimdi ise yolumuza faşist çeteler karargah kurdu. Her gün iki kişiyi aynı yerde yaralayan, döven, öldüren faşistler neden yakalanmıyor; Kaldıkları semt ve evler bellidir. Bizi arıyorlar, savunmadan yoksun bırakıyorlar, sonra da faşist çeteler halka kan kusturuyor. Tahammülümüz kalmadı. Faşistlerden biz hesap soracağız. Köyde koma halinde iki arkadaşımız var. Buraya getirilmelerini ve tedavi edilmelerini istiyoruz.

Biz çocuklarımızı faşistler öldürsün diye doğurmadık. Sonuna kadar direneceğiz. Bunların hesabını siz sormazsanız biz sorarız. Sizleri uyarıyor ve faşistleri sığınakları ile birlikte ihbar ediyoruz"

Daha sonra PTT önünde toplanan kalabalık ilgili Bakanlığa, Başbakana telgraf çekti. Yaklaşık 4 saat süren direniş yaralıların getirilip tedavi edilmesinden sonra sona erdi.

Başbakanlık Genelgesine ne oldu?

Bu köşede gördüğünüz fotoğraflar Samsun'un Alaçam ilçesinde çekildi.

Duvarlardaki yazılardan söz edeceğimizi tahmin ederek, ne var bunda, "adım başı rasladığımız manzaralardan biri" diyeceğinizi biliyoruz. Haklısınız. Ancak bu duvar tüm yurttaşlara hizmet sunmakla yükümlü resmi bir devlet kuruluşuna ait olunca üzerinde biraz durmaya değer sanırız.

Girişte solda gözüken gölgeli karede, "Ziraat Mühendisliği" ibareleri okunuyor. Yani bu bina Samsun Teknik Ziraat Müdürlüğü'ne bağlı Alaçam ilçesi Ziraat Mühendisliği binası. Fotoğrafta okuduklarınızın yanı sıra, binanın diğer ön ve yan cephe duvarları da çepe çevre "MHP", "ÜYD" ve "Lider Türkeş" yazılarıyla dolu. Ve bu yazılar aylardır, silinmeden kazınmadan bu duvarlarda duruyorlar. Gördüğünüz fotoğrafın çekildiği 6 Haziran 1980 günü de varlıklarını koruyorlardı.

Başbakanlık bundan bir süre önce yazılı bir genelge yayınlamıştı. Sözkonusu genelge Valilikler kanalıyla bütün resmi daire amirliklerine iletilmişti. Genelgeye göre, resmi binaların duvarlarındaki yazıların silinmemesinden daire amirleri sorumlu tutulacaktı. Duvarlarına başkaları tarafından yazılan yazıların silinmemesinden ev sahiplerinin dahi sorumlu tutulduğu bir ortamda, hem de Başbakanlığın bu konudaki açık genelgesine rağmen nasıl oluyor da tüm köylü yurttaşlara tarafsız hizmet sunması gereken bir resmi dairenin duvarları MHP'li faşistlerin yazı panosu olarak kullanılıyor?

Söyliyelim.

Baştaki iktidar faşistlerle bu denli içli dışlı olursa her şey olur.

Örneğin faşist militanlarla sıkı fıkı, kıdemsiz Necmettin Atasaray adında bir Ziraat Teknisyeni'ni alıp Alaçam Ziraat Mühendisliği'ne "Amir" olarak atarsın.

Hele bir de AP Samsun Senatörü Celal Aslan'ın yeğeni olunca bu kişi, amiri bulunduğu resmi dairenin duvarlarını faşistlerin panosu olarak da kullandırabilir yazıların silinmemesi için özel çaba da gösterebilir. Başka işler de yapabilir. Diyelim ki, tüm köylü yurttaşlara hizmet sunmakla yükümlü bulunan resmi daireyi atandığı günden bu yana özel çiftliği gibi kullanabilir ve de 6 Haziran 1980 cuma günü olduğu gibi, "Amiri" bulunduğu daireyi yerine vekil bırakmadan ve de Kaymakam'dan izin almadan gün boyu terkedebilir.

Ne Başbakanlık genelgesi ne de başka bir mevzuat onu ırgalamaz.

Sayın "genelge" ve de "mevzuat" yetkilileri, siz ne dersiniz bu işe?..

Yanlış hesap

Bandırmaspor kalecisi, Bursaspor'a transfer olmak üzere pazarlığa oturmuş. İstediği parayı bir kağıda yazıp, yöneticilere iletmiiiş...

Yanlışlık bu ya, yöneticiler kağıtta yazılı 4 5 milyonu 450 bin okumuşlar ve kaleciye dönüp "Hele şu 50 bini bir düşünün de o zaman belki birşeyler düşünürüz" demişler...

Ancaaak, yanlışlık anlaşılınca kaleci sopa yemekten zor kurtulmuş..

Bunları niye mi yazıyoruz?

"Mister" Özal aklımıza geldi de...

TIP-HUKUK KURULTAYININ ARDINDAN

işkenceyle mücadelede bir adım daha: Tıp-Hukuk Kurultayı

● "Evimizde istediğimizi okuyamıyor, istediğimizi yazamıyor, hatta istediğimiz notu dahi alamıyorsak, düşünce özgürlüğünden nasıl sözedilebilir"

● "Gözaltı süresi bugünkü uygulamada ceza niteliğindedir ve bu niteliği ile yasalara aykırıdır"

—1—

Neyyire ÖZKAN

Geçtiğimiz 25-27 Mayıs tarihleri arasında Türkiye'de ilk kez bir Tıp-Hukuk Kurultayı düzenlendi. Kurultay'da yeralan panel, oturum ve tebliğler Türkiye'nin bugün geldiği noktada milyonlarca kişiyi yakından ilgilendiren sorunları ele alırken özellikle işkenceler ve rafa kaldırılan temel hak ve özgürlükler konularındaki tartışmalar Kurultay'ın en önemli yanını oluşturdular.

Tıp ve Hukuk açısından yetkililerce sunulan rapor ve bildiriler tartışma ve görüşmeleri içeren paneller, özgürlük ve demokrasi mücadelesi veren yığınların bu çabalarında olumlu bir adımdı diyebiliriz.

YURTSEVER VE DEMOKRAT KİTLELER ÜZERİNDEKİ BASKILAR

Kurultay'ın ilk günü "Tıp ve Hukuk Açısından İnsan Özgür Düşüncesi ve Davranışı" konulu Panel'e katılan Av. Orhan Apaydın, Av. Gülçin Çaylıgil, Doç. Dr. Nevzat Eren Doç. Dr. Ataman Tangör, Dr. Nejat Yazıcıoğlu, Dr. Çetin Yetkin; kitap toplama, gözalt süresi, işkence, vb. gibi bugün yurtsever ve demokrat kitleler üzerinde uygulanan baskılara değindiler ve egemen güçlerce bu uygulamalara gösterilen gerekçeler üzerinde durdular. Konuşmasında gözaltı süresi üzerinde duran Av. Çaylıgil, gözaltı süresinin 4 değişiklikle 15 güne çıkarıldığını belirterek, "Sıkıyönetim bir maddeyi yanlış yorumlayarak 15 günlük süreyi de uzatmıştır. Gözaltına alınan kişinin ailesine haber verilmez. Oysa yasada bu zorunludur. Gözaltı süresi işkence süresidir. Bu sürede ifadesi alınan kişiye zorla işlemediği suçlar kabul ettirilmeye çalışılır. Gözaltında tutulma yasaya ve Anayasa'ya aykırıdır." dedi. Çaylıgil kitap bulundurma suçuna da değinerek, "Böyle bir suç olamaz. Ülkemizde kitap toplama hakim kararıyla yapılmıyor. Özellikle Sıkıyönetim süresinde kitap toplamalarda hiçbir hakim kararına rastlanmıyor. Düşünce özgürlüğünden sözediliyor. Evimizde bile istediğimizi okuyamıyor, istediğimizi yazamıyor, hatta not alamıyorsak düşünce özgürlüğünden nasıl sözedebiliriz." şeklinde konuşarak sadece kağıtlarda kalan insanın temel hak ve hürriyetlerinin işlemez durumda olduğunu sergiledi.

Av. Orhan Apaydın ve Av. Gülçin Çaylıgil'in de konuşmacı olarak katıldığı "Tıp ve Hukuk Açısından İnsanın Özgün Düşüncesi ve Davranışı" konulu panelde gözaltı süresinin işkence süresi olduğu vurgulandı.

"KURUM OLARAK TÜM ÖLÜM CEZALARINA KARŞIYIZ"

Aynı panelde sözalan İstanbul Barosu Başkanı Apaydın da düşünce özgürlüğü konusunun ilk toplantıda alınmasına neden olarak bugün Türkiye'de düşünce özgürlüğünün bulunmaması olduğunu vurgulayarak şu görüşleri savundu: "Düşünce özgürlüğünü kısıtlayan maddeler de yalnızca 141-142'den ibaret görülmemelidir. Örneğin gösteri, toplantı yürüyüşleri, siyasi parti kurma özgürlükleri Anayasa'da ve yasalarda vardır. Ama yaşama geçirilmemiştir. İnsanların gözaltında tutulması kişi hürriyetini bertaraf eder. Böyle bir hürriyetten ancak hakim kararıyla alakonulabilir. Bugünkü uygulamada gözaltı süresi ceza niteliğindedir. Gözaltında tutuklunun sahip olduğu haklara sahip değilsiniz. Gözaltı süresinin bu niteliği yasalara aykırıdır. Aynı şekilde kitap toplama yetkisi hakime verilmiştir. Oysa kitap toplama bugün aşırı bir istikamete doğru gitmekte ve hiçbir izin olmadan toplama işlemi yapılmaktadır. Yasak kitap diye bir suç olamaz. Evinizde kitaplarınızı, belgelerinizi tutuyorsanız düşünce özgürlüğünüz var demektir. Ama özel yaşantınıza giriliyorsa, düşünce özgürlüğünden sözedilemez. Anayasa'nın esas niteliği özgürlükçü olmasıdır. Düşünce özgürlüğüne saygılı olmasıdır. Egemen sınıfların hedefi bağımsız yargıdır. Anayasa'nın mükemmel olduğunu söylemiyorum. Ama tahribi sözkonusuysa düşünce özgürlüğüne saygılı her kişinin onu savunması gerekir. Kamuoyuna yapılmak istenenler anlatılmalıdır. Faşist teröre karşı Anayasa'yı savunmak gerekir."

Apaydın konuşmasının devamında, "vur" emri üzerinde durarak "Vur emri ve hukuk devleti birbiriyle çelişirler. "Vur" emri, 12 Mart faşizminin ilk aylarında çıkarılan bir kanunu dayanak almaktadır. Bu yasanın çıkarıldığı durum ve kişiler yasanın amacını açıklamaya yeterlidir. Biz kurum olarak "vur" emrine daha doğrusu tüm ölüm cezalarına karşıyız" dedi.

YARIN: RAPORLAR

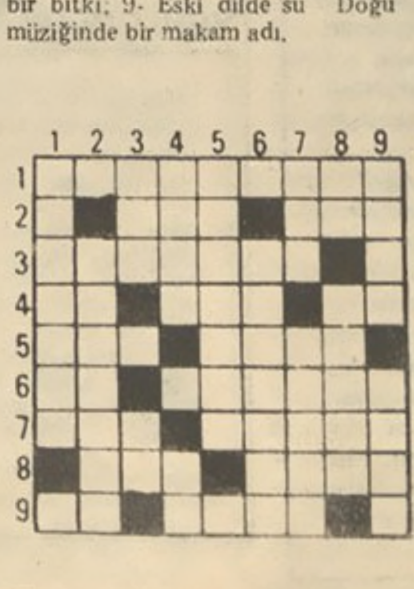
BULMACA

SOLDAN SAĞA;

1- Tek tek bireylerde bulunmayan, fakat bunların oluşturduğu toplulukta olan; 2- Eli açık, cömert - Bir mevsim; 3- Borç ya da başkaca ilişik; 4- Utanç duyma - Taneli bir yemiş - Tantal elementinin simgesi; 5- Tersi: Son karşıtı - İndonezya'da bir ada; 6- Tersi: Yiyecek bulamayan, yoksul - Sıvar gibi bulaştırma; 7- Tersi: Yaşanmış olgulardan belleğin sakladığı her türlü iz - Çökelek, ekşimik; 8- Donuk - Isırgangillerden bir bitki; 9- Eski dilde su - Doğu müziğinde bir makam adı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA;

1- Başkasının tarlasında ürüne ortak olarak çalışan kimse; 2- Utanma anlamında bir sözcük; 3- Anıt olarak yapılan bir çeşit kemer - Bir ajans simgesi; 4- Kalabalık bir şeyin arkası kesilmeyen bir geliş durumunda olması - Uluslararasında ülkemizin simgesi; 5- Buğdaypası mantarının tahıl bitkilerinin sap ve yapraklarında oluşturduğu lekeli hastalık; 6- Üzerinde, rayların yerleştirilmiş bulunduğu enine konmuş demir ya da ağaç tabanlık; 7- Bir hayvan adı - Orta; 8- Tersi: Yemek - Genelleme; 9- İki ayrı ırkın karışmasından doğan, melez.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA;

1- Komprador, 2- Oya - Ev - Te, 3- Ra - zuT, 4- Petekgöz, 5- ıtaK, 6- Ek - Ski, 7- Komita - Ok, 8- Sterilize, 9- Ayin - San.

YUKARIDAN AŞAĞIYA;

1- Kompleks, 2- Oy - Kota, 3- Martı - Mey, 4- AET - İri, 5- Re - Kantin, 6- Av - gK - Al, 7- zO - İs, 8- Otuz - Koza, 9- Ret - Diken.

Üniversite Seçme Sınavları'nı kazanmakla yüksek öğrenim gençliğinin sorunları bitmiyor, aksine daha da yoğunlaşıyor

Üniversite kapısına dayanan yüzbinler sorunlarını da birlikte getiriyor

- Yüksek öğrenim gençliğinin barınma sorunları çözümlenmemiştir. Yurtlar son derece yetersizdir.
- Ülke çapında emekçi halka yönelen faşist terör ve saldırganlıktan yüksek öğrenim gençliği de payına düşeni almaktadır.
- Faşist terörün kitle katliamlarına yöneldiği koşullarda gençliğin de örgütlenerek can güvenliğini sağlamak istemesinden daha doğal bir şey olabilir mi?

13 Haziran'da yapılacak olan Üniversite Seçme Sınavlarına yarım milyona yakın lise mezunu genç katılıyor. Mevcut sınav sisteminin işleyişi ve doğal bir sonucu olarak özellikle işçi ve köylü çocukları gayet "demokratik" bir biçimde elenecek, çok küçük bir azınlık üniversite ve yüksek okullara girebilme olanağına kavuşacaktır.

Ancak sorunlar sınavı kazanmakla bitmiyor, aksine daha da çetrefilleşiyor, Elenen yüzbinler işsizler ordusuna katılırken, eleğin üstünde kalabilme becerisini gösterebilen emekçi çocukları, sınavı kazanmaktan daha büyük sorunlarla karşı karşıya geliyor.

Sınavı kazanmak daha ciddi sorunlarla yüzyüze gelmektir

Her yıl 80-90 bin dolayında genç insan, üniversite ve yüksek okulların bulunduğu büyük kentlere akıyor ve buraların yaşamına katılıyor. Kentlerin hareketli ve bir o kadar da acımasız koşullarıyla iç içe, yüz yüzedir. Barınma sorunları çözümlenmemiştir. Yurtlar, mevcut durumuyla talebi karşılamakta son derece yetersiz, sağlıklı ve düzenli çalışma koşullarından yoksundur. Üstelik yoğun bir siyasi baskı ve denetim altındadır. Öğrencilere güvenilir ve sıcak bir ortam sunamamaktadır. Ev bulabilmek ise bütünüyle bir derttir.

Ders kitapları sömürüsü yıllardır kanayan bir yara olarak ortadadır. Kitaplar çoğu zaman bulunmaz bulunanlar ise ateş pahasınadır. Kredi ve burslar artan hayat pahalılığı karşısında gülünçleşmiştir. Kredi ve burs alabilmeye hak kazanmak ise daha büyük bir sorun, Çözümlenmesi yönünde en küçük bir çaba ve bir umud ışığı da görünmemektedir.

Yüksek öğrenim gençliğinin örgütlenmesi boğulmak isteniyor

Üretim sürecinde fiilen yer almamaları ve sömüren-sömürülen ilişkilerinin doğrudan içinde olmamalarının bir sonucu olarak yüksek öğrenim gençliği daha bağımsız hareket edebilme yeteneğine sahiptir. Aydın karakterli ve toplumsal olaylara karşı oldukça duyarlıdır. Genellikle toplu halde bulunduklarından birbirlerini kolayca etkileyebilmekte, kendini ve süreç içinde koşulları dönüştürebilmenin mücadelesine girmektedir.

Ekonomik ve sosyal olayların neden-sonuç ilişkilerini oldukça hızlı kavrayabildiği için kısa sürede halkın mücadelesinin yanında yerini almaktadır.

Öte yandan yüksek öğrenim gençliği çarpık kapitalist yapının bir sonucu olarak mezun olduktan sonra iş bulamama tehlikesiyle karşı karşıyadır. Yarınına güvenli bakamamakta, endişeli ve tedirgin olmaktadır. İşsizlik ve düzenin ürettiği diğer açmazlar yüksek öğrenim gençliğini doğrudan etkilemektedir.

Düzenden ve yüksek öğrenim kurumlarının yapılarından kaynaklanan sorunlar, yüksek öğrenim gençliğinin akademik demokratik mücadelesinde ifadesini bulmakta ve bu anlamda yeni örgütlenme biçimlerinin (ODTÜ gençliğinin ÖTK örneğinde olduğu gibi) yaratılmasına ulaşılmaktadır.

Oysa bilinen çevreler yüksek öğrenim gençliğini üniversite duvarlarının arkasına hapsetmeyi istiyor. Örgütlenmelerine, öğretim üyesi, işçi memur ve velileriyle bütünleşmelerine asla tahammül edemiyor. Düşman bellenmiştir. Halka yönelik faşist terör yüksek öğrenim gençliğini de boy hedefi haline getirmiştir.

Üniversite işleyişi anti-demokratiktir

Yönetsel açıdan üniversitelerdeki işleyiş öğrencilerin aleyhine yürümektedir. Kararlar değil öğrencilerin, üniversite çalışanlarının ve akademik personelin de dışında üretilmekte, yukardan aşağıya dayatılmaktadır. Toplumdaki hiyerarşik yapı üniversitede daha da somutlaşmaktadır. Öğrencilerin yönetime katılma talebi yanıtsız bırakılmaktadır.

Üniversiteler, bilimsel araştırma ve çalışmaların yapıldığı, tartışıldığı kurumlar olma ve bilimsel doğrular yönünde kamuoyu oluşturma görevini yerine getirememekte, aksine bütün çarpıklığıyla ayakta tutulmaya çalışılan kurulu düzenin ideolojisini yeniden üretmektedir. Böylesi bir ortamda bilimsel faaliyet ve özerklikten söz edilemeyeceği açıktır. Kaldı ki bu yapısıyla, yüksek öğrenim kurumları, bilimi de savunamaz hale gelmiştir.

Gençliğin can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü yok edilmiştir

Ülke çapında emekçi halka yönelen faşist terör ve saldırganlıktan yüksek öğrenim gençliği de payına düşeni almıştır. Faşist çeteler üniversitelerde kitle katliamları düzenlemeye yönelmiştir. Can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü yok edilmiştir. Böylesi koşullarda yüksek öğrenim gençliğinin örgütlenerek can güvenliğini sağlamak istemesinden daha doğal bir şey olabilir mi?

Yüksek öğretim kurumları yönetimlerinin her şeyden daha çok, öğretim üyesi ve öğrencilerinin can güvenliklerinin sağlanması konusunda yerine getirmek zorunda olduğu görevleri vardır ve bu görevler savsaklanamaz.

Üniversiteler kendilerini ve halkın çıkarlarını savunmak zorundadır

Bütün kurumlar gibi yüksek öğrenim kurumları da, emekçi halkın alın terinden kesilen vergilerle varlığını sürdürmektedir, dolayısıyla halka yol göstericiliği gibi bir de görevi vardır. Bilimin toplumsallaştırılması ve yaygınlaştırılmasında, bilimin egemen güçlerin yararına değil, halkın yararına sunulmasında kitlelerin beklentileri gözardı edilemez.

Öğrencilerinin ve üyelerinin özlük akademik demokratik taleplerine duyarsız kalmak yüksek öğrenim kurumlarından ve onların yöneticilerinden beklenebilir bir davranış olmasa gerek.

ÜSS-ÜSYM-VS...

Yaşar ÇAĞLAR

Türkiye'de yüksek öğretim, eğitim sistemine koşut olmayan, görece bağımsız bir tarihsel süreç izlemiştir. Emperyalizmin güdümüne giren Osmanlı döneminde Batı'dan alınan eğitim kurumlarından birisi de "Darülfünun" idi. 1933'lerde "Darülfünun" üniversiteleştirilirken Fransada geçerli olan "Napolyon Üniversitesi" anlayışına uyulmuştu. Bu anlayışta üniversite devlet otoritesinin bir aracı, egemen güçlerin siyasal görüşlerine bağımlı gençler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Nitekim uzun süre üniversite gençliğinin devlet adına ilerici girişimler üzerinde nasıl baskı unsuru olarak kullanıldığı bilinir.

Nazi Almanyası'ndan ayrılan bilginlerin Türkiye'ye gelmeleriyle birlikte Alman üniversite anlayışı Üniversiteye yansıdı. Böylece "bilim için bilim yapma" diye tanımlanabilecek bir yaklaşım yüksek öğretimde yerini almış oldu. Ülkenin toplumsal yapısından soyutlanmış bir üniversite modeli yaratıldı. "Evladiyelik vakıf" anlayışıyla biçimlendirilen "Klasik üniversite"lerimiz yasayla özerk(?)leştirildi.

Klasik özerk üniversitelerin yanında ABD empreyalizmiyle oluşan ilişkilere koşut olarak, ABD'nin "Saf bilimsellik" yerine "toplumsal hizmet"i öne geçiren anlayışında yeni üniversitler kuruldu. Aslında ABD üniversite anlayışında savunulan "toplumsal hizmet", tekellere ve devlete istenilen doğrultuda ve gereksinildiği alanlarda, bilimsel bulgular oluşturmak, bunun için de, finanse edenlere parasıyla özel projeler hazırlamaktır. Başka bir deyişle, bilimsel çalışmaları, toplumsal gelişmeye katkı getirme yerine, toplumsal yapıyı korumakta kullanmaktır.

Bugün Türkiye'de yüksek öğretim kurumları, 1968 eylemleriyle Fransa'da bile terkedilen ve ABD'den aktarılan üniversite modelleriyle, MEB'na bağlı bilimsel özerkliği olmayan yüksek okullar ve eğitim düzeyleri tartışmalı akademilerden oluşmaktadır. Bu kurumlar ile 18-22 yaş grubundaki gençlere yetenekleri ölçüsünde meslek kazandırma, eğitim öğretim yapma ve bilgi/bilim üretme çabalarının sonuçsuz kalması kaçınılmazdır. Çünkü bir yandan kendi içlerinde, öte yandan birbirine denk kurumlar arasında küçük çıkar çatışmaları, kürsü ağalığı, kazanılan kariyerlerin bilim dışı, çıkar elde etmede kullanılması gibi, her türden küçüklüklerle varılabilecek yer, yüksek öğretim çıkmazıdır. Kuşkusuz bu durum, ülkenin içinde bulunduğu sosyo-ekonomik modelden kaynaklanmaktadır. Egemen güçlerin bir kesiminin en azından böyle çıkmazı sürdürmekte, hem ideolojik hem de elle tutulur biçimde maddi kazançları vardır. Nitekim görece bir iyileştirme anlayışıyla ele alınan, Üniversite Yasa Tasarısı'na bile bu çevreler şiddetle karşı çıkmışlardı

Böyle bir yüksek öğretimi temel alarak oluşturulan, Üniversiteler Arası Seçme Sınavları'nın işlevi kendiliğinden anlaşılmaktadır. ÜSYM düzenlediği ÜSS ile yüksek öğretimdeki her türden tutarsızlıkları sakladığı gibi, yoğun bir propaganda ile yüksek öğretimi amaç olmaktan çıkarıp sınavları onun yerine geçirmeyi başarıyor. Böylece gençlerin "yabancılaştırılma"sında düzenin istediği işlevi hakkıyla yerine getiriyor. ÜSYM çabalarının karşılığını, düzenden bol bahşişle alan, tipik kurumlaşma olmuştur.

Her yıl yarım milyana yakın, yarı eğitilmiş gencin kaderi üzerinde, şartlandırılmış toplumsal değerlere göre yaratılan meslek seçimine bile uymaksızın, sözde "dürüst" ve "eşit" sınav yapma cambazlığını gösteren kurnazlığı, ancak ABD yetiştirmesi uzmanların yönetebileceği, böyle kurumlar sağlayabilir. Halkın çocuklarına fiilen kapıları kapayan, tuzu kuruların çocuklarına ise olanaklar ölçüsünde yer ayarlayan bu sistem, eğitimin "demokratikleştirilmesi" sürecinde, bu düzenin mantığı içinde bile, ortadan kaldırılmaya mahkumdur.

Düzenleyen: Ziya KAYA

Adaylar ne diyor?

Ali Haydar ENÜL:

"Zengin aile çocukları ile aynı kefede tartılıyoruz. ÜSS'nin adaleti işte bu"

Ali Haydar Enül 1960 Bingöl doğumlu, Kiğı Lisesini bitirdi. Üstüste iki sene üniversite sınavlarını kazanamadı ve bu sene dersaneye devam etmeyekarar verdi. Maddi durumu çalışmasını gerektiriyor. Şöyle diyor Ali Haydar: "Günde 12 saat bir börekçi dükkanında çalışıyorum. Çalışmazsam, bırakın dersaneye gitmeyi, geçinemem bile. Ekonomik eşitsizliğin yanısıra eğitim alanında da büyük bir eşitsizlik var. Hayatını çalışarak kazanmak zorunda olan ben ve benim gibiler, her türlü olanağı olan zengin aile çocukları ile aynı kefede tartılıyoruz.

Emrah GENÇOĞLU:

"ÜSS adil bir sistemdir, herkesin üniversiteye girmesi de gerekmez"

Emrah Gençoğlu 1962 doğumlu ve İzmir Anadolu Lisesi mezunu. Sınavlara ilk defa girdiğini ve kendisinden emin olduğunu söyliyor. "Türkiye'de anarşi olayları var. Böyle bir ortama girmek istemiyorum. Zaten ailemin maddi durumu da oldukça iyi. Dışarda okumak, Türkiye'de okumaktan çok daha uygun benim için. ÜSS ye girip baraj puanı tutturacağım, Avrupa veya Amerika'daki okullardan birine gireceğim. ÜSS sistemi adil bir sistemdir. Her isteyenin üniversiteye girmesi gerekmez, çalışan kazanır"

"Ama her şey iyi oldu diyemem"

"Üzüntülü günler yaşadık. Öğretimi aksatmadan, yürütme azminden birşey kaybetmeden bugüne ulaştık.... Ama herşey iyi oldu diyemem."

Yukardaki sözler, Milli Eğitim Bakanı Orhan Cemal Fersoy'a ait. Ortaokul ve liselerin kapandığı gün yazılı bir açıklama yayınlayarak böyle söylüyor.

Üzüntülü günler, evet gerçekten halkımız, işçisi, köylüsü, öğretmeni ve öğrencisiyle üzüntülü ve acı dolu günler yaşadı ve hala yaşamakta da devam ediyor. Demirel iktidarı, pahalılık, gözyaşı, işkence ve kandan başka birşey sunmadı halkımıza.

Binlerce halk evladı katledildi, yaralandı, onbinlercesi halen tutuklu ve gözaltında. Ülke yarı açık bir cezaevine dönüştürüldü. Okullar, Cumhuriyet döneminin en uzun tatilini yaşadı. Öğrencilerin eğitimi hiçe sayıldı, onbinlerce öğretmen açığa alındı, sürüldü, meslekten atıldı. Okullar ve Milli Eğitim Bakanlığı faşistlere teslim edilerek, ilerici, demokrat öğretmen ve öğrenciler okullara ve Bakanlığa sokulmadı. Bakan "gerçekten" üzüldü mü dersiniz. Yoksa akıttığı "Timsahın gözyaşları" mı?

"Azimlerinden hiç bir şey kaybetmemişler". İşte bu çok doğru. Okulların kapanma sürecine girdiği bugünlerde, kıyım ve sürgünlerin yeni bir aşamaya tırmandırıldığı gözönüne alınırsa, Bakanın sözlerine hak vermemek elde değil. Öğretmen örgütünün faaliyetlerinden alıkonulduğu ve bir ucu da tatile denk getirilerek kitle halindeki kıyım ve sürgünlerin yeniden gündeme getirilmesi, Bakanın "azmini" doğrulamaktadır. Okulların tatile girdiği bir sırada öğretmenlerin eli kolu bağlanmak istenmektedir.

Genellikle faşist terörün yaygın olduğu illere gönderilen öğretmenler, daha bölgelerine bile varmadan, kimlikleri çeşitli yollardan, -ki Bakanlık örgütü de buna dahil- faşist çetelere ulaştırılmakta, bazı yerlerde otobüs termanallerinden geriye çevrilmektedirler. Öğretmeni istifa ettirmenin, meslekten ihraç etmenin "kaybedilmeyen azmi," böyle somutlanıyor olmalıdır.

"Ama herşey iyi oldu diyemem" diye de ekliyor. Demek ki yapamadıkları, eksik bıraktıkları var. İktidarının ömrü kifayet ederse ve koşulları elverirse onu da bir bir yerine getirecektir kuşkusuz. Buna inanıyoruz.

* * *

Ancak görülmelidir ki, bugün Türkiye dünü aynen yaşamıyor, yarın da bugünü aynen yaşamayacak. Öğretmenler bugün dünden daha çok halkıyla bütünleşmiş ve kaynaşmıştır. Daha da önemlisi baskıya zulme ve faşist teröre karşı nasıl hareket edebileceğini, örgütsüz bırakılsa da kavramıştır. Çorum ve Ordu Gürgente olayları bunun kanıtları ve dersleriyle doludur.

- ORTA ÖĞRETİMDE BÜYÜK GEVŞEMELER OLMAKTADIR. TEST TEKNİĞİNİ ÖĞRETEN PARALI ÖZEL DERSHANELERİN VARLIĞI NASILSA, YÜKSEK ÖĞRENİME GİRİŞİ, ÖDEME GÜCÜ OLAN ÇEVRELERE KAZANDIRMAKTADIR.

CAHİLLEŞTİREN EĞİTİM SİSTEMİNİN
ÜNİVERSİTEYE GİRİŞ SINAVI VE SKANDALI

S.B.F Öğretim Üyesi
Doç.Dr. Beşir HAMİTOĞULLARI

Bu testleme sınavı, dışladığı gençleri bir de aşağılamaktadır

Bırakın bizim daha doğru bulduğumuz karşılıkları hiç değilse, verilmiş bulunan karşılıkların ne denli tartışmaya açık oldukları, açıklıkla gün ışığına çıkmıyor mu?

Aslında tüme varan başka örnekleri incelediğimiz zaman ortaya şu gerçek reddedilmez bir nitelikte çıkmaktadır. Sosyal bilimler alanındaki çok boyutluluk ile anılan bu testleme tekniğinin tek boyutluluğu arasında uzlaşamaz bir çelişki bulunmaktadır. Bu çelişkiye karşın, sorunların ve karşılıklarınınçok yerinde ve isabetle saptanamamış olmalarının yükleri de katılınca yanılgı ve saptırma da o denli büyüyerek sürmekte ve bu tür sınavlara olan inancı yıkacak boyutlara varmaktadır. Bu noktadaki gerçek sanıyorum ki vermeye çalıştığımız sınırlı bir kaç örnekte yeterince yansımaktadır.

FEN BİLİMLERİ DE

Ayrıca yinelemekte büyük yarar vardır ki, Fen Bilimleri kısmı da dahil, bu testlerin sınavının, eğitim sistemi içindeki doğrudan ve dolaylı etki bütünü son derece önemlidir. Düşünme, kavrama, değerlendirme, çalışma, öğrenme gibi olgulara yer vermediği ve daha çok belli konuları ve programları ezberleme ve körü körüne uygulamaya dayandığından, geriye doğru oluşturduğu etkilerle orta öğretimi bozmakta, ileriye doğru yarattığı etkilerle Yüksek öğretimi de bir ölçüde yozlaştıran ve nitelik düşüren, sonuçlar doğurmaktadır. Kısaca, her şey bu testleme sınavını aşmaya göre biçimlenmektedir.

Şunu ayrıca vurgulamak gerekir ki, ZEKA testleri ise, hiç bir zaman ve hiç bir yerde evrensel geçerlilikte ve güçte olamaz. Nedeni çok açık: Zeka türü sınırlılık tanımayan bir olgudur. Yani insan türü kadar, ZEKA türü de bulunmaktadır. Falanca kimse veya kimselerin yaptığı zeka testleri, başkalarına uygulandığında, bu uygulamaya konu olan kişilerin, zeka türleri, bu zeka testlerini yapanların, zeka türlerine göre ölçüyor, (Değerlendiriyorsunuz) demektir.

YETENEK DE ÖLÇEMİYOR

Bu açıklamalar, söz konusu sınavın, yetenek ve zeka ölçmede, son derece yetersiz kaldığını, bilgi ölçmede de yeterli olamayacağını göstermektedir. Bu iki nedenle, en iyi yetişmiş, en zeki veya en yetenekli adaylar arasında, gerçek bir YARIŞMA yerine geçemediğini, BİR GÖSTERMELİK VE ALDATMACADAN BAŞKA BİR ŞEY OLMADIĞINI ORTAYA KOYMUYOR MU?

B) Bir Tek Sınav İle En Değerli Adayları Ortaya Çıkarabilmek Olanaksızdır:

Yukarda Testsel Mekaniğe dayalı bu sınavın, yetenekleri ve bilgi düzeyini de yeterince ölçemediğini, bu nedenle ve "talih oyununa" yer verdiğinden en iyi öğrencilerin seçilip ortaya konulmasına olanak vermemekte dir, dedik. Burada da, bir tek sınav ile, aday öğrencilerin, eğitim yaşamları düzleminde kalan, başarı çizgilerini, açık ve gizli potansiyellerini, özelliklerini, sosyal ve coğrafi kökenlerini, çeşitli yeteneklerini, kısaca adayları iyice tanımak, olanağını vermemektedir. Çünkü öğrenciye, basitçe, bu tek sınava verdiği karşılıklarla, değerlendirerek, kayıt ve kabulünü yapmak, son derece yetersiz ve sakıncalarla doludur. Söz gelimi 1979 yılında sınavlara giren 420 bin genç arasında 40 binini, sadece bu yüzeysel sınavın sonuçlarına göre seçmek, YETERLİ BİR TANIMAYA VE DEĞERLENDİRME YE NASIL TEMEL YAPILABİLİR? İlgili adayların bütün boyutları ile değişik aşamalarda, geçmişleri dahil tanımak ve bu sağlıklı ögelerden itibaren, seçimi yapmak gerekmektedir. Bir anlık testleme sınavı ile,

ilgili adayları yeterince tanımanın olanaksızlığı, ortada iken, seçimin bu yetersiz tek ölçüte dayatılmasını anlamak olanaksızdır.

Bir tek sınav ile öğrencinin tanınamayacağını gözönüne alırsak, ülkenin ve ulusun İHTİYAÇ DUYDUĞU SEÇKİNLERİN-ENTELLEKTÜELLERİN-UZMANLARIN VE diğer kadroların, en değerli adaylar arasından, en sağlıklı yöntemlerle seçilebildiği ileri sürülemez.

Gelişmesi ve dış bağımlılıklardan kurtulması gereken Türkiye'nin, çok yeterli ve nitelikli, KADROLARA ve bilim adamlarına ihtiyacı bulunmaktadır. Yüksek öğretimin, en iyi yetişmiş ve en iyi yetişmeye istidadı ve potansiyeli bulunan adaylar arasından, en iyilerini seçememesi, ülkeyi bu evlatlarının, yaratıcı güç ve zekalarından yoksun bıraktığı gibi, onları da İSRAF ETMİŞ OLMUYOR MU? Açıktır ki, bir tek sınav, büyük bir dram ve skandal, olmaktadır.

C) Teste Dayalı Bir Tek Sınav Öğrencinin Dilediği Yere Girmesini Engellemektedir.

UMDUĞUNU DEĞİL

ÜSS'nın diğer iki özelliğinden ilki, Yüksek Öğretime girmek isteyen her adayın, bu isteğini doyuramamak, ikincisi ise, kayıt ve kabulünü, yaptıran adayların da, diledikleri yerlerde, dallarda, yani beklentilerine karşılık verecek kurumlara girememeleri.

Yarın:
KAYITLI GAYRIMEMNUNLAR

BİR BERBER ÇIRAĞININ NOTLARI

Konu ve çizgi .... Cemal KARABAŞ

Türkiye'deki gelişmeleri

(Baştarafı 1. Sayfada)

Hoffman, Türkiye'nin insan haklarına ilişkin uluslararası anlaşmaları bugüne dek imzalamadığını söyledi. Gözaltı süresi ve işkence uygulamalarına da değinen Hoffman, tutukluluk koşulları hakkındaki şikayetler üzerinde durdu. "Dur" emrine uymadıkları gerekçesiyle insanların öldürülmesini kaygı verici olarak niteleyen Uluslararası Af Örgütü'nün Türkiye sorumlusu, ölüm cezalarının kaldırılması için Demirel'e başvurduklarını belirtti.

Uluslararası Af Örgütü Türkiye Sorumlusu Bernhard Hoffmann'ın Dursun Akçam'ın sorularına yanıtları şöyle:

SORU: Sayın Hoffman, bildiğiniz gibi Türkiye Birleşmiş Milletler Topluluğu'na ve Avrupa Konseyi'ne üye ülkedir. Bu kuruluşlarca, İnsan Hakları'na ilişkin alınan kararları, Türkiye başarı ile uygulayabilmiş midir?

Yanıt: "Önce, Türkiye'nin Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi'ne üyeliği konusunda bir açıklama yapmalıyım. Gerçi Türkiye bu kuruluşlara üyedir. Ancak üye olmak başka şey, bu kuruluşlarda alınan kararlara katılmak, uygulamak başka şeydir.

Hemen söylemeliyim, Türkiye Birleşmiş Milletler'de, Avrupa Konseyi'nde İnsan Haklarına ilişkin politik, medeni, ekonomik, sosyal ve kültürel hakları kapsayan uluslararası anlaşmaları imzalamamıştır. Hatta Birleşmiş Milletler'in bu konuda bağlayıcı olmayan kararlarını bile onaylamamıştır. Gerçi Türkiye Avrupa Konseyi üyesi olarak Avrupa İnsan Hakları Anlaşması'na katılmıştır. Ama bu anlaşmanın 25. maddesinde öngörülen "Kişisel şikayetçi olma" hakkını hala garanti etmemiş ve Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nun yetkilerini de henüz tanımamıştır.

Uluslararası Af Örgütüne (Amnesty International) gelince, bilindiği gibi tutuklulara, özellikle siyasal tutuklulara yardım eden uluslararası bir kuruluştur. Tutukluların özgürlüğe kavuşması için çalışır. Şiddet yöntemlerini kullanmamış ya da onaylamamış politik görüşleri, din ya da kültürel ayrılıkları, derilerinin rengi ve cinsiyetlerinden ötürü özgürlükleri ellerinden alınmış tutuklu ve hükümlü kişilere uluslararası düzeyde yardımcı olur, haklarını savunur, Yargı organlarının çabuk ve haklı kararlar vermesi tüm politik tutukluların elverişli koşullara kavuşması için çalışır. İşkencelerin ve ölüm cezalarının kaldırılması için savaşır.

Uluslararası Af Örgütü'nün çalışmaları İnsan Hakları sorunu olarak tüzüğünde belirlenmiştir.

Uluslararası Af Örgütü, Türkiye'deki gelişmeleri kaygı ile izlemektedir. Bunun nedenleri, özellikle şunlardır:

1) Birleşmiş Milletler İnsan Hakları açıklamasının 18.19 ve 20. maddeleri ile Avrupa İnsan Hakları Anlaşması'nın 9.10ve11 maddelerini zedeleyen yasalar,

2)Şiddete başvurmamış politik ve dinci eylemcilerin tutuklanması

3)İşkence olayları.

4)İdamlar...

Türk Ceza Yasası'nın geçmiş yıllarda sayısız yargılamalara neden olan 141. 142. maddeleri hala yürürlüktedir. Uluslararası Af Örgütü, Türk Ceza Yasası'nın 141, 142 ve 163. maddelerinin, düşünce, inanç, din özgürlükleri ile barışçı toplantı ve örgütlenme özgürlüğünü garanti altına alan Birleşmiş Milletler İnsan Hakları açıklamasının 18,19 ve 20.maddelerine ve Avrupa İnsan Hakları Anlaşmasının 9,10 ve 11. maddelerine temelden aykırı olduğu görüşündedir.

Bundan başka azınlıkların haklarını savunmayı engelleyen yasalar da vardır. T.C. Partiler Yasası'nın 89. maddesini anımsıyorum. Çok yakın geçmişte bu maddeye dayanılarak Türkiye Emekçi Partisi, Anayasa Mahkemesi'nce kapatılmıştır. Sosyolog İsmail Beşikçi'nin "Türkiye Tarihi Üzerine Tezler" adlı kitabından ötürü üç yıl cezaya çarptırılması da hala belleklerdedir.

Uluslararası Af Örgütüne Türkiye'de birçok insanın makemeye çıkarılmadan önce yasaların belirlediği süreden çok daha uzun bir süre gözaltında tutulduğu haberleri ulaşmaktadır. Tabii bu süre içinde gözaltındakilere işkence yapıldığı savları, yasal olmayan uygulamanın anlamını dah ada artırır.

T.C. Anayasası'nın 33. maddesine göre, hiç bir sanık kendi ya da yakınları aleyhine (tanık olarak) ifade vermeye zorlanamaz ve bu biçimde ifade vermeyi kabul etmemek de mahkemelerce suçluluğun belirtisi olarakdeğerlendirilemez. Sanıkların, ifade alınırken, işkence gördükleri biçiminde son zamanlarda gittikçe artan savları, Anayasa'nın bu maddesinin, güvenlik güçlerince çiğnendiği sanısını güçlendirmektedir.

T.C. Anayasasının 30.maddesi, gözaltına alınanların yakınlarına anında bildirilmesini öngörmektedir. Uluslararası Af Örgütü'ne ulaşan şikayetlerde de bu konuda Anayasa'nın uygulanmadığı ileri sürülmektedir.

Yeri gelmişken, örnek olarak kısa bir olayı belirtmek istiyorum. İstanbul'da 16 Nisan'da İlerici Gençler Derneği Yürütme Kurulu'nun 18 üyesinin tutuklandığını öğrendik. Bu kişilerin, tutuklandıklarından bu yana hala davalarının açılmadığını öğrendik. Ayrıca tutukluların aileleri resmi olarak haberdar edilmedi ve birisi dışında avukatların görüşme istekleri de kabul edilmedi.

Tutuklulardan Mehmet Boz 19 Nisan'da Emniyet Müdürlüğünden alınarak İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığına götürüldü. 21 Nisan'da Selimiye Askeri Tutukevinde avukatı tarafından ziyaret edildi. Görüşmede kendisinin falakaya yatırılıp işkence gördüğünü, elektrik verildiğini belirtti. Geri kalan 17 tutukluya da aynı biçimde işkence yapıldı. M. Boz'un söyledikleri, aynı hücrede kalan bir başka tutuklu tarafından da doğrulandı. 21 Nisan'da aralarında İstanbul Barosu Yürütme Kurulu Sekreteri'nin de bulunduğu 7 kişilik avukat grubu tutuklularla görüşme isteğinde bulundu. İstekleri, tutukluların bulunduğu Birinci Şube'de kabul edilmedi. 22 Nisan'da bu avukatlar işkenceleri anlatan ayrıntılı bir yazıyı İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığına sundular.

Ne yazık ki Uluslararası Af Örgütü, onların bu güne değin mahkemeye çıkarılıp çıkarılmadıklarını bilmemektedir. Büyük bir olasılıkla hala işkence gördüklerinden kaygılanmaktadır.

Uluslararası Af Örgütü'ne, Türkiye'deki tutukluluk koşulları ile ilgili şikayetler gelmektedir. Hücrelerin tıka basa dolu olduğu yatacak yerlerin bulunmadığı, sağlık gereksinmelerinin ya hiç karşılanmadığı, ya da yeterince ciddiye alınmadığı ileri sürülmektedir.

Türkiye'de ölüm cezaları yürürlüktedir. T.Ceza Yasası'nın onüç ayrı maddesi "Anayasa suçu" gerekçesiyle ölüm cezası öngörmektedir. Son aylarda 10 kişi ölümle cezalandırılmıştır.

Uluslararası Af Örgütü, bugüne değin birçok kez ölüm cezalarına karşı olduğunu açıklamış ve Türkiye Başbakanına da ölüm cezalarının kaldırılması için başvurmuştur.

Bizleri ve demokrat dünya kamuoyunu kaygılandıran önemli olaylardan birisi de "Dur emrine uymayan" kişilere güvenlik güçlerince ateş açılması ve öldürülmesidir. Geçtiğimiz günlerde adları açıklanan 19 kişinin teslim olmadıkları takdirde görüldükleri yerlerde vurulacakları duyurusu hükümet tarafından resmen açıklanmıştır. Bu tür girişimleri demokrasi, hukuk devleti ilkeleri ve insan hakları ile bağdaştırabilmenin olanağı yoktur.

YARIN: İSTEKLERİMİZİ YERİNE GETİRMEYEN HÜKÜMETLER....

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Siyasi Komisyonu toplantısı başladı

ANKARA (DEMOKRAT)

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Siyasi Komisyonu'nun toplantıları dün Antalya'da başladı. Siyasi Komisyonun toplantılarına 21 ülkeden 38 parlamenter katılıyor.

Toplantılarda Türkiye'yi Adana Milletvekili Cevdet Akçalı ile Kocaeli Milletvekili ve Avrupa Parlamenterler Meclisi Başkan Yardımcısı Turan Güneş temsil ediyor.

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Siyasi Komisyonu'nun Antalya'da 3 gün sürecek toplantılarında, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı sonuç belgesinin uygulamasıyla ilgili gelişmeler ve Avrupa'da kuzey-güney işbirliği konuları ele alınacak.

Uluslararası alandaki diğer gelişmeler ve sorunların da üzerinde durulacağı toplantıların bugünkü oturumunda Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen'in de bir konuşma yapması bekleniyor.

Elazığ'daki

(Baştarafı 1. Sayfada)

hastanede çalışan tüm personel yemek boykotu yaptı ve bir forum düzenleyerek sürgün ve kıyımları protesto etti. Forumda konuşma yapan bir sağlık emekçisi Elazığ'daki hastanelerin faşistlerin karargâhı haline getirilmek istendiğini belirterek, bu tür girişimlere valinin destekçi olduğunu söyledi.

BAŞHEKİMLER İSTİFA ETTİ

Devlet Hastanesi'nde toplam 42 hastabakıcı ve hizmetlinin faşist saldırıların etkin olduğu illere sürgün edilmesi üzerine Elazığ Devlet Hastanesi Başhekimi Dr.Bülent Koşan Akıl Hastanesi Baş hekimi Dr.Mehmet Arıkan ve Doğum Hastanesi Başhekimi Cemal Korur istifa etti. İstifa eden Başhekimler yaptıkları açıklamada kıyımlarla halka hizmet götürülmesinin engellendiğini ve bu uygulamaları protesto amacıyla istifa ettiklerini belirttiler.

Bolivya

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Bolivya Parlamentosu Ordu'nun 29 Haziran'da yapılması gereken genel seçimlerin bir yıl süreyle ertelenmesi için askeri liderler tarafından getirilen öneriyi reddetti. Salı gecesi yapılan Meclis toplantısında karar oybirliğiyle alındı ve milletvekilleri herhangi bir yorumda bulunmaktan kaçındılar.

Bolivya parlamentosunun generallerin isteklerini reddetmesiyle sivil hükümetin büyük bir tehlikeye atıldığı ve ordunun her an iktidarı ele almaya girişebileceği ileri sürülüyor. Öte yandan halkın da bir askeri darbe olasılığına karşı hazırlıklı olması ve uluslararası alanda tepkilerin çoğalmasından çekinen Genelkurmay Başkanlığı henüz bir açıklama yapmadı.

BU KONUDA AYRINTILI YAZI ÜÇÜNCÜ SAYFADA YER ALMAKTADIR'

Etimesgut'ta dövüldüğünü iddia eden bir mühendise 20 günlük rapor verildi

ANKARA (DEMOKRAT)

Etimesgut Zırhlı Birlikler Gözaltı ve Tutukevi'nde dövüldüğünü öne süren bir yurttaşa 20 günlük rapor verildi. Can güvenliği nedeniyle isminin açıklanmasını istemeyen ancak bir kamu kuruluşunda mühendis olarak çalıştığını söyleyen yurttaş (A.T.Ü.). 23 Mayıs günü cezaevine kitap gönderiyor gerekçesiyle gözaltına alındığını ve tutuklu bulunduğu Etimesgut Zırhlı Birlikler Gözaltı ve Tutukevi'nde 3 Haziran günü 4 arkadaşı ile birlikte 4 saat süreyle dövüldüklerini söyledi. Tahliye olduktan sonra Cumhuriyet Savcılığı'na başvurarak Adli Tıp'a sevkini isteyen yurttaşa Adli Tabiplik'çe 20 günlük rapor verildi.

20 GÜNLÜK RAPOR

İsminin açıklanmasını istemeyen ve dövüldüğünü öne süren yurttaşa Doktor İhsan Över tarafından verilen 7.6.1980 tarih ve 3944 sayılı raporda aynen şöyle denildi:

"C.Savcılığı'nın havalesi ile gelen (...)un muayenesinde sırtından, sağ omuz başından sağ costa Vertebral açıya kadar (bele kadar) inen ve sırtın sağ yarım tarafını tamamen kaplayan dört beş günlük mor renkte ekimoz ve yer yer hematomlar ile sol omuzda beş cm eninde oniki cm. uzunluğunda uzun ve sert bir cisimle yapıldığı anlaşılan ekimoz mevcuttur. (Dört beş günlüktür.) Her iki Gluteus Maksisimusları tamamen kaplayan (her iki kalça) ve buradan itibaren her iki femur ve tibia ile fibulaların yani her iki alt eksremitenin arka kısımlarını tamamen kaplayan mor renkte dörtbeş günlük ekimozlar mevcuttur. Sağ tibia ön kısmında beş cm.lik ekimoz ve şişlik mevcuttur. Sol el ve sağ el ayalarında ekimoz ve ödem, sol kol bilekten beş cm. yukarda ise 2x3 cm.lik şişlik ve ekimoz mevcuttur.

Lezyonlar şahsın oniki gün iş ve gücüne engel olur. Yirmi günde tıbbi tedavi ile iyileşir. Kesin kanı raporudur."

ETİMESGUT'TAKİ DÖVÜLME OLAYI

Aralarında koğuş kıdemlisi ve kendisinin de bulunduğu 5 kişinin dövülmesi olayını anlatan yurttaş şunları söyledi:

"Önce koğuş kıdemlisini dövdüler, sonra da beni. İçlerinden biri başımı bacaklarının arasına alarak sıkıştırdı. Bu sırada pantolonumu ve üzerimdeki giysileri çıkartmışlardı. Yarı eğik bir vaziyette ve bacaklarımı bükmeden duruyordum. Arkamdan copla vurmaya başladılar. İçerde 15 kadar asker vardı. 4 saat süreyle bu şekilde dövdüler. Dövmekten yorulan copu bir başkasına veriyordu."

'Sonra çoraplarımı çıkardılar. 'ayağın pişmiş' diyerek bir yandan ayaklarıma ve sırtıma copla vuruyorlardı. bir yandan da 'Gün Sazak'ı siz öldürdünüz. komünistler değil mi? Bozkurtların intikamını alıyoruz' diyorlardı.

Arada başıma vurduklarında bazıları 'kafasına vurmayın elimizde kalır şeklinde konuşuyorlardı. Bu iş bittikten sonra hepimizi bir araya getirdiler. Arkasından da askerler miğferleri ile su getirerek üzerimize döktüler sonra da çıkıp gittiler. Kolumdan saat düşmüştü yerden aldığımda saat 20 idi. Ayağa kalkmaya çalıştım, her yanım kaskatı kesilmişti güçlükle kalkabildim, ama hemen yere düştüm sabaha kadar orda suyun içinde kaldık. Sabah saat 11.00 sıralarında askeri bir araba ile Mamak'a götürdüler, orda hepimizi ayrı ayrı koğuşlara koydular. Beni (C) bloka gönderdiler. 6 Haziran'da mahkemeye çıktım ve tahliye oldum."

"İşkenceler cezaevlerinde de sürüyor"

ANKARA (DEMOKRAT)

Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı Avukat Nevzat Helvacı, "İşkence, sorgulama ve disiplin uygulamaları, devletin resmi yöntemi olarak kullanılmaya başlanmıştır" dedi. Helvacı, Ankara'da Zırhlı Birlikler Gözetim ve Tutukevi'nde, Elazığ Cezaevi'nde ve Diyarbakır'da işkence yapıldığını belirttiği açıklamasında, "İşkence olayları emniyet binalarından cezaevlerine doğru yoğunlaşarak yaygınlaşmaktadır" şeklinde konuştu. Helvacı, yetkililerin konuya titizlikle eğilmelerini istedi.

Çağdaş Hukukçular Derneği Genel Başkanı Avukat Nevzat Helvacı dün basına yaptığı yazılı açıklamada özetle şu görüşlere yer verdi:

"Ankara'da Zırhlı Birlikler Gözetim ve Tutukevi'nde sanıklara ağır işkenceler yapılmıştır. İşkenceyi belirleyen doktor raporları elimizdedir. Eskişehir Cezaevi'nde 72 gündür hücrede en kötü koşulları yaşayan siyasi tutuklular vardır. Elazığ Cezaevi'nde bazı siyasi tutuklular ağır işkenceye uğramıştır. Diyarbakır'da savunma görevi yapmaya çalışan üyelerimize ağır tehditler yöneltilmiş, bazıları gözaltına alınarak işkence görmüşlerdir.

İşkence olaylarının emniyet binalarından cezaevlerine doğru yoğunlaşarak yaygınlaştığını gözlemekteyiz. İçişleri Bakanvekili bu olaylardan bilgisi olmadığını söylemekte ve işkence uygulamalarını yalanlamaya çalışmaktadır. Herkesin bildiği bu konuyu eğer bu işlerden sorumlu bakan bilmiyorsa kendilerini yeterince bilgilendirecek belgeler dosyalarımızdadır.

Tüm yurttaşlarımız gibi tutuklu ve hükümlülerin güvenlikleri devletin sorumluluğu altındadır. Sıkıyönetim Komutanları ve C. Savcıları'nın konuya titizlikle eğilmeleri gerekir. İşkence, sorgulama ve disiplin uygulamalarında devletin resmi yöntemi olarak kullanılmaya başlanmıştır. Bir Anayasa ve insanlık suçu olan işkence uygulamaları karşısında, insan onuruna saygı duyan herkesin yerini alması gerekir.

Yeraltı Maden-İş, devletleştirilen madenlerin özel sektöre devrini kınadı

ANKARA (DEMOKRAT)

7-8 Haziran 1980 tarihleri arasında toplanan DİSK'e bağlı Yeraltı-Maden İş Sendikası'nın Genel Yönetim Kurulu bildirisi açıklandı. Devletleştirilen madenlerin özel sektöre devri kararının kınandığı bildiride, "devletleştirilen madenlerin geri verilmesi kararı halkın yakacak sorununu çözümlemek için değil, maden patronlarının çıkarını düşünerek alınmış bir karardır"denildi. Yeraltı Maden-İş Sendikası Genel Yönetim Kurulu bildirisinde, devletleştirilen madenlerin geri verilmesi için ileri sürülen gerekçe bir ayutturmaca olarak nitelendi. Amacın maden patronlarına milyarlar kazandırmak olduğu vurgulanan bildiride "özellikle kömür fiyatlarının serbest bırakılması Demirel hükümetinin maden patronlarına olan borcunu ödemekteki ilk adımıdır"görüşü savunuldu.

Halkın yakıt sorununun çözümleneceği demagojisinin kulanılarak egemen sınıfların taleplerinin yerine getirildiği bildirilen Yeraltı Maden-İş Sendikasının açıklamasında özetle şu görüşlere yer verildi.

"CHP döneminde madenlerin devletleştirilmesi olayının özünde yine kimlere hizmet edeceğini biliyorduk. Bu devletleştirme ile yine amaç egemen sınıfların karşı karşıya olduğu enerji sorununu çözmeyi ham madde temin etmeyi hedefliyordu. Sendikamız madenlerin devletleştirilmesi işlemini bu açıdan değerlendirmekle birlikte yine de olumlu bir hareket olarak ele almış ve desteklemiştir. Çünkü maden patronlarının elinde yıllarca geri teknoloji ve yanlış işletme anlayışı ile işletilen yeraltı ve yer üstü kaynaklarımız çarçur edilmekteydi. Nitekim bugün devletleştirilmiş olan birçok maden bu nedenle işletilememektedir. Diğer bir yönüyle de işçiler açısından iş ve can güvenliği belli oranda mevcut yasalara göre sağlanılmak zorundaydı. İşte bu nedenlerledevletleştirme işlemi olumlu bulunmuştu.

Devletleştirilen madenlerin geri verilmesi için ileri sürülen gerekçe yutturmacadır. Amaç maden patronlarına milyarlar kazandırmaktır.

ÖĞRETMENLER: BU

(Baştarafı 1. Sayfada)

okuma hakkı elde edebileceği sınavlara yalnızca İstanbul'dan katılan öğrenci sayısı 101 bin 325 olarak belirtildi.

Sınavların yapılacağı 13 Haziran Cuma günü Sıkıyönetim ve Valilik geniş çaplı önlemler alırken binlerce öğrenci şehir merkezine akın etmeye başladı. 3585 salonda yapılacak olan sınavlarda 9250 kişi görev yapacak.

SINAV ARİFESİ ÖĞRENCİLER ÖĞRETMENLER VELİLER NE DİYOR?

Eskişehir'den gelen lise mezunu Seval Özgüç 2. kez sınava girdiğini belirterek, "Sınavdan fazlaca ümidim yok. İlk girişteki gibi başarısız olacağını biliyorum. Annemle birlikte geldim. Sınavlara hazırlık olsun diye kursa da gittim. Yine de pek yararı olacağını sanmıyorum. Burada bir akrabamızın yanında kalıyoruz. Bakalım ne olacak"diyor.

İsmail Akkar ise lise öğretmeni. Okullarında geçmiş yıllarda üniversite için ek çalışmaların yapıldığını ancak bu çalışmaların bile öğrenciyi soymak ve göstermelik oldğunu belirterek "Ülkemizde faşist, feodal ve gerici bir eğitim sistemi uygulanmaktadır. ÜSS'yi de bu sistem içinde ele aldığımızda bozukluklarını; fırsat eşitliğine dayanmadığını açıkça görüyoruz. Örneğin sınav soruları en yetkin eğitim yapan okullar esas alınarak hazırlanmaktadır. Zaten ÜSS sınavını kazanıp üniversite okuma hakkı elde eden bir kişi daha sonradan işsizlikle karşı karşıyadır. Bugün üniversiteye giremeyen 400 binin üzerindeki gençler için de aynısı geçerlidir. Bu sorunun çözümü ise tüm halk çocuklarının üniversitelerde okunmasının gerçekleşmesiyle sağlanır ki, o da bu düzende mümkün değil" şeklinde ÜSS'ye ilişkin görüşlerini ifade ediyor.

Sınavların yapılacağı bir salonda görevli olan öğretmen M.Cengiz Çetin, sınavlar öncesi görevlendirmede ne gibi hazırlıklar yapıldı şeklindeki sorumuzu, "esaslı bir hazırlık yapılmadı. Okul müdürlüğünün çıkardığı bir yazıyla görev almak isteyenler tespit edildi. Biz öğretmen arkadaşlar da 'hiç değilse bir-iki kilo et parasıdır' diye görev istedik. Daha sonra da nasıl görev yapacağımızı açıklayan bir broşür gönderildi" diye yanıtladı. Öğretmen Çetin, ÜSS konusundaki görüşlerini de kısaca şöyle açıkladı: "ÜSS hayattan kopuk, eleyici ve öğrencilerin sınıfsal yetişme koşullarını gözden ırak tutan bir kurum. Ülkemizdeki eğitim sistemi zaten egemen sınıflara hizmet eden bir üst yapı kurumudur. Onların ihtiyacına göre ayarlanmıştır. Yoksa yüzbinlerce öğrencinin üniversitede okuma ihtiyacına göre değil. Bu eğitim sistemi içinde okul değiştikçe eleme artar ve sonuçta varlıklılara istedikleri gibi eğitim halk çocuklarına elenme ve dökülme "nasip " olur."

Çocukları ÜSS'ye girecek olan bir ana da "Bunca yıl emek verip okutuyoruz. Eli ekmek tutsun diye. Ama gel gör ki meslek sahibi bile edindirmiyorlar. İki çocuğum var. Biri 3 yıldır sınava girer durur. Küçüğü de bu yıl. Kazanamayacaklar biliyorlar. Okula girmeyince işde yok ki çalışsalar" diyor.

Ankara'dan oğlu ile birlikte sınav için İstanbul'a gelen bir öğrenci velisi Abdurrahman Kalaycı ise şunları söyledi:

"Gözümüz üniversite sınavlarında değil. Harp okulundadır. Şimdilik oğlum bu sınavlara formalite icabı giriyor. Tıbbiyeyi kazanırsa neyse. Ama tıp gibi okulların dışındakileri kazanırsa hiç göndermem. Diğer okulları bitirse de bir anlam taşımayacağı için boşuna masraf etmenin bir anlamı yok. İşte hersev ortada.

Biri Van'da okur diğeri İstanbul'da, aynı sınava girerler. Nasıl iştir yıllardır anlamadık gitti. Şimdilik hayırlısı diyorum."

YARADANA SIĞINIP

(Baştarafı 2. Sayfada)

şimdi bize:*"Slogan solcularının sözüne uyup Türkiye'deki tesisleri kapatırsak, onlar bizi gönüllerince izlerken, biz onları izleyemez duruma düşmüş olamaz mıyız?"* diye. Sanki Sovyetleri izleyen biziz! Geçende Senato Araştırma Komisyonu açıkladı, duymadın mı sen? Türkiye'deki tesislerden edinilen bilgiler doğru Amerika'daki bilgisayalara gidiyor. Gitmese ne yazar? Sovyet füzeleri iki dakka içinde İncirlik'in tepesine inecek olduktan sonra *"İsmi ve ülkesi lazım değil bir komünist ülke lideri samimi olarak* (Siz ülkenizdeki sosyalist komünistlere önce milliyetçi olmalarını öğretin) demiş kendisine! Bu yurdun gerçek solcuları yurtseverliği Ecevit'ten öğreneceklermiş bak seen! Şaşayım ben ismi ve ülkesi lazım olmayan o komünist ülke liderinin aklına! Biz yurtseverliğimizi bu yurdun kurtuluşu için bu yurdun topraklarına döktüğümüz terden, kandan devşirdik. Onun içinde sağlam enternasyonalistleriz. Ecevit'in İkinci Enternasyonali'nde balık kaçtı kovuklardan oynanan soyundan değil!

Yazıyı bağlayalım! Sayın Ecevit, bu karnede senin 'Hal ve Gidiş"in de 'Harbe Gidiş"in de zayıf, arkadaş!

Halk Hacıbektaş'ta işkence ve faşist baskıları protesto etti

(Baştarafı 1. Sayfada)

bildirildi.

Nevşehir'e bağlı Hacıbektaş'ta mitinge katılmak üzere ilçenin pazar yerinde toplanan binlerce kişi, "Faşist işkencecilerden hesap soracağız" "Yaşasın faşizme karşı direnişimiz". "Yaşasın Çorum direnişimiz" sloganlarıyla yürüyüşe geçti.

Olağanüstü güvenlik önlemlerinin alındığı mitingte, güvenlik kuvvetlerinin taşınan pankartlara müdahale ettiği ve zaman zaman verilen bir komutla silahlarının şarjörlerini değiştirdikleri görüldü.

Mitingte konuşan bir yurttaş "Faşist güçlerin sömürülerini daha rahat sürdürebilmek, sömürü ve zulme karşı çıkan emekçi halkı sindirebilmek için işkence ve katliam girişimleri tertipledikleri-ni" belirterek, "Biz bu katilleri işkencecileri çok iyi tanıyoruz. Halkımız işkence ve katliamların hesabını soracaktır" dedi.

"Ülke çapında emekçi halk güçlerinin faşizme karşı yiğitçe direndiğini, Ecevit'in bile yaşanan olayları iç savaş olarak tanımlamak zorunda kaldığını" belirten konuşmacı. "Bu savaşta halkın kendini savunması doğaldır ve bunun başka bir yolu da yoktur" dedi.

ŞAVŞAT'TAKİ MİTİNG

Öte yandan Şavşat'ta yapılan mitinge memur, öğretmen ve öğrencilerin katılmaları Kaymakamlık'ça yasaklandı. Kaymakamlık mitinge katılan memur, öğretmen ve öğrencileri tespit ettirmeye çalıştı. Mitinge özellikle köylülerin ve kadınların büyük oranda katıldığı görüldü.

Kaymakamlıkça son ana kadar yapılmasının engellenmeye çalışıldığı ve olağanüstü güvenlik önlemlerinin alındığı mitingte. "Zam zulüm işkence işte faşizm" "Yaşasın faşizme karşı direnişimiz". "IMF emreder Demirel zam yapar" gibi sloganlar söylendi.

Artvin'den gönderilen bir trafik polisi ekibinin köylülerin mitinge katılımını engellemek için köylerden gelen traktörlerin yolunu keserek ilçeye sokmadığı, önüne gelen arabaya ceza yağdırdığı ve miting dağılır dağılmaz da ilçeyi terk ettiği bildirildi. Miting alanında yapılan konuşmalar, sık sık faşist cinayet ve katliamları, zamları ve hayat pahalılığını yeren sloganlarla kesildi.

Mitingde yapılan konuşmalarda yerel yöneticilerin miting ve yürüyüşü engellemek için takındıkları anti-demokratik tavır da kınandı, faşist cinayet çetelerinden ve işkencecilerden hesap sorulması istendi.

TARSUS MİTİNGİ

Tarsus'ta geçtiğimiz hafta sonunda düzenlenen ve 15 bin kişinin katıldığı bir miting ve yürüyüşle hayat pahalılığı, faşist cinayet ve katliamlar ve işkence olaylarının protesto edildiği bildirildi.

İşçi ve köylülerin de büyük oranda katıldığı mitingte, yürüyüş boyunca faşizmi, hayat pahalılığını ve Tarsus katliamını yeren sloganlar söylendi.

Miting alanında yapılan konuşmalar sık sık "Faşizme karşı omuz omuza", "Faşist teröre karşı savaşalım" Faşizme ölüm, tek yol devrim", "Yaşasın faşizme karsı direniş mücadelemiz" gibi sloganlarla kesildi.

15 bın kişinin katıldığı miting olaysız dağılırken. mitinge katılanların dağılırken grup grup resimlerinin çekilmeye çalışıldığı bildirildi.

YİTİK

Hacıbektaş Halkevi Derneği'nin kararı, gelen-giden evrak, üye kayıt, gelir-gider defterleri ve makbuzları kaybolmuştur. İlanen duyurulur.
HACIBEKTAŞ HALKEVİ BAŞKANLIĞI

(Demokrat: 346)

IMF uzmanları devalüasyon konusunda diretiyorlar

BONN(ANKA)

IMF uzmanlarının Türk Lirası'nın devalüasyonu konusunda direttikleri, bu nedenle Başbakanlık Müsteşarı ve DPT Müsteşarvekili Turgut Özal'ın F.Almanya Maliye Bakanı Hans Matthofer'den yardım istediği bildirildi. F.Almanya Maliye Bakanı'nın, IMF Yönetim Kurulu'ndaki Avrupalı üyeleri devalüasyon konusunda Türkiye'nin görüşlerine yaklaştırmaya çalışacağı belirtiliyor.

Edinilen bilgilere göre Türk Lirası'nın dış değerinin yeni "Stand-by" döneminde serbest piyasada oluşmaya bırakılmasından önce Para Fonu uzmanları yüzde 22 oranında bir devalüasyon yapılarak ABD dolarının kurunun 94 lira olarak saptanmasını önerdiler.

Buna karşın Türkiye, IMF uzmanlarını aşarak IMF üst yönetimiyle anlaşma yoluna gitti ve Ankara'da IMF Yönetim Kurulu'nda Türkiye, Avusturya, Belçika, Lüksemburg Grubu'nun Temsilcisi Jacgues de Groote ile görüşüldü. Groote aracılığıyla da Yönetim Kurulu Başkanı de Larosiere ile anlaşma zemini arandı. Türk Lirası'nın bir defada yüksek oranda devalüe etmemek içinsürdürülen bu girişimler doğrultusunda birbirini izlemesi beklenen devalüasyonların ilki geçtiğimiz günlerde yüzde 5.5 oranında yapılmıştı.

Hatırlanacağı gibi geçtiğimiz yıl da hükümet benzeri girişimlerde bulunmuş ancak yine de IMF uzmanlarının istedikleri uygulanmıştı.

AET, OPEC'de biriken fonları geri

(Baştarafı 1. Sayfada)

diriliyor. tartışmalar, AET hükümet başkanlarının bugün yapacakları Venedik Zirvesi'nde de devam edecek.

OPEC ülkelerinin dış ticareti petrole yaptıkları zamlar sonucu büyük miktarda fazla verirken; gerek Batılı ülkeler, gerek petrol ihraç etmeyen bağımlı ülkeler sürekli dış ticaret açıklarıyla karşılaşıyorlar. Uluslararası bankalar ise, dış ticaret açıklarını finanse etmek için sürekli kredi gereksinimleri artan bağımlı ülkelere verdikleri borçları azaltma eğilimi içindeler. OPEC ülkelerinin dış ticaret fazlalarının 1980'de 100-120 milyar dolara ulaşması bekleniyor. Petrol ihraç etmeyen bağımlı ülkelerin borç tutarları ise, 1979 sonunda 250 milyar dolara ulaştı.

Luksemburg'daki AET Maliye Bakanları Toplantısı'nda konuşan İtalya MaliyeBakanı Filipo Andolfi, "Petrol üreten ülkelerin ellerindeki fazlalık dolarlardan bir kısmının geri çekilebilmesini sağlamak AET siyasetinde çok önemli bir yer tutmaktadır" dedi.

Öte yandan, Merkez Bankaları temsilcilerinden oluşan AET "Parasal Komisyonu"nun toplantıya sunduğu raporda, konunun AET için "hayati önem taşıdığı" ifade edildi. OPEC fazlalarının geri alınabilmesi, kendi deyimleriyle "yeniden dolaşıma sokulabilmesi" için bazı yöntemlerin de önerildiği raporda, ayrıca, bu işlevi özellikle Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası gibi uluslararası mali kuruluşların yerine getirmesi gerektiği de vurgulandı. Raporda geri alınacak fonların bir bölümünün petrol ihraç etmeyen bağımlı ülkelere aktarılması için de bazı yöntemlerin yer aldığı belirtiliyor. Venedik'teki zirve toplantısının konuyu tartışmaya devam etmesi bekleniyor.

Venedik Zirvesi'nde, OPEC fonlarının "yeniden dolaşıma sokulması" sorununun yanında, Portekiz ve İspanya'nın AET'ye tam üyeliği, Kuzey Güney ve Avrupa-Arap diyalogları sorunlarının tartışılması, ve Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkını destekleyen bir bildirinin yayınlanması bekleniyor.

İzmir Belediye işçileri greve hazır

İZMİR (DEMOKRAT)

İzmir Belediyesinde DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası'na üye yaklaşık 7 bin işçi Ege Ordu ve Sıkıyönetim Komutanlığının izin vermesi halinde yarın greve gidecek.

Daha önce 1.3.1979 tarihinde yapılan toplu sözleşmeyle alınan hakların bugüne kadar ödenememesi nedeniyle 3.6.-1980 tarihinde yürütme kurulunun grev kararı aldığını ve kararı Sıkıyönetime ve işveren olarak da Belediye Başkanı'na bildirdiklerini belirten DİSK'e bağlı Genel-İş İzmir Şubesi Başkanlarından Zeki Mertol şunları söyledi: "İşçilerimiz 15-16 aydır haklarını alamıyor. Almak için greve gidilecek. Sıkıyönetim Komutanlığı greve müsaade ederse cuma günü grev yapacağız. Grevin nedeni ekonomiktir. Siyasi ve ideolojik değildir. Grevimiz İzmir halkına karşı değildir, bugüne kadar işçileri düşünmeyen işverene karşıdır.

YORUM

(Baştarafı 1. Sayfada)

İş çevrelerinin, bilinen nedenlerle ve bazı iktisatçıların bilmeyiz hangi nedenlerle becerikliliğini göklere çıkardığı bu hükümet, sınıfsal tutumla, bir başka kamu kuruluşuna daha altından kalkamayacağı kadar ağır bir darbe indirmiştir. Türk Hava Yolları uçakları üç ay uçamamıştır, şimdide her sefer 7-8 yolcu bile bulamıyor. THY tarihinde ilk kez bir kamu kuruluşu olan Petrol Ofisinden parasını, borcunu ödemediği için benzin alamamış ve soruna çözüm bulununcaya kadar uçaklar hava alanlarında bekletilmiştir. THY ilk kez geceleri İzmir'e yaptığı seferi iptal ederek, Ege'de gazete dağıtımını felce uğratmıştır.

Bunların nedeni tamamen bu hükümetin işçi sınıfına olan karşıt tutumudur ve "Ne zam yapsam yolcu bulunur" diyen, hiç bir ekonomi kuralına uymayan fiyat politikasıdır. Buyrun Sayın Turgut Özal! THY'nin durumu bu. ..Bu yılki zarar Ecevit Hükümeti döneminde ki bütün devlet ulaştırma kurumları zarar toplamını aşacak. Ve nedeni sizsiniz, beraber çalıştığınız hükümettir. Ve size soruyoruz Sayın Demirel: Değil Cumhuriyet, Meşrutiyet, hiç bir Osmanlı mutlakiyet hükümeti bir devasa kamu kuruluşunu bu ölçüde tahribetmiş midir?

* * *

Hükümetin bu zenginler sınıfını koruyucu ve tarihin gidişine aykırı tutumuyla onulmaz yaralar açtığı iki kuruma, iki büyük kuruma yakında başkaları eklenirse hiç şaşmayın. Tekele ek olarak TARİŞ bugün ayni, "İşçiyi uslandırma" politikası (aslında buna hastalık demek gerekir) ile felç durumdadır. Et ve Balık Kurumu'nda Çukobirlik'te, gine aynı politikaların aynı sonuçları vermesi beklenebilir. Ve bunlara ek olarak, hükümetin emekçiye aşırı karşıt tutumundan cesaret bulan sermaye sınıfı Tekstil'de, Makina ve Madensel eşya üretimini durdurmuş, işçiyi "terbiye etme" uğruna milyonluk tesisleri işletmiyor.

Hükümet Ecevit Hükümeti kadar bile üretemez, hatta o Hükümet kadar ithalat yapamaz hale gelmiştir, Türkiye 26 yıldan beri ilk kez ekonomide her türlü ölçüyle gerilemiş olacak.. Bütün bunlar niye? Çünkü dış ve iç egemen çevreler, ancak Pinochet Şili'sinde, Park'ın Koresinde yürüyebilen bir düzeni Türkiye'ye uygulamak istiyorlar. Hatta böyle bir düzenin bazı önemli uygulamaları resmen olmasa bile fiiliyatta yürürlüğe sokulmuştur.

Doğaldır ki bu uygulamaların sürdürülmesine halkımız izin vermeyecektir.

Demokrat

Çatalçeşme Sok. No: 50 Cağaloğlu—İSTANBUL Telefon: 28 68 03
Yıl: 11 Sayı. 3412/189

Demokrat Ofset tesislerinde hazırlanmış, Hürriyet Ofset tesislerinde basılmıştır.

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Aslan B. KAFAOĞLU

Yazışleri Müdürü Işık YURTÇU

Sorumlu Müdür H.Basri ÇIPLAK

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE BEDELLERİ
3 aylık 900.—6 aylık 1800.—
1 yıllık 3600.—TL.
YURT DIŞI

		TL	DM
Normal	3 aylık	2250.—	55 DM
	6 aylık	4500.—	110 DM
	1 yıllık	9000.—	220 DM
Uçakla	3 aylık	4500.—	100 DM
	6 aylık	9000.—	200 DM
	1 yıllık	18.000—	400 DM

İLAN KOŞULLARI

2,3,4,5,6 sayfalar (süt cm)	700 TL
Devam sayfaları (süt cm)	800 TL
Doğum, nişan evlenme ölüm teşekkür (2 süt.5 cm.)	2500 TL
Yayın İlanları(1 süt 5 cm)	650TL.
Küçük İlanlar (kelimesi)	30 TL.

Abone olmak isteyen okurlarımız abone bedelini PTT ile gazetemiz adresine yollamalıdır.

Ankara Bürosu: Konur Sok. 24/19 Kızılay—Ankara Telefon: 17 01 41
İzmir Bürosu: Kıbrıs Şehitleri Cad. 1443 Sok. No: 149 Daire: 6 Alsancak Telefon: 14 67 75
Adana Bürosu: Dörtyolağzı, Özel Sancak İş Hanı Kat: 1 No: 96

Faşistler Çorum'da yeni bir Kahramanmaraş daha yaratmak istediler

Çorum halkı: 'Direnerek faşist katliama engel olduk'

Çorum'a yakın il ve ilçelerden "yedek güç" olarak getirilen faşistlerin de katılmasıyla halka karşı başlatılan saldırıların ilk gününde, halkın da derhal, ne bulabildiyse yığarak barikatlar kurduğu görüldü.

Röportaj ve fotoğraflar: Mehmet GENÇ

Geçtiğimiz günlerde Çorum'da bir "iç savaş" yaşandı. Çorum halkı bu savaşta tam 7 gün boyunca kadınıyla—çocuğuyla, genciyle—ihtiyarıyla saldırılara karşı direndi. Ve Çorum'un Kahramanmaraş'a benzetilmesine izin vermedi.

Çorum'a indiğimizde saat sabaha karşı 02.00 ydi ve tüm sokaklar barikatlarla doluydu. Barikatların ardına mevzilenmiş ve karaltılar halinde görülen veya yanan bir lastiğin başında kümelenmiş insanlar dışında sokaklarda kimse yoktu. Ancak tüm evlerde elektrikler yanıyordu. Yer-yer silah ve bomba sesleri duyuluyordu. Yakılan ev, işyeri veya lastik ve kalaslar etrafa ışık saçıyordu. Askeri birlikler sadece şehrin merkezini çevreleyen ana caddeyi tutmuştu. Dışarıdan yabancı birisinin mahallelere girmesi mümkün değildi.

İşte böyle bir durumda iken girdik Çorum'a, Çorum'un tüm mahallelerine... Saldırılara ve halkın direnişine yakından tanık olduk. Bu mücadeleyi onların dilinden dinleyelim:

Direnişe katılan bir yurttaş:

"Faşistler, polislerle birlikte saldırıya geçtiler"

Çorum'da, faşistlerin 28 Mayıs günü Yalçın Sineması önünde üç öğretmene saldırarak yaralaması ve ardından da bir gösteri düzenlemeleri ile başlayan ve diğer günlerde de devam eden olaylarla ilgili görüşlerine başvurduğumuz bir yurttaş ilk dört günkü olayları şöyle aktardı:

"Faşistler 29 Mayıs günü Yozgat, Tokat, Osmancık, İskilip ve Alaca gibi yerlerden topladıkları gücü Çorum'a yığarak Emniyetten polislerin de desteğinde ilk gün başlattıkları gösterilerini sürdürdüler.

Faşistlerin kent dan yardım getirmelerini Dinç-Tur ve Şirin—Tur otobüs şirketleri sağladı. Aynı gün şehir merkezinde bulunan ilericilere ait işyerlerini tahrip ve yağma etmeye başladılar. Akşam 19.00 da ise bazı polislerle birlikte ilerici ve devrimcilerin bulunduğu Milönü semtine saldırdılar. Kahveleri bastılar, halk karşı koyunca çatışma çıktı. Şeref Renkli burada, polis kurşunuyla yaralandı.

Halk mecbur kaldı barikat kurarak kendini savunmaya. Tam barikatlar kurulurken, saat 21.00 dolayında buradaki halka kırmızı Reno bir arabadan ateş açıldı. Bu arabanın plakasının bir traktöre ait olduğunu sonradan öğrendik. Arabadakilerin Çorum Emniyetindeki bazı polisler olduğunu sanıyoruz.

Ismini bildirmek istemeyen Çorum'lu yurttaş faşistlerin saldırılarının 31 Mayıs günü de sürdüğünü belirterek olayların devamını şöyle anlattı:

Faşistlerin saldırıları arttıkça hepimizin aklına Kahramanmaras katliamı geldi. Faşistlerin böylesine bir caniliği yapmalarına izin vermemek zorundaydık. Ya direnecek ya da Kahramanmaraş'ta olduğu gibi yok edilecektik. Böylelikle herkes kendisini direnişin içinde faşistlerin silah ve bombalarının karşısında buldu. 1 Haziran gecesi Sigorta Evleri ve Kuruköprü'den Terlemezevler, Köpekler Bağları ve Milönü'ye doğru yeni bir saldırı başlattılar, bir yandan kurşun ve bomba yağdırıyor, bir yandan da 'başbuğ Türkeş' diye bağırıyorlardı.

Faşistler tarafından yağmalanıp yıkılan yerler arasında ilerici yurttaşlara ait işyerleri de bulunuyordu. Özellikle kitabevi gazete ve kooperatif gibi yerlerin tahrip edildiği dikkati çekti.

Faşistlerin saldırıları Çorum halkının direnişiyle püskürtülürken, bu mücadelede hayatını yitiren Selahattin Ardıç, binlerce Çorum'lu anti-faşist yurttaş tarafından toprağa verilmek üzere köyüne uğurlanıyordu.

Çorum halkının, faşistlerin saldırıları karşısında kendini savunmak için barikatlar kurduğu, ve bu barikatların uzun süre yerlerinde kaldıkları gözlendi. Ancak olaylar bir parça yatışıp, faşistlerin saldırıları engellendikten sonra barikatlar sokaklardan kaldırıldı.

Faşistlerin ilk büyük çaplı saldırısını savuşturarak bir katliama engel olan Çorum halkı, bundan sonra da faşistlere karşı direnmekte kararlı gözüküyor.

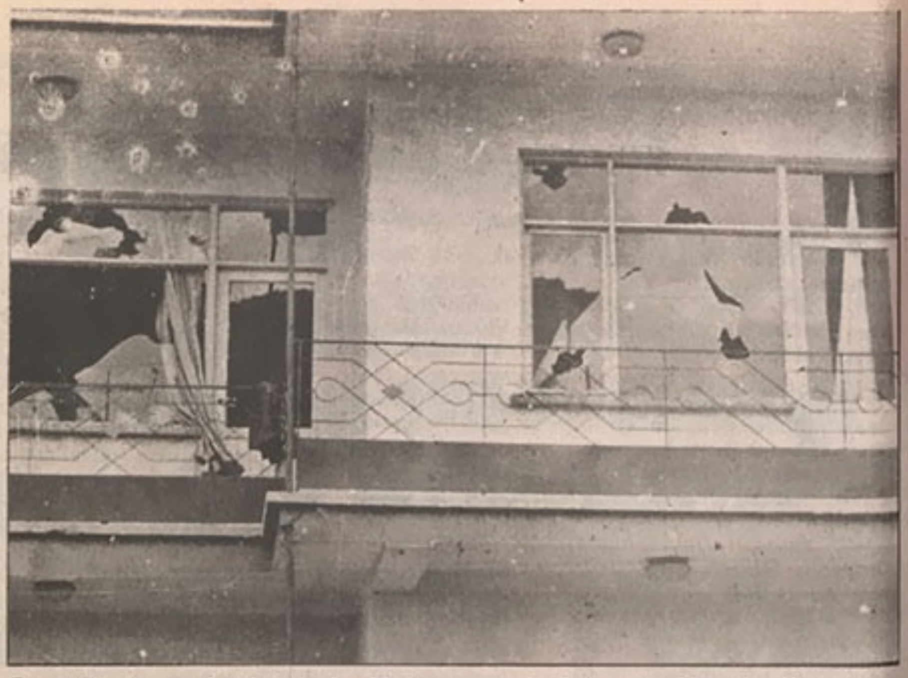
Faşistler, halka saldırıları sırasında ilerici, anti-faşist birçok yurttaşın evini de ya bombaladılar, ya yaktılar, ya da yağmaladılar.

Faşistler tarafından evi yağmalanan Zeynep Ana:

"Komünist köpekler diye bağırarak eve girdiler"

Faşistlerin saldırıları Çorum halkının tarihe geçecek olan onurlu direnişiyle püskürtülürken, bu mücadelede hayatını yitiren, yaralanan, evi yağmalanan türlü baskı ve hakarete uğrayan ilerici, anti-faşist yurttaşlar da oldu. Binlerce Çorum'lunun inançlı ve gür sesi arasında toprağa verilmek üzere köyüne uğurlanan Selahattin Ardıç bunlardan biriydi. Kuruköprü mahallesinde evi yağmalanan Zeynep Ana da bir diğeri. Zeynep Ana yaşadığı baskıyı şöyle dile getiriyor:

"Dünürler misafirliğe gelmişlerdi. Hep birlikte salonda oturuyorduk. Bir ara salonun camına toprak atıldı. Birden birşeyler olacağını sezip, kendimizi yere atarak yatakların altına girdik. Faşistler daha sonra taşlarla camları kırıp, ardından da on el falan ateş ettiler. Sonra kısa bir sessizlik oldu. Birden bizim oğlan arkasından gelmemizi işaret etti. Evin çatışına çıkıp yattık. Daha sonra dış kapıyı kırdılar. İç kapının kilidini de tabancayla ateş edip açtılar. 'Kominist köpekler' diye bağırıyorlardı. Mutfağa girdiler ve ellerine ne geçirdilerse kırmaya başladılar. Sonra salondaki halıları sarıp, sarıp balkondan dışarı attılar. Onlar bunu yaparken biz de diğer evlerin çatılarından atlıyarak kendimizi kurtardık."

Durak Kılıç'ın annesi: "Faşistler kendilerine para ya da silah vermemi istediler. Yoksa öldürmekle tehdit ettiler. Çıkardım yüz lira verdim, ama yine de evi bombaladılar."

Evi yakılan Durak Kılıç'ın anası ve eşi:

"Eve girip silah mermi ve para istediler"

● "Yüz lira verdim, ama yine de evimizi bombaladılar"

Faşistlerin işgali altındaki sigorta evleri bölgesinde oturan Durak Kılıç'ın evi çatışmaların büyük ölçüde sona ermesinden sonra yağmalanıp, yakılmış. Durak Kılıç'ın anası ve eşi ölümden kılpayı kurtulmanın heyacanı ve evlerinin yakılmasının üzüntüsüyle feryad ediyordu. Yaşlı ana feryadının arasında şunları anlatabildi:

"Üç kişi ellerinde silahlarla eve girdiler. Mermi silah ve para istediler. 'yavrum ayaklarını öpüyüm' dedim. 'bende silah ve para ne gezer. 'ya para ya silah vereceksin, yoksa öldüreceğiz' dediler. Çıkardım yüz lira verdim, ama yinede evi bombaladılar. Hepimiz korkudan banyoya girip kapıyı kilitledik, ama kapıları bir-bir tabancayla ateş ederek açtılar.

Evde altın gibi kıymetli ne varsa aldılar. Diğer eşyaları da evin ortasına yığıp yaktılar. Faşistler gider gitmez, onlara yardım eden kırk yıllık komşum Mustafa Kayalar's 'ne olur kurtar bizi' diye yalvardım. 'yan eşşoğlu eşşek komünist yan. daha bu az size, hepinizi öldüreceğiz' diye karşılık verdi. Nasıl yalvardım, iki gözüm iki çeşme... Hiç insanlık yok bunlarda, canımızı zor kurtardık..."

Radyo TV program haber

"Kağıt" yayından kaldırıldı

TRT'nin yayın ilkelerinde şöyle denir: "Programcı programını yaparken, yurt gerçeklerini saklamamak, bunları bilimsel ve objektif olarak yansıtmakla yükümlüdür."

Evet bu ilkeleri uygulayan ya da uygulamaya çalışan yapımcıların başlarına gelen ise bu günkü TRT Kurumunun yönetiminin ne olduğunu çok iyi göstermektedir. TRT'nin kendi yayın ilkelerine kendi yöneticileri uymamaktadır. Sonuçta binbir emek ve parayla oluşan yapımlar bir kenara atılmaktadır. İşin bir diğer ve önemli yanıysa, halkın alınteriyle yaşayan TRT'nin üzerine düşen görevleri yapmak bir yana, elindeki tüm olanakları çarçur etmek eğilimi içinde oluşudur.

İşte bu konuda yeni bir örnek daha: Eğitim Şubesi yapımcılarından Necmettin Varlı, yakın zamanda Türkiye'de yaşanan kağıt darlığından yola çıkarak bunun nedenleri ve sonuçlarını yansıtmak amacını giden bir program hazırlama önerisinde bulunur. Öneri kabul edilir. Program metni denetimden geçer, çekim gerçekleştirilir. 12 Haziran Perşembe günü yayınlanacağı açıklanır. Ama birden bire program yayından kaldırılır ve yerine "Yılların Ardından" konulur.

"Kağıt" TV Daire Başkanı Erdinç Sağlam'ın emriyle yayından kaldırılır. Erdinç Sağlam'ın yardımcısı Tarcan Gönenç "Kağıt"ın yayından kaldırılması gerekçesini şöyle açıklar: "Yetkililerde öneri ile, gerçekleşen programın aynı olmadığı konusunda bir tereddüt uyandı. Bu nedenle ertelendi."

Ülkedeki kağıt yokluğunun, sıkıntısının nedenlerine inmeye çalışan bir programın böylesine bir gerekçeyle yayından kaldırılması pek de inandırıcı görünmüyor!...

"KAĞIT" programı yapımcısı Necmettin Varlı

21.30 Yılların Ardından

Sürekli filmin ikinci bölümünde, İkinci Dünya Savaşının, gençlerin yaşamı üzerindeki etkileri sergileniyor. Gezip, tozup, eğlenmekten başka bir şey düşünmeyen gençler savaşın başlamasıyla birlikte gelen kargaşalıktan paylarını almışlardır, Russ deniz kuvvetlerine yazılır, Russ'tan hamile kalan Chris, Dal ile evlenir, George piyade olur, Terry evlenip hava kuvvetlerine katılır.

RADYODAN SEÇMELER

TRT 1

06.40 Günaydın 07.40 Günün İçinden 11.05 Hafif Müzik 11.20 Şarkılar 11.40 Türküler 12.10 Öğle Üzeri 14.40 Dağarcığımızdan 15.05 Şarkılar 15.20 Birimizin Derdi (Dinleyicilerin gönderdikleri mektuplarla çeşitli konulardaki hukuksal sorunlarına yanıtlar getiriliyor.) 16.05 Türküler 16.30 Şarkılar 17.00 Olayların İçinden 17.30 Türkü Defteri 18.05 Çocuk Bahçesi (Yaşlı Adamın Atı'nın üçüncü bölümü)

TRT II

08.00 Gün Başlıyor 09.00 Şarkılar 09.30 Sabah Konseri 10.00 Her Telden 10.30 Yaşadıkça (Bugünkü programda 80 yaşında olsaydım ne yapardım konusu işleniyor. Amerikalı bir uzmanın 80 yaşa bakışını anlatan bir inceleme.) 10.50 Bekir Sıtkı Sezgin'den Şarkılar 11.10 Türküler Programında Yavuz Topcam yer alıyor 11.30 Örneklerle Türk Edebiyatı 12.00 Tina Rossi Söylüyor 14.00 Yurttan Sesler (Mustafa Hoşsu yönetiyor) 15.15 Türküler 16.00 Şarkılar 16.40 Türküler 18.00 Bir Dilden Bir Telden 18.20 Şarkılar.

ORTAK YAYIN

19.30 Hafif Müzik 20.00 Köy Dağarcığı 20.20 Dostlar Beni Hatırlasın 21.02 Radyo Tiyatrosu (Ateşten Gömlek adlı oyun yer alıyor. Halide Edip Adıvar'ın bu eserini radyoya uygulayan Dinçer Sümer) 23.15 Gecenin İçinden

TV'de BUGÜN

17.00 HABERLER
17.05 AKŞAMA DOĞRU
17.55 HABERLER
18.00 SİYAH İNCİ
18.40 HAFTANIN ŞARKISI
18.45 AVRUPA FUTBOL ŞAMPİYONASI MAÇI
20.30 HABERLER
21.30 YILLARIN ARDINDAN
22.30 AVRUPA FUTBOL ŞAMPİYONASI
00.43 HABERLER

Demokrat Çocuk

TANIYALIM ÖĞRENELİM

ISAAC NEWTON (1642–1727)

Dünya üzerindeki herşeyin boşlukta uçuştuğunu düşünelim. Bu olanaksız diyeceksiniz. Neden? Herşeyi yerin merkezine doğru çeken bir güç var da ondan! Uçak, motor ve pervanesinin; kuş kanadının, kağıt, rüzgarın gücüyle uçabiliyor. Bu güçler ortadan kalkınca uçabiliyorlar mı?

Bu soruları bugün kolayca 'hayır' diye yanıtlayabiliyoruz. Çünkü biliyoruz ki yerçekimi herşeyi kendine çekiyor. Cisimlerin ağırlıklarını da belirliyor Ama 17. yüzyılda Newton, dönen yuvarlak dünyanın ve üzerindeki cisimlerin neden düşmediğini kendi bulduğu 'yerçekimi yasası'na göre açıkladığında insanların buna inanması oldukça güç olmuştu.

Yerçekimi yasasından başka yeryüzündeki renk zenginliğini de ilk açıklayan Newton'dur. Newton sayesinde bilmekteyiz ki, güneşten gelen ışık beyazdır. Ama bir prizmadan geçtikten sonra 7 renge ayrılır. Doğanın kendisi de, gökkuşağının o güzel renklerinde aynı sonucu yaratır. Gökkuşağının bir kenarı hep kızıl, öbür kenarı ise hep mordur. İkisi arasında öbür renkler sıralanmıştır. Yağmurlu havalarda su damlaları prizma yerine geçip güneşten gelen beyaz ışığı gökkuşağı biçiminde 7 renge ayırır.

Newton, bu buluşlarının yanısıra Galile'nin bulduğu teleskobu geliştirerek astronomi alanında da insanlığa yararlı olmuştur.

SİZLERDEN

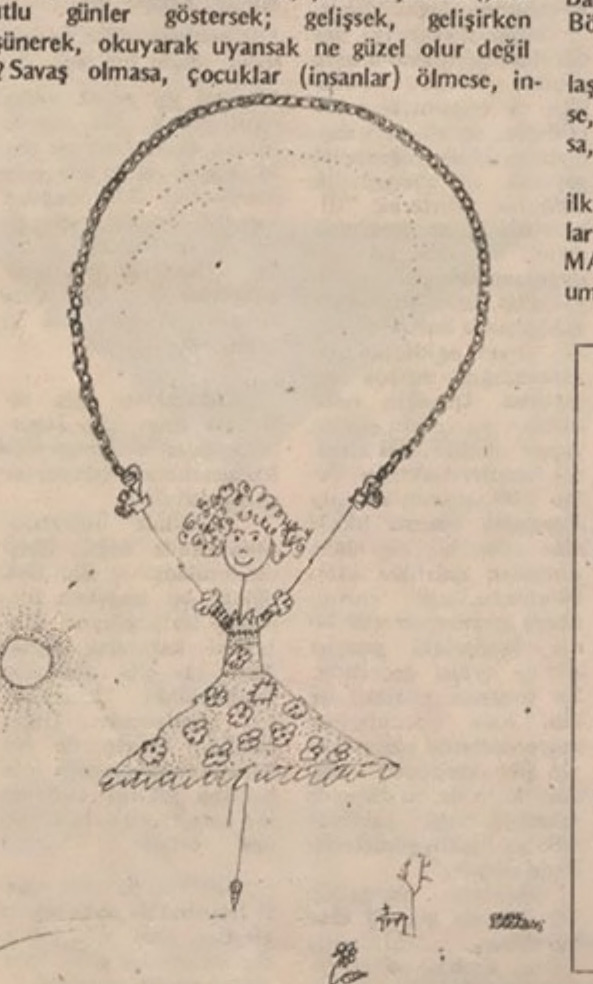
DEĞİL Mİ, SEVGİLİ ARKADAŞLAR?

Biz güzel, mutlu, barışçıl, özgür yaşasak; özgürce düşünebilsek, okuyarak, düşünerek gerçekleri öğrensek; parlak güzel günler görsek, Türkiye'yi yeni geleceklere hazırlasak, yeni kuşaklara güzel mutlu günler göstersek; gelişsek, gelişirken düşünerek, okuyarak uyansak ne güzel olur değil mi? Savaş olmasa, çocuklar (insanlar) ölmese, insanlar daha iyi düşünse, daha çağdaş olsa ne güzel olur değil mi? Özgür yaşasak, özgür düşünsek! Özgür ve barışçıl gelişsek daha verimli oluruz. Barışla, sevgiyle, özgürce yeşerir kalplerimiz. Böyle olunca daha ıyi düşünür, gelişir ve ilerleriz.

Barış ve sevgi uygarlaşmaya, sanata ve çağdaşlaşmaya atılan adımdır. Kişi gelişmeleri beğenmezse, yaratı eserlerinde değere layık bir olgu bulamazsa, düşünemezse, o kişi uygarlaşamaz.

Nasıl bir çocuğun gösterdiği çabalar, gayretler ilk adımı oluşturuyorsa, uygarlaşmaya atılan adımlar da ÖZGÜR OLMA, BARIŞ İÇİNDE YAŞAMADIR. Gelecek güzel günlerin bizim olması umuduyla, sevgiler hepinize.

Egemen (Orta 3) ANKARA

Kardeşim

Benim bir kardeşim var
Tombul tombul yanaklı
Deniz gibi gözleri var
Elleri var tutacak
Bacakları var yürüyecek

Okuldan gelince, bana:
Ne getirdin?
Bir öpücük getirdim...
Hemen boynuma sarılır
Benim yaramaz kardeşim.

Çiğdem (İlk 4) ANKARA

